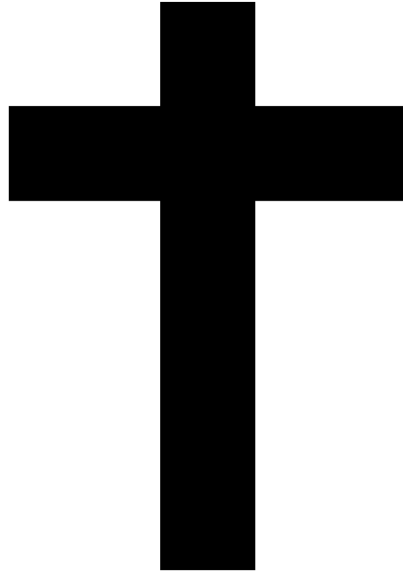

ÖKHS' I TSĪN IK SĪN
NI ST. MATTHEW OT
SĪN AI PI.

The Gospel According to St. Matthew in the Blackfoot
language of Canada

**ÖKHS' I TSĪN IK SĪN NI ST. MATTHEW OT SĪN AI PI.
The Gospel According to St. Matthew in the Blackfoot language of Canada**

Public Domain

Language: Siksiká (Blackfoot)

Translation by: Rev. John William Tims

This C. M. S. publication by the British and Foreign Bible Society in 1890 is in the PUBLIC DOMAIN (not copyrighted). Conversion to USFM was courtesy of the Digital Bible Society.

2017-10-09

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 30 Nov 2021
0a409c18-61ef-5282-961d-ef2aa587bd17

Contents

ST. MATTHEW 1

ÖKHS' I TSĪN IK SĪN NI ST. MATTHEW OT SĪN AI PI.

¹ SIN AK'SIN Jesus Christ David okkuai' Abraham okkuai' un'ix o sĭnaks' oaiĕxĕsts. ² Abraham ikuyiu' Isaac; ki Isaac ikuyiu' Jacob; ki Jacob ikuyiau' Judas ki omu' pappiipix; ³ Ki Judas ikuyiu' Phares ki Zara, Tamar ipau'kaiĭmmiuax; ki Phares ikuyiu' Esrom; ki Esrom ikuyiu' Aram; ⁴ Ki Aram ikuyiu' Aminadab; ki Aminadab ikuyiu' Naasson; ki Naasson ikuyiu' Salmon; ⁵ Ki Salmon ikuyiu' Booz, Rachab ipau'kaiĭmmiuai; ki Booz ikuyiu' Obed, Ruth ipau'kaiĭmmiuai; ki Obed ikuyiu' Jesse; ⁶ Ki Jesse ikuyiu' David omŭx'nin'a; ki David omŭx'ina ikuyiu' Solomon, annök' ake'uök itom'itomiuök Urias man'itotsipokaiĭmmiuai; ⁷ Ki Solomon ikuyiu'. Roboam; ki Roboam ikuyiu' Abia; ki Abia ikuyiu' Asa; ⁸ Ki Asa ikuyiu' Josaphat; ki Josaphat ikuyiu' Joram; ki Joram ikuyiu' Ozias; ⁹ Ki Ozias ikuyiu' Joatham; ki Joatham ikuyiu' Achaz; ki Achaz ikuyiu' Ezekias; ¹⁰ Ki Ezekias ikuyiu' Manasses; ki Manasses ikuyiu' Amon; ki Amon ikuyiu' Josias; ¹¹ Ki Josias ikuyiu' Jechonias ki o mu' pap piipix, annik' ito'toöpikau Babylon; ¹² Ki ot'sitotos au Babylon, Jechonias ikuyiu' Salathiel; ki Salathiel ikuyiu' Zorobabel; ¹³ Ki Zorobabel ikuyiu' Abiud; ki Abiud ikuyiu' Eliakim; ki Eliakim ikuyiu' Azor; ¹⁴ Ki Azor ikuyiu' Sadoc; ki Sadoc ikuyiu' Achim; ki Achim ikuyiu' Eliud; ¹⁵ Ki Eliud ikuyi u' Eleazar; ki Eleazar ikuyiu' Matthan; ki Matthan ikuyiu' Jacob; ¹⁶ Ki Jacob ikuyiu' Joseph, Mary om'i, annok ipau'kaiĭmmiuök Jesus, anĭstau Christ. ¹⁷ David otsis'tsits'unoauai Abraham itsipuk' sŭpokosĭnimotseiiau ke'pitappiiu nĭsekokputtsi; ki ot'sitotosau Babylon omats'ĭstsits'unoauai David mats'itsipuksŭpokosĭmmotseiiau, matsĭsse'koputtsi; Christ omats'ĭstsits'unoauai ot'sitotosau Babylon mats'itsipuksŭpokosĭmmotseiiau matsĭsse'koputtsi. ¹⁸ Jesus Christ, otsipokai'isĭnni ũn'niniitsiu: Annik' Mary, Jesus oksĭs'tsi, Joseph otak'okemattösaie itop itappi'inai, otse'kosatsok Atsĭm'istaaw. ¹⁹ Joseph om'i moköm'motsitappiu, ki matsitsitau'ats mök'aiitsĭnniköttösaie; osĭme'tsitān möksĭsĭm'ianĭstŭpskoösaie. ²⁰ Ki otai'ksĭmstāsaie, Satsit, Ap'ĭstotokiuāoto'tokatatsĭs otsipopök'toakaie ki otan'ikaie, Joseph, David okku'i, pinstŭnnos Mary kök'okemattosi, otse'kosatsok Atsĭm'iStaaw. ²¹ Ki ai'aksipokaiĭmmiuai okku'yi, ki kitak'anĭstsĭnniköttāu Jesus: tŭkkā, otsitappim'ix otsauum'itsitappi'isuauĕsts aiaki-taikömotse'piuax. ²² Itŭn'nitsiuai mök'itsenŭpanĭstösi Ap'ĭstotokiuā otse'poawsĭsts, otsipropheti itotse'poawsĭnĕsts, ki an'ĭmai, ²³ Satsik, mökök'iake ai'akopitappiiu, ki ai'aksipokaiĭmmiuai okku'yi, ki ak'anĭstsĭnniköttĭsiauaie Emmanuel, ito'kĭsasattop Ap'ĭstotokiuā ipokai'tappiĭmmau. ²⁴ Joseph otsipuawk'si otso'kani, ũn'niitsitappiiu Ap'ĭstotokiuā oto'tokatatsĭs otan'iĭpiaie, ki ito'tuyiuai otokem'an: ²⁵ Ki ototom'okkuyi otsauomai'pokaiĭsaie matpoksokamiu'atsaie: kinitsĭn'niköttĭsiauaie JESUS.

2

¹ JESUS otai'pokaiisi Bethlehem, auöšĭn'ĭm Judæa, annists'ĭsk ksĭstsiku'ĭstsk, Herod otsĭtsĭnaiipi, Satsik, mökök'ietappix umut'autstsipi

apinök'kuyi itsipuk'sipuiou Jerusalem, ² An'iau, ũnan'ök manipok'auök Jews otsin'aimoaiuaie? Tŭkkä, annim' apinök'kuyi staitappiosi nitsino'ũnan okökatosim, ki nimut'otopinan nök'itauatsimmimšinan. ³ Herod omŭx'ina otokh'tsisaie, otap'itsi-tanaie, ki Jerusalem istokönai'tappix iköno-nokap'aitsitamiuax. ⁴ Ikönaumoi'piusax omŭk'atoiapiekuax ki ai'sinakix, süppoötsesattsuax Christ mök'itsipokaiipiaie. ⁵ Ki an'istsiauaie, Bethlehem, Judæa istauösin'im, ũn'nimaie; ũn'anistappi prophet osin'aksin; ⁶ Ki ksësto'a Bethlehem, Judæa istauösin'im, kimats'inŭkstsipuaia, Judah itsin'ax; Nin'auök, ksesto'a ak'itsistauasiu ki osto'i ai'akaukökitsimau nitsitappim'ix Israel. ⁷ Herod, simi'nikötüssax mokök'ietappix, sokap'süppoötsesattsuax otsokap'inökuyisaie kökatosi. ⁸ Ki itŭpŭt'oköttsuax Bethlehem; kian'iu, kŭkko' sokap'apsŭmmok pokau'ök; ki ikonoainoeniki, itŭm'ŭtskŭtsinikokŭk nök'itsitotosi nök'it a tsim mim mosi. ⁹ Otokh'tsisaie omŭxina otan'iipiaie, itsis'tapuiou; ki satisk, anni'isk kök'atosiisk otsitsinoauaiisk umut'autstsiipi apinök'uyi otsitom'akoaiuaie, ki otai'totosi inŭk'sipokai ot'sitaupipiaie itots'iketsipuyiuaie. ¹⁰ Otsinno'össauaie kök'atosi, eks'kamŭk otse'tametŭksuiai. ¹¹ Ki otaittipis'sau nap'ioyis, Mary oksis'tsi ipinnu'yiauaie pokai'isk, ki innissi'iau, ki itatsim'mimmiau: ki otaipasuk'inissauësts otakomŭtskotuksuauësts, issak'okotsiauaie gold ki frankincense ki myrrh. ¹² Ap'istotokuia ŭ papaukökianistcsax mökstaiskito'tosau, noke'tsi moksokui itŭp'akaiiau. ¹³ Ki otai'mattosau, satsik, Ap'istotokuia sto'tokatatscs papauta'atsuaie Joseph, an'isitouaie, Nipuat', ki mattos'au pokau' ki oksis'tsi ki ikŭm'itappoat Egypt, ki stau'pit ki kitak'otŭmanisto; tŭk'kä, Herod ai'akapsŭmmiuaie inŭk'sipokau möks'enitösaie. ¹⁴ Otai'puawksi, sepiai'akotuyiuaie inŭk'sipokau ki oksis'tsi ki Egypt itŭp'itappoiau: ¹⁵ Ki itau'puaie otai'insaie Herod, möksenŭp'anistosi Ap'istotokuia otse'poawsin, otsiprophet i totsi'uaie, Egypt, ũn'nimaie nitsit' ŭtŭmmau noko'a. ¹⁶ Herod, otai'noösax mokök'ietappix otap'apŭstotoyisax, eks'kaiistsetŭkkiu, ki itŭp'otoköttsuax (otsen'nakemix) Bethlehem ki sa'akapotsim, ai'stokistuyimix sök'umappix ikön'ainittsiauax; kŭttaistoki'stuyimix sök'umappix mat'okönainittsiauax, umut'otsksinippi otsokap'süppoötsesattŭsax mokök'ietappix. ¹⁷ Itŭm'enŭpanistomaie Jeremy prophet otse'poawsin otan'ipi, ¹⁸ Epo'awsinni itsik'kitokhtsip Rama, asain'sinni ki aiim'motseisinni ki omŭkoyesinni, Rachel o'kosix itau'asŭniu ki matokuikiawpiketŭkkiu'ats, tŭkkä, itsen'iau. ¹⁹ Herod otse'insi, sat'sik, Ap'istotokuia oto'tokatatsis Joseph otsipapau'takaie, Egypt otsitai'tappiisaie. ²⁰ An'istsiauaie, Nipuat'ki mattos'au inŭk'sipokau ki oksis'tsi, ki itŭp'itappoat Israel istau'ösinim; tŭk'kä ini'au anniks'isk ap'ŭssummiiskaie otsipai'tappiisinni. ²¹ Ki itsipuaie ki aiako'tuyiuaie pokau'a ki o ksŭs'tsi, ki Israel istauösin'im ito'to. ²² Ki otokh'tsissi Archelaus otai'atsuaitsitapai'naiisi un'ni otsin'naiisinni, isstŭn'imaie mök'ittapposaie; ki Ap'istotokuia otsipapauanistosaie, Galilee itanis'tŭpitappo: ²³ Ki akapioyis, Nazareth anistau, ito'to kiitoko'yiu; mökenŭpanistosaie prophetix otan'iipiaie, akanistai'niköttau Nazaren'aikuun.

3

¹ ANNISTS'ISK ksŭstsiku'istsk John Baptist ito'to Judæa istoksis'tapiksökkui, itŭs'-ksinimatstokiu, ² Ki an'iu sauai'tsitak,

spots'im iŕtsin'naiisinni aststsiu'. ³ Am'auk annök' matap'piuök Isaiah prophet an'iu Nitsitappiuä ksistapitauosinim sokse'puyiu, Süppoatsistotokh'sattoat Nin'a oksokui, oksoku'ists moköm'otstsisests. ⁴ Ki John, Camel oku'yists, itsis'totosiu, ki itsiköp'okui itsep'siu; ki otso'össinests tsikatsix ki namap'iniu. ⁵ Jerusalem istokönai'tappix otokönitota'akax, ki Judæa istokönai'tappix, ki Jordan istauössin'im istokönai'tappix mat'okönitautaaakax. ⁶ Ki nie'tüktai Jordan (an'istop), otsit'üstapinopiak, ki otsaum'itsitappiisuests aainüp'anistomiauests. ⁷ Ki otsinno'össax otas'taaiissax akai'tappiiax Pharisees ki Saducees, otsittüp'auauökössax otsitüsta'pünükipi, an'istsiuax, Pitseksinau'kosix, tükka' kitan'ikoau kökanistüpistüpiksatossuai annik' istse'tüksinik astai'tsiik? ⁸ Ai'süsksattok matsiin'ists mök'itanistosi kitsauai'tsitani: ⁹ Pini'tsitsiikasik kitsitsi' tanauests kok'kitünissuai Kın'un Abrahami; kitan'istopuau Ap'istotokiua, am'oxim okotokix ikotsistauatomoaiu Abraham pokax. ¹⁰ Kiannok' köts'eksists kaxa'kin itsipo'toau: könai'istsis saiinasissi ak'aikakiaiau ki ak'aututsaiau. ¹¹ Okke' kimut'sitüstapinopuau kökkitsisauai'tsitasuai: apatots'ik annök' ai'aksakootoök aiis'skunitapsiu, nimatsikökotopa'tomoauats matsikists': Ostoi' kimutak'istapinokoau Atsim'istaaw ki is'tsi: ¹² Ose'kotükkiatsis ai'inimaie, kiaupüx'ixtoxixi otsit'aisuisuitsipik'iakipi aiaksokapse'maie, osos'tsipikiapioyis aiakitsiptsipotomests otapaien'insimmanists; ki istotox'ksiists istsi'i matakatsiu'ats ai'aketsinsimests. ¹³ Jesus Galilee itüm'aumatto, Jordani nie'tüktai ito'to, John mökistsistapiniisaie. ¹⁴ Ki John paiau'tsimiuaie, ki otan'ikaie, ksësto'a is ta' pın o kit, kitaketak'sipuksipat to kökokotsis'tapinnöksi, ki kumauksipuksipaakiks? ¹⁵ Jesus an'istsiuaie pokitse'tsit annok': nöks'istutsisinan moköm'motsitappiisinni. Itümipaio'kits etomoyiuaie. ¹⁶ Ki Jesus aiis'tapinnössi, itopitsissoa'tomaie okke': ki, sat'sik, spots'im kau'opiu, ki nan'nuyiuaie Ap'istotokiua otatsim'istaaw itutui'süpinümaie sisti'i itsinauüni'inai, ki itokhitopi'inai: ¹⁷ Ki, satsik, epo'awsinni spots'im itunni'u amok'auk nütük'omimokoa, nitsekökh'simau.

4

¹ ATSIM'ISTAAN ksıs'tapiksökkui itümitüppip'iuaiie Jesus, sauum'itsitappiua mök saksksinnoösaie. ² Ki nisip'puyi koku'ists, ki nisip'puyi ksistsikuists otsit'saioyipists, itsakoo'notsiu. ³ Ki Issaks'ksinimaitappii itoto'yinaie an'iinai, Iküm'ümeniki Ap'istotokiua okku'i, am'oxim ok'otokixim sitsip'satsisau mökitapaienasau. ⁴ Ki itünis'tsiuaie, Sinaip Matap'pi matokot'otsipaitappi'iuats napaien, Ap'istotokiua maoi'i umutokönai'poawsists aiakotsepaitappiiu. ⁵ Sauum'itsitappiua otsitsitapippiok Atsim'akapioyis, ki itokhit'sipotoyeik Nato'iapioyis, ⁶ Ki an'istsiuaie, Iküm'ümeniki Ap'istotokiua okku'i, inis'suiauünit: sin'aip, akanistsiuax oto'tokatatsix ksësto'a: ki otsu'auests kitakitotsiketsi'enokiau, koköt'sists kökstai'tükökhsau ok'otoki. ⁷ Jesus itünis'tsiuaie, mat'sinaip, kimataksaksksinoau'ats Nin'a, kitap'istotokä. ⁸ Sauum'itsitappiua spaiistükki otsittümmi'piokaie itaiistummüt'tsiikaie könauu'ösinists ki istsap'inatsiikiests; ⁹ Ki anistsiuaie, am'ostsim könauu'ösinists kitak'okoto, apis'tuksisanopieniki, atsim'mimmokeniki. ¹⁰ Jesus itüman'istsiuaie, Mis'taput, Satan: sin'aip, Nina Ap'istotokiua kitak'atsimmimmau, ki kitak'aitanistaitoau. ¹¹ Ki Sauum'itsitappiua otai'skikaie ki, sat'sik, oto'tokatatsix ito'toyikiax ki otpum'okax. ¹² Jesus otokh'tsimsi John een'ösaie itsitap'po Galilee: ¹³ Ki otünistüpa'atosaie

Nazareth, Capernaum ito'to ki itoko'yu, išsoots'i omük'sikimi ai'aketskökkui Zebulon ki Nephtalim: ¹⁴ Isaiah otse'poawsin möksenüpanistösi otanipi, ¹⁵ Zebulon istau'ossinni ki Nephtalim istau'össinni o mük'sikimi ista'potsim, Jordan ap'ümmotsim, Galilee istok'auaax; ¹⁶ Anniks'isk matap'pixk, ski'natsi itau'pixk omük'anatsi nan'immiau: ki anniks'isk matap'pixk auössin'ni eínsin'ni ittsi'ipi ki einiu'tüxissinni ittsi'ipi, itau'pixk, ksistsikui'natsiu otsüs'köpsiu. ¹⁷ Annik' Jesus aumütüpsokse'puyiu, ki an'iu, Sauai'tsitak; Spots' imistokök'itsimani ästtsiu'. ¹⁸ Ki Jesus, auau'ökassi, Galilee istomük'sikimi, itsinnu'yuax aiis'künnimotseyix, Simon, an'istau Peter; ki oskün' an'istau Andrew, isksimmatük'kiomikatsis omük'sikimi itai'suiapiximiauäie, tük'ka itomik'aitappiasau. ¹⁹ Ki itünis'tsiuax, noksüppa'akik, ki kitakitaumik'ottaiau matap'pix. ²⁰ Ki atomik'atsuai itskim'miau ki itopokiuo'iauaie. ²¹ O müt'tükkiosi matsitsinnuyeuax mat'toskünümmotseyix, James, Zebedee o ku'yi, ki John oskün', ipit'süpnnyuax ak'iosatsis, Zebedee, iin'ouaie, aip'simix otomik'atsuaux: ki itsin'niköttsiuax. ²² Ki ipit'skittsiiauaie un'ouaie ki ak'iosatsis, ki itopokiuo'iauaie. ²³ Ki Jesus Galilee istokönau'össinni itap'auauökau, otatoiapioko'auests itai'pistsksinimatstokiu ki aisokse'puyiu spots' im istsetam'itsiniksinni; ki matap'pix opüs'tsimmesuai ki otok'tokossinuauests ikön an'küttutuyiuax. ²⁴ Ki otap'istutüksinni ikönauanetünistöpaie Syria istau'össinni; ki ikönai'oktokosix, ki amianistsipüs'tsimisix, ki anniks'isk matap' pixk sauumitsitappiua itsips'tokoyiau, ki mat'tsapsix, ki an'auxenix, ikönitautsippotoaiax; ki ikönau'kuttutuyiuax ²⁵ Ki Galilee istokönai'tappix ikönawk'pokuoiauaie, ki Decapolis, ki Jeiusalem, ki Judæa, ki Jordan ap'ümmotsim istökonai'tappix matsekönawkpokuo'iauaie.

5

¹ Ki otsinno'ossax akai'tappix ni tum'mo ita'misso: ki otau'pissi otsitappim'ix ototaakax: ² Ki itsipa'kuiakiu ki itüksnim'atsiuax, ki itüniu, ³ Anniks'isk matap'pixk oskëttsipöppuauëxk ikik'in'etükkiisk, etam'etükkiau: spots'im itsin'naiisinni osto'auai otsinan'oaiau. ⁴ Au'yesix etam'etükkiau: aiaksikiawpiksistotoaiiau. ⁵ Ikkinäp'itappiix etam'etükkiau: ksök'kum otaksinan'oaiau. ⁶ Ino'tättomix moköm'motsipaitappiisinni ki inäk'attomix moköm'motsipaitappiisinni etam'etükkiau: ai'akokuyian. ⁷ Kimapi'itappix etam'etükkiau: otak'sikimokiau ⁸ Ksikus'skëttsipöppix etam'etükkiau: ai'aksinnuyiauaie Ap'istotokiuä. ⁹ Inüs'tsetappix etam'etükkiau: akanistainiköttaiau Ap'istotokiuä o'kosix. ¹⁰ Anniks'isk matap'pixk itsikim'atsistotoaiiau otökommo'tsitappiuösoauests etam'etükkiau; otsinan'oaiau spots' im itsin'naiisinni. ¹¹ Oksis'totokoeniki ki maka'pi sitsip'sükoeniki, ki aisimmim'motsenikiau, tükka kitük'omimmokoau kitse'tametüksuai. ¹² So poke'tametükkik, spopai'piik; kitakitakai'sakinnosüko spots'im: apatots'ik neto'yik ünninetoksistotoyiuax Ap'istotokiuä otsiprophetix. ¹³ Kësto'akauk ksök'kum itsistsixipoku: atstosai'e umut'aiawxipi itsix'ipokuyi, tsanistapiu ksök'kum umutaiaksitsixipokuistutsip? Matütokoapi'uats, ki aksis'tapixip, ki akitsitautütsamiai'osi. ¹⁴ Kësto'akauk ksök'kum istün'natsii. Akap'ioyis aitokittokhi netum'moyi matokotsiksistatop'ats. ¹⁵ Matap'pix matotstsim'axauaie anak'imatsis mökitsitaistakhtotosauaie assuyin'i, itai'süppatomiau

itai'süpanakimatsopi, ki matap'pix itsips'taupix napioyis
 itokönnauan'akimaiau. ¹⁶ Neto'yik kitan'akimatsis istot'ünnasayit
 matap'pix mök'itsinniisau kitawx'istutsipists mök'itstsakütosauaie
 kin'a spots'im. ¹⁷ Pinstak nimut'otopi nökitünnistupipotsisau
 okök'itsimani, ki prophet ix otün' issuai: nimatütoto'pa
 nökitünnistüpipotsisau, nimut'oto mök'itsüpanis'tsistutsisau.
¹⁸ Kitau'münistopuau spots'im ki ksök'kum otsauomai'tsinikasi,
 ki okök'itsimani otsitsauomsüpanistsiopi tüks'kai sikük'sinaksin
 okök'itsimani itsti'ipi mat'akitsinikauatsaie. ¹⁹ Annök tukskai am'ostsim
 inüxe'poawsists kütta'aksistutsimökaie, ki ai'aksksinimatsokax
 matap'pix mök'staiistutsisaxaie, ak'anistainiköttau inüks'tsim spots'
 im; annök' ai'aksistutsimests ki ai'aksksinimatsokax matap'pix
 möks'istutsimests, ak'anistainiköttau omük'sim spots'im. ²⁰ Kit
 an'istopuau kitokömotsipaitappiisinni saäis'tüpükuiökhsissi Scribes
 ki Pharisees ot'okömotsipaitappiisuests kimatakitsipipuuuats spots'im
 istsin'naiisinni. ²¹ Kikai'okhtsipuau ükkaiiap'ix otan'ikoaiuau,
 Pinuye'nikik: ki annök'ai'akoyenikiuök ai'akesetsimaie okök'itsimani:
²² Ki kitan'istopuau annök' ksistapistsim'iuök ox'okoä ai'akesetsimaie
 okök'itsimani; ki annök' ak'anistsiuök ox'okoa Raca, aiakesetsimaie
 okök'itsimani: ki annök' ak'anistsiuök, kitüt'tsapsi, ai'akesetsimaie
 Gihenni ots'tsiimiaie. ²³ Puksipip'potomniki kitak'iksistomütskotüksinni
 nato'apioyis, ki isksinim'iniki kixokoa kitsis'tsimmok, ²⁴ Ün'nim
 altar istsskit' kitakiksistomütskotüksinni, ki matskot'; matom'ots
 matsin'nüstseik ksésto'a ki kixokoa, ki tüm'ütsipuksiput ki
 sakumüts'kotoat kitsiksist'omütskotüksinni. ²⁵ Kipinnüs'tseimis
 kikakhtum'o, kitsakiokhpokau'pimössi: kökstaiistapipiok au'kökitsimaii,
 ki au'kökitsimaii ök'staukotsei eënake'nai, ki kitakitsips'tapixik
 itai'inükiopi, ²⁶ Kitau' münisto kitsauomai'ponitatossi kitak'sakookotossi,
 kimataksuxpa. ²⁷ Kikai'okhtsipuau otanipuuuësts ükkaiiap'ix,
 Kimatakauökotapuaua: ²⁸ Ki nestoa kitan'istopuau, annök' üs'sümmiuök
 ake'uök mök'sta tossaie, ükaukhtauauökautättseuaie u'skëttsipöppi.
²⁹ Kinet'oopspi itsuyisseeniki, sauau'tos ki mis'tüpapiksistsis: ökh'siu
 tüks'küma mök'saiinakuaiissi kööpspi, ökstaiis'tupapiksiss kostüm
 Gehenna. ³⁰ Kinet'otsis itsuyisse'eniki kawksinnit', ki mis'tüpapixit:
 ökh'siu tuks'kaii kotsis'i mök'saiinakuaiissi, ökstaiis'tüpapiksiss kostüm
 Gehenna. ³¹ Ük'auanistop annök' aiaksiksiuatsiuök otokem'ani
 ünnianist'okotsis iksiuo'isınaksin: ³² Ki kitan'istopuau annök'
 aiaksiksiuatsiuök otokem'ani, otsauomauau'ökotasi, nokets'inai
 otauökotäts'okaie; ki annök' aiakokkem'iuök otai'ksiuatai'isk
 itau'ökatau. ³³ Stsik'i, kikai'okhtsipuau otan'ipuuuësts ük'kaiiap'ix,
 kimataksiksistapatauüni'pa, ki, kitakitauanistau Ap'istotokiua
 kitatauün'issinni: ³⁴ Ki kitan'istopuau, Pinüt'auünik; spots'im
 pinitüpütäuünik; tük'ka Ap'istotokiua otpiso'pötsisaie: ³⁵ Ksök'kum
 pini'tüpütäuünik; itsissuikau'piu: Jerusalem pini'tüpütäuünik; tükka
 Omüx'ina ot'akapioyimaie. ³⁶ Kimat'akitüpütäuunipa kotokön',
 kimatkotsiksixistutsipats nitu'kuyekai ki kimatokotsixistutsipats. ³⁷ Ki
 anik' A, A; Sa, Sa; mato'ketauanieniki, mat'ökhsiu. ³⁸ Kikai'okhtsipuau,
 ük'auanistop sauau'toainiki moöps'pi, kitak'ökötanistotoko:
 ki sauau'tsiminiki mokhpe'kinni, kitak'ökötanistotoko. ³⁹ Ki
 kitan'istopuau pinstsimmim'motsemis sauum'itsitappiua: ki annök'
 kitakauaiak'ioök kitsets'stoksis matoko'tsis ki mat'stoksis'. ⁴⁰ Ki
 matap'pi makitotsissip'puyissaie au'kökitsimaii, ki stakhts'isokösım

mök'otsisaie, mat ün'nistotsis kisau'tütsisokösım. ⁴¹ Ki annök' kitsitappa'atsokök tuks'ka üskskak'sinni, pokom'is na'toki iskskaksinni. ⁴² Annök' kitau'kömönikök, ko'tsis, ki annök' kitai'akükkumatükok, pino'tükaatsis. ⁴³ Kikai'okhtsipuau ük'auanistop kitak'ükomımmau kitopokau 'pimokä ki kitak'aukımaukikakhtum'o. ⁴⁴ Ki kitan'istopuau ükomım'mısau kikakhtum'ix, Atsım'mımmısau anniks'isk matap'pixk kitai'pakosınikokoauaxk ökhs'istutosau anniks'isk matap'pixk kitau'kimokoauaxk, ki aua'tsımoiikatomosau anniks'isk matap'pixk kitse'ksıstotokoauaxk, ki kitai'kimatsıstotokoauaxk; ⁴⁵ Kokaukosımmi'ıssuai Kın'oau spots'im: tük'ka ikkünats'ıuaie natos'i sauum'itsitappix ki ökh'sitappix, ki soio'tümstuyıuax moköm'otsitappix ki sau'okömotsitappix. ⁴⁶ Ukomım'mainoainikıau anniks'isk matap'pixk kitük'omımmokoauıxk, tsaak'anıstappıuats kisa'kinosuai? Küttomünıstauükomımmotsein'axau publicanıx? ⁴⁷ Ki namıksemsatım'ainoainikıau kıxokoax, tsanıstapiu'ats kumutaumotsapıau stsık'ix? Küttomünıstaıksemsatımmotseıu'axau publicanıx? ⁴⁸ Ki süp-puiap'sık manıst'süppıuıpsı kın'oau spots'im.

6

¹ ISKSKATS'İK kökstau'kömmotsitappısuai matap'pix kökainu'yıssi; ikümits'tsiki kın'oau spots'im kimataksakinostükoauats. ² Mak'aumütskotükkeniki pinik'it manıstsık'ipi aıksıstapokömotsitappıkasıx itai'puyıssax natoı'apıoyısts ki moksoku'ısts, matappix möksınnu'yıssax. Kitau'münıstopuau sakıno'sattaıau. ³ Ki aumüts'kotükkeniki pinsksınıs' i'aksıssaıtsıs kınets'otsısi otai'ıstutsıpi; ⁴ Möksısımıs'sı kitaumüts'kotüksınni; ki Kın'a, aısımmıüs'süppıuök, kitaksınnoam'sakınosük. ⁵ Ki atsımoi'ıkainoeniki pinet'omanıstsık aıksıstap'okömotsitappıkasıx: otük'ometsımanoaıau mökauatsımoiıkasau otsıtai'puyısau natoı'apıoyısts ki moksoku'ısts its'ıkokeısts, matap'pix möksınnu'yıssau. Kitau'münıstopuau, sakıno'sattaıau. ⁶ Ki Ksęsto'a, a'tsımoiıkainiki, ıstsıpi koko'ai, okım'iniki, a'tsımoiıkamıs kın'a aısımmıapsıuä; ki kın'a, aısımmıüs'süppıuök, kitaksınnoam'sakınosük. ⁷ Ki atsımoi'ıkainoeniki pinıksıstape'puawtsıs, manıstaıksıstapepoattopıauaıe saıe'tükkıx: tük'ka üs'taıau ak'aiokhtokıau otakai'puyıssau. ⁸ Pinet'omanıstsık, tükka Kın'oau ısksınım'ests kitsıpu'ınakıtsıpısts kitsauo-mauan'ıstopı. ⁹ Ün'anıstüttsımoiıkak: Nın'an spots' im kitsıtai'pıpi, ünanıstatsım'metsıs kitsın'ıkösım: ¹⁰ Ünanısto'tos Kitotümap'sınni: spots'im Kıtıtsı'tan kanıs'tutsıpi, annom' ksük'kum noküt'anıstutsıt: ¹¹ Annok' ksıstsıku'ık nokkok'ınan aau'össın: ¹² Ki ünıksksınıt'au nıtsauum'itsıtappıısınanęsts, manıstüs'ksınoawpı annıks'ısk matap'pixk nıtsauum'itsıstotokınanıxk: ¹³ Ki pinıstskım'ükınan, ki nokıtsıkömotse'pıökınan Sauum'itsıtappıuä; kıtüsk'sainanıau nın'naiısınni, ki otünmap'sınni, ki ıstsapına'sınni. Amen. ¹⁴ Ünıksksınno'ainoeniki matap'pix otsauum'itsıtappıısuauęsts, Kın'oau spots' im kitak'okskınokoau. ¹⁵ Ki sauokksıno'ainoemki matap'pix otsauum'itsıtappıısuauęsts, Kın'oau Spots'im kımatakokskınokoau'ats. ¹⁶ Küttaıoyınoeniki pınomüs'süppık manıst'omüssüppııau ksıstapokömotsitappıkasıx: tükka ıksıstuts'ımiau ostokso'auęsts, matap'pix möks'ksınoösax küttaau'yıau. Kitau'münıstopuauük'otsımiau saıakınosattopıau. ¹⁷ Ki ksęsto'a, küttaıau'yeniki pu'ıkınııt, ki ıssıs'kısıt; ¹⁸ Matap'pix kökstai'ıksınokıau kıkütayı, köksksınnu'yıssi Kın'a

aisimmiüssüppiuä: ki Kín'a aisimmiüs'süppiuä kitaksinnoam'sakinósük.
 19 Pinaumoi'potosik akau'tsapsinni annom' ksök kum, apün'ix ki apissu'yei otsits'oyipi, ki kõm os'iepitsix otsipis'sax ki otsikõmos'sax:
 20 Ki aumoi'potosik akau'tsapsinni spots'im, apün'ix ki apissu'yei otsitsau'oyipiau, ki kõmosiepitsix otsitsauaisisüppokatün'akiipiau ki otsitsauai'kõmospiau: 21 Ittsi'piau kitsinan'ists, ün'nimauk ku'skëttsipöppi. 22 Mostüm'i ista'natsii moõps'piina; nituks'küssi koopspi, kostüm' ak'otuitsiu anat'sii: 23 Ki koõps'pi minix'issi, kostüm'i ak'otuitsiu ski'natsii. Anat'sii annik' i tsispsts'tsiik kostüm'i ski'natsissi maum'aumüko ski'natsinni! 24 Tuksküm matap'pi matokotsapotomoyiuat-sax na'tokümüx nin'ax: aksikümökkümü tuksküm ki aks'ikümükõmimmü stsik'i; akiküme'eniu tuks'küm ki aksiküm'istsimmimmü stsik'i. Kimatokatapotomouaxau Ap'istotokuä ki sauum'itsitappiuä. 25 Ünrikaie kitan'istopuau pinap'itsitatoat kitsipai'tappiisinni kitaks'oatoppi ki kitak'simattoppi: ki pinap'itsitatoat kostüm'i kitai'aksüpskawsattoppi. Tse'ka isskits'tau opai'tappiisinni ki aau'össin, mostüm'i ki istotos'ists? 26 Süm'mokau paiu'tax: mat'omaiinsimmauaxau ki matomaipokiakiuaxau, ki matomaumoipotükkiii'axau insim'apioyists; ki Kín'oau spots'im ai'issoyiuax. Tükka' isskits'tau, ksësto'a ki osto'auai? 27 Üs'tainoeniki kõk'spitappiisuai, tsiksím a' ak'aatspitappiiu? 28 Kumauk'apaitsitatoppuaisksistsaii istotos'ists? Sat'sikau anat'suiopokists itai'süskiiu; matapotükküu'astsau, matapís tutükküu 'ästs'au istotos'ists. 29 Ki kitan'istopuau Solomon otstap'istotossi mat skit stom'atsësts annists'isk suo'pokistsk. 30 Is'totosatstopiësts saiüs'kiists manistis'totosatstoppiësts annists'isk annok' ksistsikuik na'paitappiisk ki apinök'wis apittüp'apixipiau istsi'i: kiküttomaiakstaiisttüstüptotosatskokoauats, kitsenük'aumaitükkipuu. 31 Ün'rikaie pinapai'tsitatoak kõk'anissuai Tse'a nõks'auattopinan? Ki, Tse'a nõk'simattopinan; ki; Tse'a nõks'istotosattopinan? 32 (Tük'ka annists'isk, Gentiles ap'üssatsimësts:) Kín'oau spots'im isksinim'aie kitsim'mükitatosësts. 33 Ki Matom'apsatsik Ap'istotokuä otsin'naiisinni ki otokõmotsitappiisinni ki annists'isk kitak'ütokõnokokësts. 34 Ün'rikaie pin ap'itsitatok apinok'wis; api'nok'wis ak'apitsitasü. Tuks'kai ksistsikui, maka'pi sup'anistsiu.

7

1 PINOKÖK'ITSIMAK ki kimatakökökitsimük o'a
 2 Kanistau'kökitsimapuai kitakanistaukökitsimükosuai;
 ki kanistau'kotawpi kitakanistau'kuyissi. 3 Ki ku-
 mauk'satsiks këskün' osüppa'kömosinni, ki kimatstatopats
 kitomüksüppa'kömosinni? 4 Ki kiküttaukot'anistau këskün'
 nõk'sauautsissi kitsüppa'kömosinni; ki sat'sit, omük'o ki-
 tauütsüppa'kömosinni? 5 Kitsiksistapo'komotsitappiansi, Matom'-
 sauautsit kitomük'süppakömosinni, ki kitakotümsokapsatsip
 köksauautsissi këskün' o süppa'kömosinni. 6 Annists'isk
 natoap'istsk piniko'tokau imitax, ki pearls pinitüp'istüpapixikau
 ak'sinix, öksikkümitauau'ökaiu ki akotümotükau'auyiau ki
 kitak'otümsixipok. 7 Anik: ki kitak'okoko; apsatsik, ki kitak'okonip;
 istok'iakik, ki kitaksikauai'pixik. 8 Anniks'isk matap'pixk
 au'kõmõnixk au'kuyiau; ki annök' ap'satsimök, au'konimaie:
 annök istok'iakiuök, otak'sikauai'pixikaie. 9 Tükka' nin'naua,
 aukõm'õnistüssi okku'i napaiën, aiakokotsüaie okotoki? 10 Ki

aukõm'õnistüssi mammi', aiakikotsiuaie pītse'ksīna? ¹¹ Ksēsto'au, kitsaum'itsitappiipuau, īksnīm'enoainiki kōk'okotosuai ko'kosoauax ōkh'sīsts, Kīn'oau spots'im kūttomaiakokotsiu'atsax ōkh'sīsts anniks'isk matap'pixk otau'kõmõnikixk? ¹² Kanīst'sitsitatopnai matap'pix kōkūnīstsitsitaiīssuaiau, kitak'ūnīstsitsitattaiau: ūnnianīstap'piu okōk'itsīmani ki prophetix otse'puawsuai. ¹³ Apūt'okītsīmi pī'ik; sokokīt'sīmi apūk'oksokui itūp'itsīiau akotap'sīnni, ki akai'tappii itsipim'ix: ¹⁴ Annik' kitsīm'ik, ki annik' moksoku'ik itūp'itsīikiau opai'tappiisīnni, aput'tsiiau; ki unna'tsitappii ikon'imix. ¹⁵ Stim'nokau ksīs'tapatoiapiekuax kit'sitotaakixk emūk'ikīnaīstotosīxk, ki o'pīstokīni itapis'onotsiau. ¹⁶ Kit-aks'ksīnoaiau otsīn'asoauēsts. Matap'pix kūttomautuyiu'atsauax ksīssi'ix mīn'īsts, ki ksīs'tapsūskiīsts kūttomautsim'axau figs? ¹⁷ Neto'i kōnai'ōkhsīstsix ai'ōkhsīnasiau: ki makap'īstsix makap'inasiau. ¹⁸ Ōkhsīstsīs matokotokapinasīu'ats, ki makap'īstsīs matokot'ōkhsīnasīuats. ¹⁹ Kōnai'īstsix kūttaōkhsīnāsīiix kakiok'au, ki īs'tsi itsīs'tūpapīksīstaiiau. ²⁰ Ūn'nikaie kitaks'ksīnoaiau otsīn'asoauēsts. ²¹ Kōnai'tappixk nitan'ikixk, Nin'a, Nin'a, matakokōnītaipim'axau spots'im īsts'īn'naiisīnni: annōk' ap'īstutsīmōk Nin'a spots' im otsīsi'taniaie, ai'akītsipim. ²² Annik' ksīstsīku'ik akai'tappii nitak'anīkīiau, Nin'a, Nin'a, nikūttomaisītsīpsīnanats kītsīn'ikōsīm? Ki nikūttomaisūsounānīauaxau sauum'itsīstaawx kītsīn'ikōsīm? Nikūttommutaipīssatskaspīnana kītsīn'ikōsīm? ²³ Ki nitakotūmanīstaiiau, kimats'ksīnōpu aua; Mīstūpa'akīk, ksēsto'au kitsaum'itsīstutsīpuaii. ²⁴ Annōk' aiokh'tsīmiuōk annīsts'īsk nītse'poawsīstsk aks'īstutsīu mokōkīīn'ai annōk itokhīt'okoīskauūk ok'otoki: ²⁵ Ki ai'sotau, ki ai'sauksīkīmskau, ki ai'sopu, ki annik' napīoyīs itot'sūppu; ki matsīstokhopīu'ats; tūk'ka, itokh'itokoīskau ok'otoki. ²⁶ Ki annōk' aiokh'tsīmiuōk annīsts'īsk nītse'poawsīstsk, ki matsīstutsīm'atsēsts aks'īstutsīu mattsapsīn'ai, annōk' itokhīt'okoīskauūk spōts' ikui: ²⁷ Ki ai'sotau, ki ai'sauksīkīmskau, ki ai'sopu, ki annik' nap'īoyīs itot'sūppu; ki īstokhopī'u; ki omūk'o otsīs'tokhopīisīnni. ²⁸ Ki ūn'nītsīu, Jesus otaīksīste'poattosēsts annīsts'īsk epo'awsīstsk, matap'pix skaie'tūkkīiau otsksīnīmats'tūksīnni; ²⁹ Ototūmap'sīnni itūs'ksīnīmatsīuax, ki sīnak'ix manīstūs'ksīnīmatsawpīax, matūsksīnīmatsīu'atsax.

8

¹ OTSĪN'NĪSAATOSSI nitum'mo akai'tappīi itopokīuo'īauaie ² Ki, satsīk, nīnuau leper otsittotaakaie ki otsīt'atsīmīmōkaie, Id otsīt'anīkaie, Nin'a, atsi'tatōmīniki kitokotsīksīxīstotok. ³ Ki Jesus itsau'ksīkīnstīakīu, ki itsīxen'īuaie, ki an'īu, nitak'anīstutsīp; ksīksīt'. Ki soksīksīk'sīuaie. ⁴ Ki Jesus anīstīuaie, Sat'sīt, pīnaiītsīnikos matap'pi; mīs'taput, annīs'tsīnnosattsīs natoī'apīekuūn, ki anīiik' otan'īpīk Moses īssa'kumūtskotoat mōks'ksīnīīsau. ⁵ Ki Jesus otsīto'taipīīssi Capernaum, eēn'aken'ai otsītto'taakaie, ki otau'kõmõnikaie, ⁶ Ki otan'īkaie Nin'a, anrōk' nitapotomokōk noko'ai itsīs'tokhātsīu, ai'papuyiu, eks'kaaipuīnūm. ⁷ Ki Jesus an'īstīuaie, nitak'ittappo nitak'okuttutoau. ⁸ Eēnaken'ai an'īstīuaie, Nin'a, nīmat'sīpumapsa kōkītsīpīssi noko'ai: kakse'puyīt, ki annōk' nitapotomokōk ak'okuttutoau. ⁹ Nēsto'a nitap'otomokī, ki eēn'akex nitap'otomokīau; ki nitan'īstau am'ok mīs'taput, ki ai'īstapu; ki nitan'īstau stsīk'i, puk'sīput ki ai'paksīpu; ki annōk' nitap'otomokōk nitan'īstau, am'oi ūnnianīs'tutsīt,

ki au'anistutsimaie. ¹⁰ Jesus otokh'tsimsaie, skai'etükkiu, ki an'istsiuax anniks'isk matap'pixk ipokiuo'ixk, Kitau'münistopuau manist'omükopi otaumai'tüksinni nimatünistokonip'ats Israel istauös'n'im. ¹¹ Ki kitan'istopuau akai'tappii umutautstsiipi apinök'kuyi ki otsit'tistükköpipi ak'ütotoiau, ki akopokau'pimiuax Abraham ki Isaac ki Jacob spots'im istsin'naiisinni. ¹² Ki nin'naiisinni istokos'ix ak'satüpiksistsiuax ski'natsii; annim asain'sinni ki satse'kinan ak'itstsiian. ¹³ Jesus an'istsiuax eänenen'ai mis'taput, kanist'aumaitükkipi kitakünisttutoko ki annök' otap'otomokök itsok'okuttutoau. ¹⁴ Ki Jesus otsitsipissaie Peter oko'aiaie, nannuyiaie otokem'ani o'ksistsiaie itsis'tokhaitsiinaie, ai'okhtokim püs'tsimesinni. ¹⁵ Ki kaien'imaie otsissi, ki püs'tsimesinni itskimaie: ki itsipuu', ki ito'yiuax, ¹⁶ Autükkus'si ito'tsipotuyiauaie akai'tappiiu sauum'itsistaawx pakh'tokinattsiikiauax: ki otse'poawsinni itsa'tüpiksistsiuax staawx, ki ikut'tutuyiuax ikönai'okhtokosix: ¹⁷ Möks'enüpanistosi otan'ipiaie Esias prophet, ki an'iu, Osto'i mat'simests kitsauüt' tsikotsapsinunists, ki ipa'tomests kitokh'tokosinunists. ¹⁸ Jesus otsinno'össax akai'tappiiix oto'tüksipuyimokax, ikök'itsimau mök'opümмосau. ¹⁹ Ki tukskümini aisnaki'ina itoto'yinaie ki an'istsiuax, Nin'a kitak'ittappopi nitak'opokiuo. ²⁰ Jesus an'istsiuax, ota'tuyix au'öttsimaniau, ki paiu'tax au'yiii; ki Nin'nau okku'yi matsistokhotom'atsaie otokön'. ²¹ Ki stsik'i otüksinimats'aie an'istsiuax Nin'a, nökötomitappo nököakitsösi nin'a. ²² Ki Jesus an'istsiuax, süppa'kit; ki enix ünänistak'itsösauax enix. ²³ Ki otsüppopis'si akh'iosatsis, otüs'ksinimatsax ipokitsüppo'piiix. ²⁴ Ki satsit iek'opaikimskau, ki ai'sikopaikimskau akh'iosatsis; ki ai'okau. ²⁵ Ki otüs'ksinimatsax otsit'totaakikax ki otsitsiksekenokikax, ki an'istsiikiauax, Nin'a kömotse'piokinan: nitaks'inetspinan. ²⁶ Ki an'istsiuax kumauk'sikopupuauaisks kitsenükumaitükkipuan? Itümit'sipuu, ki ai'sitsipsattomests sopu'ists ki pai'kimskaiists; ki ikönau' maitsiests. ²⁷ Ki nin'ax skai'etükkiu, ki an'iau, Tsökhtanistap'inanökhtauts, sopu'ists ki omük' sikimi manistse'tokests? ²⁸ Ki otöpümмо'si Gergesenes istauös'n'im ito'tatsemiauaie natsitappii sauumitsistaawx pakh'tokinattsiikiax, aken'imanists itsux'iax, eks'kainixiikiax, matap'pi matokottotsitsko'pats. ²⁹ Ki satsit, aisokse'puyiau, ki an'iau, Tsaakanistappikitsimattopinan, ksösto'ä ki nöstunan, Jesus, Ap'istotokuä okku'yi? Kiküt'tautotopa kökkitsikimatsistotoksinan otsauomo'tosi itaiksistsikumioipi kökökitsikimatsistotoksinan? ³⁰ Ki Pistsiksi'pio akaiem ak'sinix itau'yiau. ³¹ Ki sauum'itsistaawx aukömönistsiauaie ki an'istsiauaie, saiai'pixikinaniki, nököitsipisnaniau ak'sinix. ³² Ki an'istsiuax kükku'. Ki otsüksax, ak'sinix itsipim'iax: ki, satsit, könak'sinix itsin'aukskasiau inno'tsistüppakui, ki omük'sikimi suioks'kasattomiau, ki inets'iau. ³³ Ki anniks'isk matap'pixk üks'kümiiskax itsis'tüpaukskasiau, ki akap'ioyis itsipim'iau ki ai'itsiniköttsiauaax, ki anniks'isk matap'pixk pakh'tokinattsix sauum'itsistaawx mats'itsinniköttsiauaax. ³⁴ Ki, sat'sit, Könai'tappix ikönai'süxkitsimiau akap'ioyis mökittotatsemösau Jesus: ki otsinno'össauaie, aukömönistsiauaie möks'istapusaie otau'össuai.

9

¹ KI itsüppo'piu akh'iosatsis, ki ito'pümмо ki otauütakap'ioyim ito'to.
² Ki, sat'sit, itotsip'iauaie nin'nau, ai'pakhpuyiu, istokhai'tsiu üksin':
 Ki Jesus otsin'saie otaumai'tüksuaiax anistsiuax ai'pakhpuyiuä,

Noko'a, ökh'sitükküt; kitsauum'itsitappiisists isksinip'iau. ³ Ki, sat'sit, stsik'ix ai'sinakix istai'au am'o (nin'nau) makapie'puyiu. ⁴ Ki Jesus isksinim'ests otüs'tapuauests ki an'iu, kumauk'itsitatopuauaisks maka'pi ku'skëttsipöppuauests? ⁵ Tsim'a ksistspa'pi, kök'ansi, kit sauum'itsitappiisistsisksinip'iau; ki kök'anisi, Nipuat' ki auökat'? ⁶ Ki köks'ksiniisuai Nin'a okku'yi iköts'ksinimests sauum'itsitappiisists annom' ksökkum (itüm'anistsiuaiie aipakhpuyii) Nipuat', matsit'kitük'sin, koko'ai is'taput. ⁷ Ki itsipuai' ki oko'ai itsitap'po. ⁸ Ki akai'tappiii otsinis'sax, skai'etükkiau, ki a'tsimmimmiauaie Ap'istotokiaua annök' ikotsiu'ök matap'pix otümap'sinni. ⁹ Ki Jesus otaumatto'si, nannuyiuaie nin'nau, an'istau Matthew, itaupii'inai itai'ponitatopiaie, ki an'istsiuaiie Süppa'kit. Ki itsipuai' ki pokio'attsuaie. ¹⁰ Ki ün'niitsiu Jesus otsitsips'taupissi nap'ioyis, otau'yissi, sat'sit akai'tappiiu publicanix ki sauum'itsitappix, itsito'taipimiau ki ipokau'pimiauax (Jesus) ki otüs'ksinimatsax. ¹¹ Ki Pharisees otsinno'össax, itünis'tsiauaax otüsksinimats'axaie. Kitsin'aimoau maukopoks'oyimiax publicanix ki sauum'itsitappix? ¹² Jesus otokh'tsisaie, an'istsiuax, anniks'isk matap'pixk ikut'totoaxk matsimmüki tappi'uaxau assokinakki, anniks'isk matap'pixk ai'okhtokosixk kimük'ittappiiu. ¹³ Is'tapuk, üs'ksinik manistap'ipi, nitökh'sitsip kim'apiisinni, ki nimatökh'sitsipats ikit'stüksinni: tük'ka nimat'ütotopa nökö'ainiköttosau moköm'otsitappix möks'isauaitsitasau, sauum'itsitappix nimut'oto. ¹⁴ John otüs'ksinimatsax otsitüm'ittotaakax, ki an'iau, Tsanistapiu'ats nimutsauau'yipinan nestün'an ki Pharisees, ki kitüksinimatsax küttaisauauyiu'axau? ¹⁵ Ki Jesus anistsiuax küttaukotau'yesiuaxau man'okkemiüök oko'ai istokos'ix, itsa'kiitawpissi man'okkemiüök? Ki anists'isk ksistsiku'ists ak'otoiau man'okkemiüök otai' akitotoawpistskaie, ki akotümsauau'yiau. ¹⁶ Kimatanipsospuai makap'isokösists; annik' psak'sinik aksoksinikau ki saku'apinikan aksistüpaipinikau. ¹⁷ Matap'pix matomaisüppasuyinimests mani'ists mñ'iokkeists ükautokeïssuyinists, öks'kakümipinikau ük'autokeïssuyinists, ki mñ'iokke ak'saikimsskau, ki aks'iksistsuyinasiau: Manin'iokkeists itsüppa'suyinimiau man'otokeïssuyinists ki ai'aketökh'siau. ¹⁸ Otsakiaisitsip'sattosax annists'isk epo'awsists, tuksküm'ini eenakin'ai itoto'iinai ki a'tsimmimmiauaie, ki an'iu, Nitün'na ük'ainiu; puk'siput ki kotsis'i tsixen'is, ki aks'ipui tappiiu. ¹⁹ Ki Jesus itsipuai', ki itopokom'iauaie, ki otüsksinimatsax mat'opokomiauaie. ²⁰ Ki sat'sit ake'uä, au'atünikau üksaumawksaikimskau otok'tokossinni na'tsikoputtuyi stuyi'ists, itsüp'paatsiuaie, ki itsix'enimaie opekakün'ïmaniaie: ²¹ Tük'ka, is'tau, ksen'imïniki opekakün'ïmani, nitak'okuttotoko. ²² Ki Jesus ito'tükkau; ki otsinno'össaie, itüni'u, Nitün'na, ökh'sitükküt, kitaumai'tüksinni kumut'okuttotoko. Ki ake'uä annik' itokut'totoau. ²³ Ki Jesus otsitto'taiipiisi eenakin'ai oko'ai, ki otsinno'össax au'yesix ki matap'pix eis'tsekñiau, ²⁴ An'istsiuax, anis'tapaaug, ake'kuün matseniu'ats, ai'okau. Ki itai'ïmiauaie. ²⁵ Ki otsis'tüpskoösax matap'pix, itsipim, ki ito'tsimaie, otsis'aie, ki ake'kuün itsipuai. ²⁶ Ki otap'istutsipi, annik' auösin'ik, motüs'ksinipaie. ²⁷ Ki Jesus otsistüpaumatta'atossi, na'tokümi naps' tsix nin'ax ipokiuo'iax, ki aisokse'puyiax ki an'iau, David okkui', Kim'okinan. ²⁸ Ki otsitsipis'si nap'ioyis, naps'tsix itoto'yiauaie: ki Jesus an'istsiuax kikütai'maitsipuan nökö'okotünistutsis? An'istsiiauaie A, Nin'a. ²⁹ Itüm'itsixeniuax oöps'puauax, ki itüni'u,

kanisto'maitsipuai, ũnnianistsis'. ³⁰ Ki itsikau'opiii oöps'puauax: ki Jesus saiemiuax mökstanis'tosax matap'pix. ³¹ Ki osto'auai, otsis'tapusau ikönai'tsinnikoyiauaux matap'pix annik'auösín'ik. ³² Ki otsüksax, sat'sit ito'tsipiauaie küttaiai'puyiua sauum'itsistaaw pakto'kinattsiauae. ³³ Ki sannm'itsistaaw otsai'piksistössae, küttaiai'puyinä itse'puyiu: ki kõnaitappix skai'etökkiau, ki an'iau, matsikainip'ats Israel istauösín'im. ³⁴ Ki Pharisees an'iau sauum'itsistaawx otsin'aimoauai itai'saipiksistsiuax sauum'itsistaawx. ³⁵ Ki Jesus itap'auauökau kõnau'akapioyists, ki inük'akapioyists, ki itüs'ksinimatstokiu ota'toiapioyimoauests, ki ai'semokiu nin'naiisinni istökhs'itsiniksinni, ki ök'kuttutsimests matap'pix otokönai'oktokosuauests ki otokönau'atünikauests. ³⁶ Ki otsinno'össae otappiisín'na, kaiim'iuai, tükka üs'tsimsiu, aneto' manistau'anetopix emük'ikinax saiits'tsissi üsk'skümokiuä. ³⁷ Itüman'istsiuax otüsksinimatsax, akauoyi insin'manists, ki ap'otökkix unna'tosimiau; ³⁸ Atsim'oiikküttok insin'manists istsin'nau mök'itüpskoösx otinsimmanists apotökkix.

10

¹ OTSIPUK'SÜPINNIKÖTÜSAX na'tsikoputtsiau otüsksinimatsax, ikotsiu'ax otüma'sinni mök'saipiksistosauax sauum'itsistaax, ki mok'ökuttutsisax amian'istokhtokosists ki amian'istatünikests. ² Na'tsikoputtsixk itoköt'tsiuax otsin'ikösoauests am'ostsiaukiests; Matom'itappiu, Simon, mat'anistau Peter, ki Andrew oskün: James, Zebedee okku'i ki John oskün'; ³ Philip, ki Bartholemew; Thomas, ki Matthew, annök' publicanök; James, Alphæus okku'i. Ki Lebbæus, mat'anistau Thaddæus; ⁴ Simon, Canaanite; Ki Judas Iscariot annök' aien'üpanistsiuökaie. ⁵ Anniks'isk natsikoputtsixk Jesus itoköt'tsiuax ki saiem'iuax ki an'istsiuax, Gentiles oksoku'auests pinitap'pok, ki Samaritans otakap'ioyimoauests pinüt'sitsipik: ⁶ Ki Israel oko'au otomük'ikinamix ats'ax is'tapuk. ⁷ Ki auau'ökainoniki sem'okik, ki anik', spots'im istsin'naiisinni asttsiu'. ⁸ Ai'oktokosix kut'tutokau, leperix issin'nomokau, enix' nipua'atsokau, sauum'itsistaawx sai'aipiksistokau; Kitsiksist'okoko, ksistoko'tökkik. ⁹ Gold ki silver ki brass pinitsüp'pitökkik kitsitai'süpopumatsopuauests, ¹⁰ Assuia'tsiman pinots'ik aumatto'ainoiniki, pinots'ikau na'tokaists spiks'isokösists, ki a'tsikists, ki otoats'ists; ap'otökkiuä ak'otsimaie otso'ösín. ¹¹ Annik' akap'ioyisk kitai'akitsipipika süppo'ottsesatsik annok' oks'apsiuok; ki annim' stau'pik kitsauomai'sükskitsissuai. ¹² Ki pim'innoainiki nap'ioyis, ksematsim'attok. ¹³ Ki ökhs'issi nap'ioyis ũnnianistsito'tos kitsin'nüstseisuauests; ki sauökhs'issi ũnnianistsska'atok kitsin'nüstseisuauests. ¹⁴ Ki annök' kiküt'tautokök, ki küt'tauotsimikök kitse'poawsists, süskitsim'innoainiki annik' akap'ioyisk sotsik'asattok. ¹⁵ Kitau'münistopuau akök'itsimaiksistsikuik Sodom ki Gomorrhä ak'skitstom annik' akap'ioyisk. ¹⁶ Sat'sik emük'ikinax mis'tüpskoawkiapis'ix neto'yik kanistsis'tüpskopuau: mökök'ik manistsokökipi pitse'ksinax, ki ikkinaps'ik manistik'kinapsi kükku'ix, ¹⁷ Ki üsk'skümokau matap'pix; kitakaumüts'kaukoau akök'itsimani, ki otatoi'apioyimoauests kitakitaipstüstsipis'okoau; ¹⁸ Kinin'ax ki omüx'inax kitakittüpip'iokoai, nesto'a kumut'aiakaitüpipiokoai, kökkite'nüpanistosau ki Gentiles. ¹⁹ Ki aumüts'kaukinnoainiki pinstak kökünistse'puyisuai; annik' kitak'okokoau kitai'akanipuai. ²⁰ Kimats'epuyipuai, Kín'oau osta'aw ksësto'au itsipstai'puyiu.

21 Ki umu'pappiipi akumüts'kaiuaie umu'pappiipi möks'einsi, ki nïn' a akumüts'kaiuaie okku'i; ki pokax aksenupanistaiu un'oauax ki oksis'toauax möks'enitösauax. 22 Ki kõnai' tappix kumut'akaukimokoaiu nēsto'i; ki annök' eikak'imauök umuts'ipaitappiuaspi akitsikömotse'piauaie. 23 Kim'atsistototsenoainiki tuks'kai akap'ioyis, mis'tüpokskasik stsik'i: kitau'münistopuau kimatakokönitotopuau Israel istokönau'akapioyists otsauomai'akotosi Nïn'au okku'i. 24 Üksinimats'au matskitsimiu'ats otüsksinimats'tokuä, ki apotük'kiuä matskitsimiu'ats otsin'aim. 25 Ökh'siu üksinimats'au möketüm'anistsau otüsksinimats'tokuä, ki apotük'kiuä möketüm'anistsau otsin'aim. Anistsin'niköttüsauaie nap'ioyis otsin'aim Beelzebub, ak'staianistsinniköttaiu itsipstaupix oko'ai? 26 Pin stün'nokau; matsekipats akstaisaiipasokinnis; matsitsiks'pats ak'staisaiisksinis. 27 Kitse'itsinikopuai ski'natsii matai'itsinikok ksistsiku'inatsii: ki kitai'okhtsipuai kotokhis'suai, sem'ik spots' im nap'ioyists. 28 Ki pinstün'nokau anniks'isk akenitomixk mostüm', ki sta'aw matokotsenitsiau'ats: stün'nok annök' i kots'enits iuökax mostüm' ki staaw stakhts'im. 29 Natokümix sistsix küttomütaiponitau'atsax nitsipün'asaini? Ki tuks'küm matakittotstsiu'ats ksök'kum sauüs'ksinoüssi Kin'oau. 30 Kitoku'yikinsists ikönüks'topiau. 31 Piniko'puk; kitots'itsükikaiixkimimipuau akaiëm'ix sistsix'. 32 Annök'aie'nüpanistsiuök matap'ii nēsto'i, osto'i nitaks'enüpanistau nïn'ä spots'im. 33 Annök' nīt'saietokök matap'piuök, osto'i nītak'saietoau nïn'a spots' im. 34 Pinstak nimut'oto innüst'sinni nökitsit'apixisi ksök'kum: nimat'otopa nökitsit'apixisi innüst'sinni, innu'stoan nimut'oto (nökitsit'apiksistos ksök'kum). 35 Nimut'oto nïn'au ki un'ni mök'itsipotsistsimmotseisau, ki otün'ni ki oksis'tsi, ki äum'si ki maawks'i mökitsipotsistsimmotseisau. 36 Ki nïn'au aks'ikatummimiuax otopokau'pimix anniks'isk matap'pixk oko'ai itsipsts' taupixk. 37 Annök' aiis'tüpükommimiuök un'ni nēsto'i nimatokotsinanük'ats: ki annök' aiistüpükommimiuök oku'yi ki otün'ni nēsto'i nimatokotsinanük'ats. 38 Ki annök' sauots'issi otaiünan'i sauopokiu'osi nēsto'ä, nimatokotsinanük'ats. 39 Annök' ikon'imök opai'tappiisinni, ak'atstomaie; annök' at'stomök opai'tappiisinni, nēsto'i itat'stomaie, ai'akokonimaie. 40 Annök' kito'tokök nito'tok; ki annök' nito'tokök ito'toyeuaie annök' nitse'tokükök. 41 Annök' ito'toyeüök prophet otsiprophetisaie otak'okuyissi prophet osa'kinosinniaie; ki annök' ito'toyeüök mököm'otsitappiuä oto'kömotsitappiisaie, otak'okuyissi mököm'otsitappiuä osa'kinosinniaie. 42 Ki annök' ai'akutükkuyiuök sto'kimi tuks'kümi anniks'isk inüks'tsimixk otüs'ksinimatsösssaie, kitau'münistopuau matakastom'ats osa'kinosinniaie.

11

1 KI un'niniitsiu otai'ksistanistössax na'tsikoputsix otüsksinimats'ax itsistüpa'atomaie möküsksinimatstoksi ki mökatsim'semöksi ot'akapioyimoauēsts. 2 Annok' John itsipsts'taupissi itai'okiakiopi otokh'tsisēsts Christ oiapistutsipists'aie, itoköt'tsiuax na'tokümix otüsksinimats'ax, 3 Ki an'istsiuaiie, kikütami'pa annök' aiakoto'ök, ki nökö'apsümmöšinan noke'tšimi? 4 Jesus an'istsiuax, mis'tapuk, matan'istsinnomok John annists'isk kītokh'tsipuauēstsk ki kitüs'satsipauēstsk: 5 Naps' tsix üs'süpiu, üs'tsekaiix iköm'otauauökaiu, leperix issin'aiu, küttaiai'okhtsimix ai'okhtsimiau,

enix' aipuu'iaiu ki kım'atapsix atsımsem'iaiu ökhs'itsınıksınnı.
⁶ Ki atsım'siu annök' küttaıtstskımskükiuök nęsto'i. ⁷ Ki
otsıs'tapusax, Jesus otaumütüpaiıtsınnıkoösauaie akai'tappıx John,
Tsanıstappıuä kumutsıtappopuai ksıs'tapsksökkum kök'satsıpuai?
Küttaıtststıpa apai' sopu'yi itau'ütöpöpökaiıu? ⁸ Ki tsanıstappıua
kumut'sıtappopuai kök'satsıpuai? Kuttaitststıpa nın'naiı ikıkın'ıstotısuı?
Annıks'ısk ikıkın'ıstotısxk itot'okoyıau Omüx'ınax oko'auęsts. ⁹ Ki
tsanıstappıuä kumut'sıtappopuai kök'satsıpuai? Küttaıtststıpa
prophet? A, kitan'ıstopuau skıtsım'ıuaie prophet. ¹⁰ Annök
sınau', sat'sıt, nıtse'tomotoküttau nıtı'tokatatsısau kostoksis', ki
ake'tomsokapapıstıtsımaie koksoku'i. ¹¹ Kitau'münıstopuau annıks'ısk
ıtsıpokai'ımmokıxk akex, mats'ıtstıpa ök'skıtsımıaie John Baptist:
ki annök' inüks'tsımök spots' im ıtsın'naiısınnı aı'skıtsımıaie.
¹² John Baptist ıtsıksıs'tsıkuısts, puk'süpıksıtsıkuısts spots'im
ıtsın'naiısınnı itüsk'o tıtsıpiop, ki üskotui'tsıpımıx itüsk'otıtsıpımıau.
¹³ Konai'prophetıx ki okök'ıtsımanı aie'nüpanıstomıauęsts otsauomo'tosı
John. ¹⁴ Ki mak'otsımınoainıki, am'auk Elias annök' ai'akotoök.
¹⁵ Annök itokh'ıuök mök'okhtsımsı ünanıststokh'tsıs. ¹⁶ Tsa
nıtai'akanıpa annök' o'tappıısınök manıtsın'naiıpuaiıu? Netınsıtı'au
pokax annım' itawk'pumauawpım itau'pıx ki aı'sıtsıpsattısuı
otük'auauax, ¹⁷ Ki an'ıtsıauax, kıtsık'üttomopınan ki kımat'spııpuau;
kıtau'yımopınan ki kımau'kaiısuauęsts kımatakıpuauęstsau. ¹⁸ John
oto'tosı matauyıu'ats ki mataısimıu'ats, ki an'ıop pakhtökınatsıu
sauum'ıtsıstaaw. ¹⁹ Nın'au okku'i oto'tosı, au'ıuı ki aı'sımıu, ki an'ıop,
sım'mıs, aıstok'soyıu ki aıstok'sımıu, publicanıx ki sauum'ıtsıtappıx
otük'auauax. Ki mökök'sınnı o'kosıx oto'kömotsıstutokaie.
²⁰ Itau'mütüpsıtsıpsattomęsts akap'ıoyısts annım' otsıt'apıstıpsıpsıtısts
ot'apıstıtüksısts otsauomai'sauaıtsıtıusax. ²¹ Kitak'oksınıp maka'pı,
Chorazın! Kitak'oksınıp maka'pı Bethsıda! Nıtsıt' tsıpsıtıapıstıpsıtısts
kıtakap'ıoyımoauęsts nıtsıtıpsıtıapıstıtükıtıtopıau Tyre ki Sıdon
ıstak'apıoyısts ıstaisümmısauaıtsıtıauopıau ıksım'matükkıaıpsıtısts
kı makhtskıtsısts, ²² Ki kitan'ıstopuau Okök'ıtsımanı ıtsıksıs'tsıkıuı
manıstaksıksısts'papsıpi ksęsto'a, aks'ısıksıstıspapıau Tyre ki Sıdon. ²³ Kı
ksęsto'a Capernaum, kıtsıpın'noko spots'im, hades kıtaks'ınnıssımoko;
omük'apotüksısts kıtakap'ıoyım itap'ıstıtsıpıau itıpsıtıapıstıtükkıopıau
Sodom, ıstaisakıaitıtsıopi. ²⁴ Kı kitan'ıstopuau, Okök'ıtsımanı
ıtsıksıs'tsıkıuı manıstaksıksısts'papsıpi ksęsto'au, aks'ısıksıstıspapıu
Sodom. ²⁵ Annık' Jesus an'ıu, nıtökhtıstükkı nın'a, spots'im ki
ksök'kum ıtsın'aimı, kıtai'ksıstıttokıauęsts annısts'ısk mökok'ıetappıx
kı kıtaıpası'kınımoaıau inük'sıpokax. ²⁶ Ünıanısts'ıt Nın'a;
manıstökhtıspı kıtsıtı'tan. ²⁷ Nın'a otokönai'nanısts nıtıkok:
kı matsıtstıpa ıksınnu'yıuaie okku'ıaie Nın'a nıts'ksınnuyıuaie;
matsıtstıpa ıksınnu'yıuaie Un'ni, okku'i nıts'ksınnuyıuaie, kı annök
ıksınımats'stoköttseuök Un'ni. ²⁸ Pıksıpa'akık könai'ıkapıtükkıx kı
ıkönüs'soksıstısx, kı kıtak'okıtopuau ıssık'sıstıskıosınnı. ²⁹ Nokhkın'ni
kın'attok, kı ıksını'kık; nıtsık'kınapsı nımat'omükımuspa; kı
kıtak'okınpıau ku'skętıspöpıpuauęsts ıstısk'sıstıskıosınnı. ³⁰ Nokhkın'ni
ksıstıspıu, kı nıtıpa'tüksın sök'otsıu.

12

¹ AN NIK' Jesus ıssık'opııksıstıskıuı ıtsısüp-poka'atomęsts
napaięnınsımmanısts; kı otüksınımats'ax au'notıax, kı aıın'asısts

aumütüp'otsimíax ki itaumütüp'ioattomíax. ² Ki Pharisees otsínno'össauax, anístsiauaie, süm'mísau kitúksínimatsax mat'ókhsíu otap'ístutsipuauésts annok' íssík'opiíksístsikuík. ³ Ki anís'tsiuax kikúttanístopuau'ats David otap'ístutsipi otau'notssi ki otopokom'ix; ⁴ Maníst'sipipi Ap'ístotokíuä oko'ai, manístau'attopíau otsítai'pípi ístske'tani annik' küt'taókhsíik möks'auattosi ki otopokom'ix möks'auattosaxaie, ki kak'ókhsíu natoí'apiekuax möksauattosauaie? ⁵ Ki kikúttanístopuau'ats okök'ítsímáni natoí'apiekuax manístap'otúkkípíau íssík'opiíksístsikuí otsítsips'taupísau omük'atoiapioyís kimatsíkíu'ats. ⁶ Ki kítan'ístopuau annom'ítsíu' tuks'kúm ki skít'stom omük'atoiapioyís. ⁷ Ki kitsksíní'topí manístap'ípi nitak'ókhsítsíp kím'apiísíní, ki nímatak'ókhsítsípats íkit'stúksíní, kís'taisauotuí'mauopíau küt-tautuítiíaxk. ⁸ Nín'a okku'i ítsín'auattomínaai íssík'opiíksístsikíi. ⁹ Ota'atsístapusi, otatoi'apioyímoai ítsípím; ¹⁰ Ki sat'sít, nín'au ítsíps'taupíínai, ki ótsís'i ípo'kóttsíuaie. Ki aísúppo'ótsesattsíuaie, Kútai'ókhsíuats íssk'opiíksístsíkúísts ók'okuttotoósi? Möks'enúpanístússauaie. ¹¹ Ki an'ístsiuax, Ũn'nats nín'au kítopokíttappí'ímímoau máksínan'sí tuks'kúmi emük'íkína, ístsúp'popííssaie atún'iáksín íssík'opiíksístsikuí, Kúttomái'akstaisautuyíuatsaie? ¹² Nín'au kúttomái'skítsímíuats emük'íkína? Ũn'níkíae ítókh'síu mók'ókhsápístutúksi íssík'opiíksístsíkúísts. ¹³ Ítúman'ístsíuaie nín'au, Sauksíkíns'tsíakít. Ki ítsauksíkíns'tsíakíu; ki íkut'tútsípíae netoí'nítsíuaie otat'ótsísi. ¹⁴ I túmít'súksíau Pharisees, ki ikónau'kók-ítsímattsíuaie manístaks'enítawpíuaie. ¹⁵ Ki Jesus ótsksíníssaie, ítsístapu': ki akái'tappíx ípokíuo'íuaie, ki ikónau'kúttutuyíuax; ¹⁶ Ki sokap'anístsiuax mókstáítsíníkoóssax'aie: ¹⁷ Möks'enúpanístosi Esias otan'ípi, ki an'íu, ¹⁸ Süm'mok, nítap'otomok, annók' níitse'níniwattauók; nítk'omímmáu, nu'skéttsípóppi nímut'ókhsímáu: nítakítsípotoái'ínai nítsístá'awí ki akánís'tsínmomoyíuax Géntiles okök'ítsímáni. ¹⁹ Matakétskau'ats mataksoksípúppísüm'ats; mat'akítstípa matap'pí mók'okhtsíaie otse'poawsísts moksokú'ísts. ²⁰ Apái' otúk'ítsíssi mataksnúkiu'ats: flax setsís'sí matakútsím'atsaie ótsauomái'túpskísaie okök'ítsímáni mók'ítsskítsstani. ²¹ Ki ótsín'íkósim Géntiles ak'aumáítsímíau. ²² Túks'kúm íto'tsípotoau pakhts'ístúmmattseu Sauum'ítsístáaw, naps'tsíu, ki mataípuyíu'ats: ki íkut'tutuyíuaie, ki naps'tsíuä ít'súppíu ki kúttai'puyíuä ítse'puyíu. ²³ Ki kónai'tappíx ít'skaíetúkkíu ki aníau kútamiu'ats David okkíu? ²⁴ Pharisees otokh'tsímsau, an'íau, Am'o nín'au, matomáisaípíksístsíu'atsax Sauum'ítsístáawx, Beelzebub Sauum'ítsístáawx ótsín'áímoai, umutái'saipíksístopíax ²⁵ Ki Jesus íksínnu'yíuax otús'tapíax ki an'ístsiuax, Nín'náíísíní ai'aketotokí ak'eítsíníkíu; ki akap'íoyís ki nap'íoyís aíaketotokíu matakspíuístíuats: ²⁶ Sauum'ítsítappíuä satúp'íksístússi Sauum'ítsítappíuä, aíakétsístotosíu; ki ótsín'náíísíní kúttomáksípíuístíu'atsaie? ²⁷ Satúp'íksístáíníkíu Sauum'ítsístáawx, Beelzebub nímut'satúpíksístáíu, Túkka'ko'kosíx ítsatúpíksístíu'atsax? Ũn'níkíae ósto'auai kítak'okókitsímúkoau. ²⁸ Ki Satúp'íksístáíníkíu Sauum'ítsístáawx Ap'ístotokíuä ótsístá'awmí nímut'satúpíksístáíu Apístotokíuä ótsín'áíísíní kíto'taakoái'íní. ²⁹ Mískópin'ai oko'ai Tsa'akanístokótsítípím'atsaie, mók'ítauksístútsísaie ope'kanístsaie, sautúm'íksípístúsaie mískópin'ai? Ki ak'otúmóksístútsímaie oko'ai. ³⁰ Annók' nítkút'táíspíímmokók, nítkóttum'a:

annök' niküttaupokomoawk'iakimauök auanit'apiksistükkiu.
³¹ Ūn'nikaie kitan'istopuau, amian'istsauumitsitappiisinni ki amian'istitüpsauokömotse'poawsists Apistotokuä akitsksinoaiu matap'pi; ki annök' akitüpsauokömotsepuyiuök Atsim'istaaw matakitsksinoau'ats. ³² Annök' itüp'sauokömotsepuyiuök Nin'au Okku'i ak'itsksinoau, ki annök' itüpsauokömotsepuyiuök Atsim'iStaaw mat'akitsksinoau'ats annom' kšök'kum ki aie'nissi otsis'tüpipuitappiisinni, mat'akitsksinoauats. ³³ Ökhs'apistutos mistšis', mök'ökhsinasi: ki makap'istutos mistsis mök'okapinasi: mistšis' isksino'au otsin'assinni. ³⁴ Pitse'ksinaipokax! Sauum'itsitappiinoainiki Tsa'a kitakokotünistse'poattopuau'atsaii ökh'sists? Maništa'kauopi u'skëttsipöppi, maoui' itai'puyiu. ³⁵ Ökhsin'auä maništa'kauopi ökh'si u'skëttsipöppi sau'otsimësts ökh'siists: Sauumitsin'nauä maništa'kauopi maka'pi u'skëttsipöppi sau'otsimësts makap'ists. ³⁶ Ki Kitan'istopuau Kõnai'ksistapitse'poawsists otakse'puyisau matap'pix aksenüp'anistomiauësts Okök'itsimani istsiks'itsikui: ³⁷ Kitse'poawsists kitakokömotsitappiets'okoaiu ki kitse'poawsists kitak'saietokoaiu. ³⁸ Stsik ix Šinak'ix ki Pharisees noküt'anistsiauaie ki an'iau, Nin'a nökökapipinan itots'tsipi ksësto'a. ³⁹ Ki noküt'anistsiuax osauum'itsitappiisinna ki otau'ökotaitappiisinna itok'apsatsimiau; ki mat'akitstšipa ak'okotawpiau. Tuks'kai ak'okotapiau Jonas prophet. ⁴⁰ Maništs'itaupšiaie Jonas mammi' o'koanniaie nioks'kai ksistsikuists ki nioks'kai koko'ists; ünniak'anistsitaupiaie Ninau Okku'i ksök'kum u'skëttsipöppi nioks'kai ksistsikuists ki nioks'kai koko'ists. ⁴¹ Nineveh istsin'ax, akopoksipapomiauax o'tappiisinna istots'tšissi Okök'itsimani ki akitsautütsepuyiopiau; aisauai'tsitaiau otatsim'semössax Jonas; ki sat'sit, annök' skitsim'iuök Jonas annom' itau'piu. ⁴² Amskap'iksökkui istsin'nauake akopoksipapomiauaie o'tappiisinna istots'tšissi okök'itsimani, ki akitsautütsepoyiopiau: umuk'itsipi ksök'kui ito'to mökitokhtšissi Solomon otokök'siniaie; ki annök' skitsim'iuök Solomon annom' itau'piu. ⁴³ Sauum'itsistaaw otsai'piksistüssi nän'au, ikitksök'kuyim itap'auauökau išsik'opšissinni itap'satsim ki matokonim'atsaie. ⁴⁴ Itümau'aniu nitak'ätško noko'ai numut'süx; ki oto'si ikon'im nam'itaitšiu, namokh'ipaie, ki a'natsistutsipaie. ⁴⁵ Ki itüm'itappo ki mat'tuyiuax iküt'sikümiax sta'awx, itsis'tüpokapsiax, ki itsipim'inx ki itoko'attomiax: ki otsako'itappiisinni eikš'tüpokapiuaie ototom'itappiisinni. Neto'i ak'anistsiauaie ot'okapitappiisinna. ⁴⁶ Otsa'kiaisitsšpsattosax matap'pix, Sat'sit, Oksis'tsi, ki omu'pappiipix säuauts'im itai'puyiax, ai'puñümiau mök'sitsšpsattösauaie. ⁴⁷ Tuks'küm an'istsiauaie, Sat'sit, Kiks'ita ki kumu'pappiipix sauauts'im itai'puyiau, ki ai'puñümiau köksišpsaiisau. ⁴⁸ Ki anni'isk otan'ikisk, an'istsiauaie, Tükka' niks'ita? Tükka' numu'pappiipix? ⁴⁹ Ki itas'kotuyiuax otsis' otüs'ksinimatsax ki an'iu Šüm'mokau niks'itsi ki numu'pappiipix! ⁵⁰ Annök' ai'aksistutšimöknäni Spots' im otsitsitani aie, osto'i numu'pappiipa, nëškün', nit'akem, ki niks'ita.

13

¹ ETO'IK ksistsiku'ik Jesus it süks' ki tsim nap'ioyš, ki omük'sikimi išsoots'i itakau' piu. ² Isto'tuitappiix oto'taakax, ki akh'iosasis itsitsüppo'piu, ki itakau'piu; ki isto'tuitap-piix ikön'itüssuipuyiau išsoots'i. ³ Ki an'istsiuax akauo'iau parables ki an'iu, Sat'sit,

aisüppipum'auä itui'süppipummau: ⁴ Ki otai'süppipummössi, moksoku'yi stsik'ists itsin'nissiests, ki paiu'tax itotoiax'ests ki itau'attomiaxests. ⁵ Stsik'ists okotoksskui itsin'nissiests otsits'inüxksökkuaspi; ki otsai'spixksökkuaspi itsik'kümsüskiiu: ⁶ Oto'tümisköpsi natos'i, itse'tsinitiau; ki otsau'okötseksau itopo'köttsiau. ⁷ Stsik'ists itsin'nissiiu ksissi'ix; ki ksissi'ix itsüskiiu ki ito'satsiiuax: ⁸ Stsik'ists ökhs'ksökkui itsin'nissiau, kiitsin'asiau, stsik'ists kepip'pui, stsik'ists nai'ippui stsik'ists niip'pui. ⁹ Annök' ito'kiuök, ünaništikh'tsims. ¹⁰ Ki; üksinimats'ax ito'toyiauaie, ki an'istsiauaie, Kumauk'sitsipsattaiïksixau parables? ¹¹ Noküt'anistsiuax, kitokokoau kök'itsksiniisuai spots'im itsin'naiisinni itse'kipi, ki osto'auai matokotau'axau. ¹² Annök' nan'naniuök, ak'okotauaie, ki akakai'naniu: annök küttainan'iiuök, otsinanattopi ak'otsipaie. ¹³ Ün'nikaie numut'ünistsitsipsattaiu parables, issüppis'au möksta'apsau; okh'tsimsau möksta'okhtsimsau, mökstai'ïksinnisau. ¹⁴ Aien'üpanistom'ests Esias, otan'ipi, okh'tsimeniki kitak'okhtsim, ki kimat'akoksñipa; ki süppi'niki kitaküts'api, ki kimat'aksñipa: ¹⁵ Am'o o'tappiisñna u'skëttsipöppists mi'ests, ki okhtok'ouests matomaipumokhtsimiu'axau, ki oöps'puuax naps'tsiiax; möksta'apsax moöps'pix, möksta'okhtsimsests mokhtok'ists, möksta'okhtsimsests mu' skëttsipöppists, möksta'isauai'tsitau, nok'staukuttutuawsau. ¹⁶ Atsim'siau koöps'puuax, aiapiu; ki kokhtok'ists, ai'okhtsimiau. ¹⁷ Kit au'münistopuau, akaiëm'ix prophetix ki moköm'otsitappix ai'puññumiau mök'satsisauests annists'isk kitai'nipuauïstsk ki matsiñim'axauests; ki mök'okhtsisauests annists'isk kitai'okhtsipuauïstsk, ki matokhtsim'axauests. ¹⁸ Okhtok ai'süpipummauä parable. ¹⁹ Ma tap' pi okhtsis'si nñ'naiisinni itse'poawsñ, ki sauo'kömotokhtsissi, itüm'ipuksipu Sauum'itsitappiuä ki ito'kasattomaie annik' itsüp'ipumattopik u'skëttsipöppi. Annök'auk mat'simaie ïstsüpipum'ani moksoku'i. ²⁰ Annök' mat'simök ïstsüpipum'ani ok'otokskui, ai'okhtsimiu epo'awsñu, ki otse'tametüksinni mat'simaie; ²¹ Mat'auütsitstsipa kök'seksi, ki matakisümsu'ats; ikikñ'etüksinni ki ükksistutük'sinni otos'au, atsim'epoawsñni ün'nikaie ito'toiau, ïsts'kimskükiu. ²² Annök' mat'simök ïstsüpipum'ani ksissi'ix, ai'okhtsimiu atsim'epoawsñ; ki annok' pai'tappiisñni ïstap'aitsitani, ki spükis'sists ito'satstomiauaie atsim'epoawsñni, ki matsinasiu'ats. ²³ Annök' mat'simök ïstsüpipum'ani ökhs'ksökkui, ai'okhtsimiu Atsim'epoawsñni, ki moköm'otokhtsimaie; ki itsin'asiu, stsikix, kepip'puyi, stsik'ix nai'ippuyi, stsik'ix niip'puyi. ²⁴ Stsik'i parable an'istsiuax, ki an'iu, Spots'im'ïstsinñaiisñni netum'anistsiu Nñ'au, annök' ai'süpipumauök ökh'sisüppipum'ani otsin'simman; ²⁵ otai'okasax otap'automokix, okatum'i ito'toyiauaie, ki ökh'sisüpipumani ipa'soksüp'pipumau makap'süpipumani, ki itsis'tapu. ²⁶ Ki otsüs'kissi mattuyis, ki otsin'assi, itümñ'akuo makap'süpipumani. ²⁷ Ki Nñ'au otap'automokix otsito'taakax ki an'istsiauaie, Nñ'a, Kiküt'taiñsimattop'a ökhsisüpipumani kitsinsimman? Tsema ito'to makap'süpipumani? ²⁸ An'istsiuax, Katum'a otap'ïstntüksñaie. Ap'automokix otan'ikax kiküt'ökhsitükkipa nök'ittotosñan nök'sauotsisñaniau? ²⁹ Ki an'iu, Sa; sauau'tsimñoainikiau, makap'süpipumani, kökskaküm'sanotsipnaii ökh'sisüpipumani. ³⁰ Unñianist'süskisan mök'itotosi pokiak'sñni: Ki pokiak'sñni oto'si, nitak'otümanistaiu ai'pokiakix, matom'omoipotokan makap'süpipumani, ki is'ksipikan kök'ksietsinsissuau; ki ïstüp'omoipotokan napaiñ'insimman nitapaiñ'iokoai. ³¹ Stsik'i

parable an'istsiuax, ki an'iu, Spots' im istsin'naiisinni netum'anistsiu mustard istsin'simman, annik' mat'simok ninau, ki ai'supipumau otsin'simman; ³² Itsis'tupskaiinukotsiuaiie konai'insimmanists; ki sus'kiissi, itsis'tupomukkuiau insim'mansts, ki itsis'tsisasiu, ki paiu'tax itotoiau ki itoko'attomiax isto'kuniksists. ³³ Stsik'i parable an'istsiuax; Spots' im istsin'naiisinni nitum'anistsin itai'koputstapi, annik' mat'simok ake'u, ki kaias'attom niuks' kumi omuk'okosix, napaien itui'tsiau, ki ikonai'koputstopiau. ³⁴ Am'ostsk Jesus ikonai'sitsipsattsuasts matap'pix parables itai'sitsipsattsu; ki sauomai'sitsipsissi parable matomaisitsipsattsuatsax: ³⁵ Moksenup'anistossi Prophet otanipi, ki an'iu, nimutaksipa'kuiaki parables; nitakse'poattopiau annists'isk kai'sattop'istk ksok'kuma sauomap'astotoawsi. ³⁶ Ki Jesus aais'tupskuyiuax matap'pix, ki itsit'sipim nap'ioyis: ki otuksinimats ax otsitota'akax, ki an'iau noksksinim'atsokinan parable makap'itaisuppipumaupi insim'man. ³⁷ Nokut'anistsiuax, Annok' itai'supipumauok okh'si insimmani Nin'au okku'yi am'ini; ³⁸ Insim'man konai'tappiua; okh'si insimmani, nin'naiisinni isto'kos'ix; ki makap'iinsimmani, Sauum'itsitappiua o'kosix; ³⁹ Katum'a annok' ai'suppipumattomests, Sauum'itsitappiua itamiu; pokiak'sinni ksokkum aiksiuo'si; ki aipo'kiakix, atsim'otokatatsisau, ⁴⁰ Manists'aumoipitukkipiau makap'insimmanists ki manistse'tsinitspiu; ak'unisttsiu aiksiuo'si annom' ksok'kum. ⁴¹ Nin'au okku'i aks'istupskuyiuax otatsim'otokatatsix, ki ak'omoipotsimiauests ikonau'kapiists ki anniks'isk matap'pix, sauum'itsitappiua ak'omoipotoyiuax; ⁴² Ki akitsipst'apiksistsiuax omux'tsi; annim' ak'itstsiu a sain'sinni, ki satse'kinani. ⁴³ Mokom'otsitappix akotumik'kunasuyeiiau, manistsik'kunasuyipi nato' si, un'oauai otsin'naiisinni, akotsik' kunasuyiauaie. Annok' itokh'iuok unanistokh'tsims. ⁴⁴ Stsiki, Spots'im istsin'naiisinni nitum'anistsiu treasure kaias'attomaie insim'man; kon'issi nin'au, mat'aiksatattomaie, ki otsetam'etuksinni itsis'tapu ki ipum'attopiests otokonai'nanists, ki ipum'attomaie annik' insim'manik. ⁴⁵ Stsik'i, Spotsim istsin'naiisinni nitum'anistsiu awkh'pumapiekuun otap'summossi okh'six pearls: ⁴⁶ Kon'issi tuks'kumi pearl akai'ixkimasiu, itsis'tapu, ki ipum'attopiests otokonai'nanists ki ipum'attau. ⁴⁷ Stsik'i, spots' im istsin'naiisinni nitum'anisttsiu itau'mikaupi, annok' itsuia'paximokaie omuk'sikimi, ki itomian'istomoipitukkiu: ⁴⁸ Itui'tsissaie, itopits'usskopattomiauaie issoots'i, ki ito'piiau, ki okh'six itaisuppitsi'iau iskix; ki makaps'ix itsis'tapiksistsiiu. ⁴⁹ Ak'otumanistsiu aiksiuos'i ksok'kum: atsim'otokatatsix ak'sipuksupsuxiau, ki akai'aketaipiksistsiiu Sauum'itsitappix ki mokom'otsitappix; ⁵⁰ Ki akitsipst'apiksistsiiu (sauum'itsitappix) omux'tsii; annim' ak'itstsiu a sain'sinni ki satse'kinani. ⁵¹ Jesus an'istsiuax kikai'okhtsimipuauastsau annists'isk? An'istsiauaie, A, nin'an. ⁵² Itum' anistsiuax Annok' ai'sinakuok usksinimats'au spots'im istsin'naiisinni, nitum'anisttsiu nin'au, iko'yuok, sauauts'imes'ts treasure manists' ki uk'aisists. ⁵³ Ki itunists'tsiu, Jesus otaiksiu'attosests annists'isk parables, itsistupa'atomaie. ⁵⁴ Ki otsito'tosi otau'utauosini otat'oiapioyimoai itsipst'usksinimatsiuax, ki ek'skaietukkiu, ki, an'iau, Tse'ma itotsim'atsests am'ok mokok'sinik, ki am'ostsk ot'omukapistutuksists? ⁵⁵ Kuttomai'sauamiu'ats ai'satsakiau okku'i? Kuttomaisauainikottsiu'ats Oksistsi, Mary? Ki omu'pappiipix kuttomaisauainikottsiu'atsax James, ki Joses, ki Simon, ki Judas? ⁵⁶ Ki

ot'akemix oküttomaisaiiokönopokomok'atsax? Am'o Nïn'au, Tse'ma itotsim'atsësts annists'isk? ⁵⁷ Ki its'tsskimskükiax osto'i. Ki Jesus an'istsiuax, prophet itüs'tsaköttau, sauomai'tapposiësts otau'öšini ki otauüt'okoai. ⁵⁸ Otsauomai'tuksuai ün'nikaie itsauomapistutükkiu annim' akatio'yiësts ükkük'umapotüksists.

14

¹ ANNIK' Herod tetrarch okhtsim'attomësts Jesus otap'istutsipists, ² Ki an'istsiuax otap'otomokix am'omauk John Baptist; enio'sinni mat'sipuu; ün'nikaie ükkük'umapotüksists itap'itutsimësts. ³ Herod ükai'eëniuiae John, ki aiis'ksipistsiuiae, ki itsok'iuiae osto'iaie Herodias, us Philip otokeman'inaai. ⁴ Tük'ka John an'istsiuiae matökhsiu'ats kök'otoössi. ⁵ Ki otai'aksenitossaie, stun'nuyiuax matap' pix, tük'ka isksinnu'yiuaxauiae prophet. ⁶ Ki otai'totstsissi Herod otsit'sipokaiipi, Herodias otün'ni itüt'sikiipi, ki itsüp'istutuyiuiae Herod. ⁷ Itsiks'stoatsiuiae atoün'issinni mök'ittokotossaie otan'istopiaie. ⁸ Ki oksis'tsi otsis'tok, ki an'iu, John Baptist otokön' itsüp'potoat omük'okos ki annom' istoko'kit. ⁹ Ki omüx'ina itsik'oketükkiu: ki otütoanis'si ki otopokau'yemix, ün'nikaie itani'u mök'okotösaie. ¹⁰ Ki itüp'skökiu, ki itsi'kawkokitsiuuae John itsipsts'okiawpiaie. ¹¹ Ki otokön'itsipuk'sipipptopaie, omük'okos itsüp'potopaie, ki ikotauai'e ake'kuün: ki ito'tsipptuyiuiae oksis'tsi. ¹² Ki otüs'ksinimatsax itoto'iau ki mat'simiau mostüm' i, ki ai'akotomiau, ki itappoiau ki itünis'tsiiau Jesus. ¹³ Jesus otokh'tsimi, itsis'tüpaatomaie akli'iosatsis itsui'akhiosiu, ki ksis'tapsksökkum itüpanistappo'aie: ki matap'pix otokh'tsiau itsiksiuopokiuo'iauae, otakap'ioyimoauësts süx'iau. ¹⁴ Ki Jesus itopitsissa'atomaie, ki nan'nuyiuax akai'tappix, ki kaiim'iuax, ki ikut'tutuyiuax otai'oktokosimoauax. ¹⁵ Ki otai'istükköpsi, otüs'ksinimatsax otsitota'akax, ki an'istsiuiae, annom' ksis'tapsksökkumasiu, ki au'mütüputükku; o'tappiisinna ünñstüps'skos, mök'ittapposi akap'ioyists, mök'opumattosi aau'öšin. ¹⁶ Ki Jesus an'istsiuax, matokuiistapu'iauats; kotok' möks'auattopiau. ¹⁷ Ki an'istsiuiae, annom' nitsinan'anists nisittu'yi ke'tanists ki na'tokümi mammix'. ¹⁸ An'iu, puk'sipipptokikau. ¹⁹ Ki an'istsiuax kõnai'tappix mök'opasax mattu'yikui; ki mat'simësts nisittu'yists ke'tanists ki na'tokümi mam mix', ki, otpisüp'si itatsim'etsimësts, ki itau'minotsimësts; ki ikotsiu'ax otüs'ksinimatsax ke'tanists, ki otüs'ksinimatsax ikotsiu'ästs o'tappiisinna. ²⁰ Ki ikönau'yiau, ki itoku'yiau: ki mat'simësts iau pi'nikësts ittsi'ists na'tsikoputtuyi isksimmatük'iissokaiists. ²¹ Ki aiiniks'isk au'yixk nisitsi' omük'sikepippix nïn'ax, ki akex, ki pokax'. ²² Ki Jesus eikak'imatsiuax otüs'ksinimatsax mökit'süppopisax akh'iosatsis, mökotom'apümмосax, otsakiaiis'tüpskoösaie tappiis'n'na. ²³ Ki otsis'tüpskoösax otappiis'n'nä, itsitamisso' nitum'mo mökatsimoiikasi; ki otau'tükussi itsittau'piu. ²⁴ Ki akli'iosatsis ai'itütsikioo, ki ipawkh'paikimskawp: tük'ka, umut'totsüppopi. ²⁵ Ki nisoo'y'i iskska'tüksinni koku'yi Jesus itsitappo'ax, omük'sikimi itokh'itauauökau. ²⁶ Ki otüs'ksinimatsax otsinno'ossauiae umuttokhitauau'okani omük'sikimi, ap'aitsitaiu, ki an'iau, Sta'awina; ki oko'pusuai itokum'iau. ²⁷ Ki Jesus kaiip'sitsipsatsiuax, ki an'iu, Ökh'sitükkik; nitam'i; Piniko'puk. ²⁸ Ki Peter noküt'anistsiuiae, Nin'a küm'amieniki ani'kit ksësto'a nökö'itotosi nökö'itsitüpaauökasi omük'sikimi. ²⁹ Ki an'iu, Puk'siput. Ki Peter otinnisa'atossi

akh'iosatsis, itokh'itauauõkau omük'sikimi mök'ittapposi Jesus.
³⁰ Ki otsinīs'si eik'sopuyi, itsiko'pum: ki otaumutüp'süppopiisi omük'sikimi ita'sainiepuyiu, ki au'aniu Nin'a, Kõmotse'piokit. ³¹ Ki Jesus itüp'sauksikīns'tsakiuaie ki itsēn'iuaiie, ki an'istsiuaiie, ksēsto'a enūkaumai'tükkiua, kumauk'saietükkiks? ³² Otsito'tosau akh'iosatsis, itsiksīst'sopu. ³³ Anniks'isk itsüp'popixk akh'iosatsis itoto'iauaie ki atsimmīm'miauaie ki an'iaiu, E'mūmi kitam'i Ap'istotok'iuā okku'i. ³⁴ Ki otau'pūmmossau, itoto'iau Gennesaret īstau'õssini. ³⁵ Ki annim'īstsin'ax, ots'ksīnuoõssau, itüp'skūkiu kōnūs'ksōkkum sa'akapotsi, ki itotsīp'iauaie ikōnai'oktokosix: ³⁶ Ki au'kōmōnīstsiuaie (Jesus) mōkskaks'īxenīsax oso'kōsīm itssaiin'ikaists: ki manīsts'eipi kaien'īmīx ün'nineetsīmi sokap'okuttotoax.

15

¹ AI'SĪNAKIX ki Pharisees, Jerusalem itsitappimix otsit'totaakax Jesus, ki an'iau, ² Tsanīstapiuats umut'ūnistūpaipixipiau ūkaitappix otūn'īssuaiauēsts? Oyīs'sax ke'tan, matūstsīmiu'ax. ³ Nokūt'anīstsiuax ku'maukanīstūpaipixipuaiīks Ap'īstotokiuā otse'poawsīnni kōk'satsīsaai kiksīs'tapūnīssuai? ⁴ Ap'īstotokiuā an'iu, atsimmīm'mīsau kīn'a ki kiksīs'ta; ki, annōk' ai'pakosīnikuyiuōk un'ni ki oksīs'tsi, unnianīstse'īnsā. ⁵ Ki kitan'ipuu annōk' an'īstsiuōk un'ni ki oksīs'tsi, kotūk'sīnaie, kitak'ototokuinanipi nēsto'a, ⁶ Ki kūt'atsimmīmīmuax un'ni ki oksīs'tsi, paio'toau. Kitse'poawsuauēsts kumut'saiepumapīstutsipaie Ap'īstotokiuā otse'poawsān. ⁷ Kitsiksīs'tapokōmmotsitappiansuai! Esaias prophet kit'sokapenūpanikoau, ki an'iu, ⁸ Am' ox matap'pix nimut'astokokiau maau'ēsts, ki nimut'atsimmīmīmokiau oto'ūniuauēsts: ki u'skēttsipōppuanēsts nitsīp'piokokiēsts. ⁹ Nitsiksīs'tapatsimmīmīmokiau, ōk'aumaitsipīsts āt'suaiīksīnīmats'iauaax nīn'ax otan'ipuuauēsts. ¹⁰ Ki nan'nikōttsiuax o'tappiisīnna ki an'īstsiuax, Okh'tok, ki sokap'okhtok; ¹¹ Annik' itsüp'popiik maoi'i matokapīstotok'atsaie nīn'aii; annik' sūk'siik maoi'i itokapīstutuyiu'iu'aie nīnaii. ¹² Ki otūsksīnīmats'ax otsītota'akax ki otan'ikax kikūt'ūsksīnīpa Pharisees otsīs'kūksau otokh'tsīsau annik' epo'awsīnik? ¹³ Ki nokūt'ūniu, kōnai'sūpipumanīsts Nin'a spots'im okūt'taisūpipumattopīstsi ak'sūskōpattopiēsts. ¹⁴ Amau'patokau; naps'tsiotūppīnnūkiu naps'tsīx. Ki naps'tsiuā ātūppīn'nūssi napstsi'i, atūn'iaksīnni akai'akitsūppopiiau. ¹⁵ Peter itūman'īstsiuaie, nokskīnīm'atsokīnan am'om parable. ¹⁶ Ki Jesus an'iu, kikūttaisakiaisauaiokhtsīmīpiuaua? ¹⁷ Kikūttaisauaioklitsīmīpuaua, annik' itsüp'opiik maoi'i, itüp'sūppopiu mo'koanni ki ipsai'piosop? ¹⁸ Ki annīsts'isk itsūks'isk maoi'i u'skēttsipōppi itsūks'iax; ki itokap'īstutuyiauaie nīn'aii. ¹⁹ U'skēttsipōppi itsūks'ēsts sauum'itsitsitanīsts, inik'sīsts, auōk'otanīsts kōmos'ists, īstūp'saiepītsīnni, atauūn'īssīsts; ²⁰ Am'ostsk itokap'īstutuyiauaie nīn'ai'i; ki maks'oyīssi otsauomūs'tsīmīssi matokapīstutuyiuats nīn'aii. ²¹ Jesus itūmīstūpa'atomaie, ki Tyre ki Sidon īstssoots'īsts itsitap'po. ²² Ki sat' sīt, Canaan ista'ke itsux'iu annīsts'isk īssoots'īstsk, ki itasaine'poattsīuaie, ki an'iu, Kīm'okit Nin'a, David okku'i! Nitūn'na eiko'ksīstutoau maka'pistaaw. ²³ Ki matsitsītsipsattsīuatsaie. Ki otūsksīnīmatsax otsītota'akax ki otau'kōmōnikax ki an'iax Unnīstūp'skōs; nitūsksauasaine'pōūkīnan. ²⁴ Ki nokūt'anīstsiuax, nikak'itūpskoko Israeli īstat'stanix emūk'ikīnaiīx. ²⁵ Otsitūmitota'akaie

ki otatsim'mimmokaie, ki an'iu, Nin'a Spum'mokit! ²⁶ Ki nokut'anistsiuai, matokhsiu'ats mok'otsissi pokax otsau'osinoaii mokitup'apixisests imitax'. ²⁷ Ki (ake'ua) an'iu, E'muniu, Nin'a; ki imitax' au'attomiau pinikests innissi'ists otsin'aimoauai otsitau'yipiaie. ²⁸ Jesus itumok'anistsiuai, Ake', omuk'o kitaumai'tuksinni: Unnianistsits'tsits kitsitsi'tatopi. Ki otun'ni ikuttotoai'inai annik' itai'ksistsikumiofik. ²⁹ Ki Jesus itsis'tupaatomaie annim', ki itast'toto Galilee istomuk'sikimi; ki ita'misso nitum'mo ki itau'piu annim'. ³⁰ Ki akai'tappix otsito'taakax, ki ipokom'iauax us'tsekaiix, naps'tsix, kuttaiai'puyix, iko'muksix, ki akaiem'ix stik'ix ki Jesus okt'sists itsin'apiksistsiauax; ki ikut'tutuyiuax: ³¹ Ki konai'tappix ek'skaietukkiau, otsinno'ossauax kuttaiai'puyix otse'puyissax, ki iko'muksix otokut'totoosax, ki us'tsekaiix otauau'okasax, ki naps'tsix otsaps'ax: ki us'tsakottsiau Israel istap'istotokii. ³² Jesus itumin'nikottsiau otuksinimats'ax, ki an'iu, nitai'kimaiau o'tappiisinna nioks'kai ksistsiku'ists nitopokau'pimokiau, ki matokoyiu'axau: ki nimat'aksistupskoauaxau otau'notssau okskakumitseni'au moksoku'i. ³³ Ki otuksinimatsax an'istsiuai Tse'ma nokitotsipinan'a ke'tani manisto'mukopiau mok'otkuisests o'tappiisinna? ³⁴ Ki Jesus anistsiuax, Tsanetso'a ke'tanists kitsinan'oauests? Ki an'iau, Ikit'sikaiu, ki unna'tosimi inuk'umix. ³⁵ Ki an'istsiuax o'tappiisinna, ksok'kum mokittopasax'ax. ³⁶ Ki mat'simests ikit'sikaiests ke'tanists ki mammix', ki a'tsimoikau, ki a'minotsimests, ki ikotsiuax otuksinimats'ax, ki usksinimats'ax ikotsiu'ax o'tappiisinna. ³⁷ Ki ikonau'yiau, ki ikuyi'au; ki mat'simiau pinikests itskim'iauests ikit'sikaii isksimmatuk'isokaiists itui' tsists. ³⁸ Anniks'isk au'yixk nissoyim'i omuk'sikepippix nin'ax, ki ake, ki pokai. ³⁹ Ki itsis'tupskuyiu o'tappiisin'na, ki itsit'suppopiu akh'iosatsis, ki ito'to Magdala istssotsists'i.

16

¹ PHARISEES ki Saducees ipok'itotoiau ki as'saksksinnuyiauaie, ai'puinumiau mokanis'tsinnomoosax spots'im istap'stosinni. ² Nokut'anistsiuax, autukkus' si, kitan'ipuan ak'etameksistsi ku; amawk'issoksistsikuists. ³ Ki ksiskunna'tunnissi, ak'akapiksistsiku annok' ksistsikui, amawk'issoksistsikuists ki ikikin'inatsiu. Kitsiksistapokamotsitappiansuai! Kitokot'ainipuu assoksist'iskuists ostokso'auests; ki kimatokot'ainipuu annists'isk ksistsiku'istsk istap'stosists. ⁴ Otsauum'itsitappiisin'na ki otau'okotaitappiisin'na ap'satsimiau apsto'sinni; ki matakotau'axau apsto'sinni; prophet Jonas otap'stosinni akokotauaie'. Ki skitsiu'ax ki itsis'tapu. ⁵ Ki otus'ksinimatsax otau'pummosau pakhts'esaisksinimiau mok'atuksau ke'tani. ⁶ Jesus itum'anistsiuax Mokok'ik ki iskskats'ik Pharisees ki Saducees istsi'koputsketatsisau. ⁷ Ki ai'sitsipsattseiau, ki an'iau, nimatotsipinan'a ke'tani, ⁸ Jesus otsinno'osax, an'istsiuax, Inuk'aumaitukkix, kumauk'sitsipsattseipuuaisks, kitsauo'tuksuai ke'tani? ⁹ Kikut'taisakiaisauokhtsimipuuau, kikuttisauusksinipuuau nisito'muksikepippix matap'pix istsisittu'ists ke'tanists, ki tsanetso'a kitots'ipuuauests isksimmatuk'isokaiists? ¹⁰ Nistoyim'i omuk'sikepippix matap'pix istokitsikaists ke'tanists ki tsanetso'a kitots'ipuuauests isksimmatuk'isokaiists? ¹¹ Kumauk'staiokhtsimipuuauaisks kimat'sitsipsattopuu'ats ke'tani, kok'iskskatsissuai Pharisees ki Saducees istsi'koputsketatsisau? ¹² Itum'isksinimiau matsemiu'atsax moksiskatsisaie ke'tani istsi'koputsketatsis, ki ai'semiuaxmoks'iskatsisaie

Pharisees ki Saducees ots'ksinimats'tuksuaiax. ¹³ Jesus otsito'tosi Cesarea Philippi, ai'suppoötsesattsuax otüksinimats'ax, Tsa aniu'axau matap'pi nesto'a nin'au okku'i nõk'ümsi? ¹⁴ Ki an'iau, stsik'ix John Baptist: stsik'ix, Elias: ki stsik'ix, Jeremias, ki stsik'ä prophet. ¹⁵ An'istsiuax Tsa kitak'anipuau nõk'üm-si? ¹⁶ Ki Simon Peter noküt'anistsiuaiie ksësto'äkauk Christ, Ap'istotokuä ipai'tappiiuük okku'i. ¹⁷ Jesus noküt'anistsiuaiie kitatsim'si, Simon Bar Jonas. Ik'sisakuyi ki aa'püni kimat'üksinimatsok'astsau: nin'a spots'im kitusksinimats'ok. ¹⁸ Ki kita'atanisto, ksësto'äkauk Peter, ki am'om ok'otoküm nitak'ittokhitokoiska church; ki Hades istokh'sepistanists matakatsiu'atsaie. ¹⁹ Ki kitai'akokoto spots' im istsin'naiisinni itotai'kauaipixitükiopi; ksök'kum kitai'akomianistomopipi, spots'im ak'itomopipo; ksök' kum kitai'akomianistapotsippi spots'im ak'itapotsip. ²⁰ Itüm'anistsiuax otüksinimats'ax mökstaitinnikoösax'aie osto'i otüm'si Jesus Christ. ²¹ Annik' Jesus itaumütüp'anistsinomoyuax otüksinimats'ax manistakittappopi Jerusalem, manistaks'ipuinaistoto'awpianaie omüx'imix ki omük'atoiapiekuax ki ai'sinakix, ki manistaks'enitawpiauaie, manistaks'ipuauistotoawpiauaie nioks'kai ksistsikui. ²² Peter itümo'toyiuaie, ki aumütüp'sitsipsattsuuaie, ki an'iu, Nin'a kõkünistsip'piokosi; matakittotstsiu'ats ksësto'a. ²³ Ki itapotükau'aie, ki an'istsiuaiie Peter apüt'tokokit, Satan; kõk'kitstsskimsküki; kimatsskümau'ats Ap'istotokuä kitsksska'tüksists annom' ksökkum. ²⁴ Itümanistsiuax otüksinimats'ax Isttsi'ki matap'pi makopokiuo'össi nësto'a, ünnianist'auütsikimatsistotos, ki ünnianistto'tsis otauai'staksinni, ki ünnianistopokiuos nësto'a. ²⁵ Annök'aiakitsikömotsepiosiuok opai'tappiisinni, akatstomaie': ki annök' itai'akatstomök opai'tappiisinni, nëstoi umutak'atstomaie, ai'akokonimaie. ²⁶ Tsanetso'ä matap'pi ak'okuiistüpasokuiim'ats minan'attüssi kõnüs'ksökkum, ki atsto'si otsipai'tappiisinni? Awx'a otai'akokotawpiaie opai'tappiisinni? ²⁷ Nin'au okku'i akototo'yinaie Un'ni ots'tsapinasinni ki oto'tokatatsix akopokiuo'iax, ki kõnai'tappix manistsi'piësts otap'otüksuauësts ak'ünistokotsiuax. ²⁸ Kit au'münistopuau stsik'ix annom' itai'puyiau, matakattotsim'axau eino'sinni otsauomai'noösau nin'au okku'i otsin'aipuksipusi möks'inaiisi.

17

¹ OTAIXSIUO'ËSTS nauyi ksistsikuists Jesus mat'toyiuaax. Peter, James, ki John oskün', ki itünistüp'p'iuax spi'tummo. ² Ki otsakiainoösauaie it'oketsistümüinai; ki ostoksis'i ikkün'natsiuaiie manist'ikkünnasuyipi nato'si, ki otsistotos'ists ksix'inatsiësts manisti'ksixinat'spi ksistsikui. ³ Ki sat'sit, itsina'kuaiëmiau Moses ki Elias, ki ai'sitsipsattsuuaie. ⁴ Peter itüm'anistsiuaiie Jesus, Nin'ä, ökh'siu annom' nõk'ittaupisinan: ökh'sitükkieniki, nõkapistutsisinan annom' nioks'kai api' manists; tuks'kaii kõksinan'attosi, ki tüks'kaii Moses möksinan'attosi, ki tuks'kaii Elias mök sinanattosi. ⁵ Otsakiai'puyissi, sat'sit ikkün'aisoksistsikuyi ituyi'künakoaiu: ki sat'sit, epo'awsinni itots'tsiu assoksis' tsikui, ki an'iu, Am'o nitük'omimokos nitsekökh'simmau; okh'tok. ⁶ Ki üksinimats'ax otokh'tsisauaie itopi'iau ostokso'auësts, ki eks'kaikopumiau. ⁷ Ki Jesus ito'to, ki i tsixen'iuax, ki an'iu, Nipuauk', ki piniko'puk. ⁸ Ki ot'süpsau matsinnuyiau'axau matappix, kaks'innuyiau Jesus. ⁹ Ki nituin'moyi otsinissat'tosau, Jesus itsem'iuax, ki an'iu, Pinanis'tok matap'pi kitsinip'uauësts, Nin'au okku'i otsauomät'sipuausi

einsin'ni. ¹⁰ Ki otüs'ksinimatsax aisüppoöttesat tsiauaie, ki an'iau, mauk'auaniisksixau ai'sinakix ak'otomoto Elias? ¹¹ Ki Jesus noküt'anistsiuax, E'müniu, Elias ak'otomoto, ki akokõnau'kõmototom. ¹² Ki kitan'istopuau, Elias ük'auto, ki matsksinnuyiu'axauaie ki nitsis'tutuyiauaie manistüp'stapiu. Neto'yi akünistai'puinattsiauaie Nin'au okku'i. ¹³ Itüm'isksinimiau üksinimats'ax umutai'sitsipsi John Baptist. ¹⁴ Otsito'tosau o'tappiisin'na, nin'aii otsito'taakaie itsito'topistuksisano'piinaie, ki an'iu, ¹⁵ Nin'a kim'is noko'a; au'atusinau ki eks'ipuünüm: ai'kapitsuiopiu istsii ki ai'kapitsuiopiu okke'. ¹⁶ Ki nitsitotsip'iaiauaie kitüksinimats'ax ki matokotokuttotu yiuaxauaie. ¹⁷ Jesus itüm'äniu, o'sauomaitükkesinna ki otapok'apitappisinna! Tsanetso'a kitakopokau'pimopa? Tsanetso'a kitak'itsitattu aua? Puksipip'potokik. ¹⁸ Ki Jesus seitsip'sattsiauaie sauum'itsistaaw; ki itsüksiinai; ki annik'pokau'ikut'totoau. ¹⁹ Üksinimats'ax itüm'itotoiauaie Jesus ki an'iau, numauk'sauokotsatüppikisistünan? ²⁰ Ki Jesus an'istsiuax, Kitsauomai'tüksinni: kitau'münistopuau, kemük'enükotsissi kitaumai'tüksinni, manist'omükopi mustard itotai'süpipumauopi kitakokot'anistop am'om netum'moyi ök'ümistüpotosi omim', ki ak'itüpitsiu; ki matakitsipa kiküt'taakokotsistutsipuaii. ²¹ Am'oi ünaništap'pi matomai'süxiuats saiits'tsiau a'tsimoiikani ki sauau'yisinni. ²² Ki otsa'kiitaupissau Galilee, Jesus an'istsiuax, Nin'au okku'i ak'okotau matap'piix: ²³ Ki aks'inittsiauaie, ki nioks'kasi ksistsiku'ists, akütsitsipua'atsau. Ki eks'kaikikinetükkiau. ²⁴ Ki otsitto'tosau Capernaum, anniks'isk au'tujixk mix'kim, itoto'iau Peter, ki an'iau, küttoimisauaiponitau'atskitsin'aim? ²⁵ An'iu, A, ki otsipis'si nap'ioyis Jesus i'tomsitsipsattsiauaie, ki an'iu Tsa kitsta'pa, Simon? Tükka' au'tuyiua mix'kim ksökkum istšin'ax? Otauüt'okosix, ki pie'tappix? ²⁶ Peter an'istsiauaie. Pie'tappix. Jesus an'istsiauaie, o'kosoauax matakotümaiponitau'atsax. ²⁷ Ki, nõkstaisau'kosatsösau is'tüpak omük'sikimi, ki sua'piksistsis amik'atsis, ki mammi kitotom'omikani mattos'; ki pakuiin'ainiki kitak'okonoau mix'kim: annök' mattos', ki ko'tsisa, kitak'siponitanuni.

18

¹ AN NIK' otüksinimats'ax itoto'iau Jesus ki an'iau, Tükka' mstüpomüksim'a spots' im istsin'naiisinni? ² Ki Jesus itsin'iköttsiauaie inük'sipoka ki itüt'sikipotoyiuax. ³ Ki an'iu, kitau'münistopuau saiasau'aitsinoeniki, ki saie'tumanistsinoeniki inük'sipokax, kimatak-sipi'puaua spots'im istšin'naiisinni. ⁴ Annök' aks'inüksipokaistutosiuök manist'inükstsimipi am'o pokai'i, itsis'tüpomüksim spots'im istšinnaiisinni. ⁵ Ki annök' ak'autuyiuök tuks'kai inük'sipokaiistotosiisk, nēsto'i nitau'tok. ⁶ Ki annök'istsskim'skükiats'iuök tuks'kümi anniks'isk inük'sipokax nitau'maitokixk, ökh'siu pikiak'iokotoki kin'attossaie, ki inets'issi omük'sikimi. ⁷ Istsskim'sküksinni it'okapiu ksökkum, Istsskim'sküksists ak'itotoiaua; ki annök' nin'auök paiuk'sipipptomök istsskim'sküksinni, aks'ksinimaie maka'pi! ⁸ Ün'nikaie kotsis' ki koköt'si istsskim'skükiats'otsenikiau, köksinit'au, ki mis'tüpapiksistaiau: itökh'siu kök'kitsipissi opai' tappiisinni köks'istsekaiisi ki kök'opoköksi, kökstaitüp'apixikösi küttaiaiapunstsiasii ki kitai'akötsists ki kitai'akötsists. ⁹ Ki koöps'pi istsskim'skükiatsotseniki, sauau'tos, ki mis'tüpapiksistsis: itökh'siu kök'kitsipissi opai'tappiisinni tuks'küm moöps'pa; kökstaitüp'apixikosi küt'taiaiapunstsiasii,

ki kitaiakoõpspix. ¹⁰ Mokõk'ik kõk'statauksistotoawsi tuks'kumã am'oksk inõks'tsimix: kitan'istopuau spots'im oto'tokatatsuauax õks'skatsimiau Nin'a ostoks'iaie spotsim otsitau'pipi ¹¹ Nõn'au okkui ito'to mõktsikõmotse'piõsaie annõk' at'stauõk. ¹² Tsa kitõs'tapuau? Nin'an minan'attõssi kepõp'pi emõk'ikinax ki tuks'kõmi itõnõs'tapu, kütõmisauõsskõtsimiu'axau piksõp'pi piksi'koputsi, ki kütõmisauaitappo'ats netum'moõsts, ki kütõmisauapsõmmiuats annõk' nittõppu'õk? ¹³ Ki ikõm'okonoõssaie, kitau'mõnistopuau manõstse'tametõkkipiã piksõp'pi piksi'koputsi otsaiõs'tapusax itsõs'tõpskaietametõkõkõ annõk' ikon'õmauõk. ¹⁴ Neto'i omat'sitsitanats Kin'ã spots'im tuks'kõmi annõks'isk inõx'tsimixk mõk'saiinakuaiõssau. ¹⁵ Stsik'i, kumu'pappiipi sauo'kõmotsistototseniki, matan'õstsõs otsauo'kõmotsitappiõsõnni, ksõsto'a ki osto'i namõs tsitappiik; okh'totseniki kitse'motsau kumu'pappiipi. ¹⁶ Ki saiikh'totseniki, tuks'kõm tsõktau na'tokumix pokitappomõsau, kõnai'poawsõsts mõks'eikosau, otokh'tõsau natsitappix, tsoktau nioks'kaitappix. ¹⁷ Ki saoukli'tõõsax, anõstsõs'church: ki sauõkh'tõsõssi church, õnnianists'õs sai'etõkõkõõ ki publican. ¹⁸ Kitau'mõnistopuau, kitsit'aiipipi ksõk'kum, akitaipip spots'im: ki kitsitapotsippi ksõkkum, akõtsitapotsip spots'im. ¹⁹ Kimat'anõstopuau, netum'anõstsitsitainoainiki kitak'aukõmõnisuai, Nin'a spots'im aks'õstutomoyiuaiaie. ²⁰ Natokõmi tsoktau nioks'kõmi nitsõn'ikõõsim itsitomo'õaupi nõt'sitaitõtsikõaupi. ²¹ Peter itõmitotoaie, ki an'õstsuaie, Tsanetso'awtau numu'pappiipa nõksauumitsõstutuyõssi, ki nõks'ksõnnoõssi? Akokõtsikõaiasts? ²² Jesus an'õstsuaie, Kimatanõstopa ikõt'sikõaiõsts, ikõtsikõppuõsts ikõt'sikõaiõsts. ²³ Spots'im õstsõn'naiõsõnni nitum'anõstõsiu omõx'õna annõk' ak'okõkõtsõmaiaiuõk otsitappim'ix. ²⁴ Ki õtau'mõtõpõkõstõkõkõsi tuks'kõm ot'sittõtsippõtõkaie, ke'pi omõk'sikõpõppoyi mix'kõmix õtai'akokõtõpõxiaie. ²⁵ Otsai'õtstsõssi mõkõkõtõsai'e, Otsõn'aim an'õõnaie mõk'apikõsaie, ki otokõm'an ki o'kosix ki otokõnai'naniõsts, ki mõkõtõku'yõsax mõx'kõmix. ²⁶ Otsitappimi itõpõstõksõsano'põõnaie ki atsõmmõmõõnaie ki an'õõnaie Nin'a, pinane'tõkõkit ki kitaksõpanõs'tsokõto. ²⁷ Ki annõk' matap'põuõk otsõn'aim kaiõm'õuaie ki paio'tõyõuaie ki õnnim iks'ksõnnuyõuaie. ²⁸ Ki neto'õk matap'põuõk sõx'õu, ki tuks'kõm'i otõpok'apõtõkõkõmix ikon'õyõuaie õtai'akokõk'isk kepõp'pii a'põnasainix; ki een'õuaie, ki pau'tõsõnõuaie ki an'õu, Ponitat' kitai'akokõkipix. ²⁹ Ki otõpokapõtõkõkõm'i itõpõstõksõsanõpõõnaie, ki aukõm'õnõstsuaie, ki an'õu, pinane'tõkõkit ki kitaksõpanõstsokõto. ³⁰ Ki matõkhsitõkõkõu'ats; ki itappo' ki itsõpõsts'tapõksõstsuaie itai'okõkiopi, otsauomõsõpanõstsipõnitõsaie mõkstõsõksõsaie. ³¹ Otõpok'apõtõkõkõmix otsõnõs'sax eks'kaõkõkõnõtõkõkõu, ki ito'tõiau, ki otsõn'aimõõuai aiõtsõnikuyõuõsts. ³² Ki otsõn'aim otsõn'nikõttõssaie, an'õstsuaie, Sauum'õtõtõkõkõuã, kitai'akokõkipix kitsõn'omõkitan'ikõpi: ³³ Kanõs'tsikõmõpi kumauk'sauanõtsikõmõsõks kitõpokap'õtõkõkõmõkã? ³⁴ Ki otsõn'aim õtse'tõkõkõõnõai, ki itsõtõpõmõtõs'kõuõuaie pu'õnõitappix otsauomõsõppõpõnitõssaie. ³⁵ Neto'i Nin'a spots'im kitak'anõstõtõkõõau saiõsõn'õmõnõainiki ku'sskõtsõpõpõuõuõsts kumõt'aukõmõaupõuai kumu'pappiõpõx.

19

¹ KI Jesus annõsts'isk epõ'awsõsts õtaikõsiu'attõsõsts Galilee itsõstõpõ'atõmaie. Ki Judõea itsõsõots'õsts, Jordan mõs'tapõtsim, itoto': ² Ki akõitappix ipõkiuõ'õuaie; ki annõm' ikõt'tõtoyõuax.

3 Pharisees itoto'iauaie, ki as'saksksinnuyiauaie ki an'istsiauaie, ökh'siu'ats nïn'au kõnai' nükünistapists mök'anistüpskoösaie otokem'an? 4 Ki noküt'anist'siuax kikütanistop'ats sinak'sin, annök istsitsap'istutuyiuökax ap'istutuyiuax nïn'au ki ake'u. 5 Ün'nikaie nïn'au itai'akskitsiu ax un'ni ki oksis'tsi, ki ai'akükömmiu otokem'an: ki akitum'anistoksisakumiau. 6 Ün'nikaie matsistoküm'axau, itse'tumanistoksisakumiau. Ap'istotokiua otsipo'totopists, pinits'tsis matap'pi mökai'aketotosests. 7 An'istsiauaie, niauk'anii Moses ök'okotösi sinak'sin, ki ök'ünistüpskoawsi? 8 An'istsiuax Moses, kumut'sipotomokoau kitse'usskëttsipöppisui, kökotünistüp'skoössuai kotokem'anoauax; ki istsitsi'i matütünistsiu'ats. 9 Ki kitanistopuau annök' akünistüp'skuyiuök otokem'an, sauau'ökotasaie, ki otai'kaokemaitaii stsik'i itau'ökotau: ki annök' ikem'attauök itüp'skoauök, itau'ökotau. 10 Otüs ksänimatsax anist'siauaie Ün'nianists'issau nïn'au ki otokem'an, matökhsiu'ats mök'okemsi. 11 Ki an'istsiuax kõnai'tappix matokot'otsimaxaie annik' epo'awsinik, anniks'isk iko'taxk nittsimiauaie. 12 Ittsi'i iuai'itax itsipo'kaiiau; ki stsik'ix matappix iuai'itsiauaie, ki stsik'ix iuai'itastotosiau, Spots' im istsinnaisinni umut'uaiitastotospiau. Annök' ikot'totsimök ün'nianistots'isaie. 13 Inük'sipokax itotsipotoaii mökittokhitsikins'tsaksax, ki mökitatsimoiikasi: ki üksänimats'ax an'istsiauaie unnai'e. 14 Ki Jesus an'iu, Pokitsim'mokau inük'sipokax ki pinanis'tokau nökstai'puksipaaissau. Ün'nianistaps'iau spots' im istsin'naiisinni. 15 Ki itokhitsikins'tsakiuax, ki itsis'tüpaatomaie. 16 Ki, süppit, tuks'kümi itsitotoiinaie ki an'iu, Ökhsin'ai, tsanistap'iaua nökökhsistutsipi, nökkuanan'si üsk'sipaitappiisinni? 17 Ki an'istsiauaie, Kumauk'ainikük'iks ökh'si? Matütsitstipa ökhsi, nitüks'küm, Ap'istotokiua, itökh'siu: makitsipim'eniki opai'tappiisinni, sat'sitests okök'itsimanists. 18 An'istsiauaie Tsistsimä? Jesus an'iu, kimataksenik'ipa, kimatakau'ökotapa, kimataksikömos'pa, kimatakitüp'saiepitspa. 19 Ükomim'misau kin'a ki kiksist'a; ki, kitak'anistükömmiau kitopokau'pimau kanistük'omimmospi. 20 Man'iköppi an'istsiauaie. Nitökönüs' satsipiau am'ostsk nitsök'umapiisi. Tsanistap'iaua niküt'tomüssatsipi? 21 Jesus an'istsiauaie maksüpanis'tsiminiki matap'iköttoat kitsinan'ipi ki ko'tsisau kim'atapsix, ki kitak'okuinani treasure spots'im: ki puk'siput, pokiuot' nöstö'a. 22 Ki man'iköppi otokh'tsim'si annik' epo'awsinik, itsikikün'iistapu: tük'ka ek'akauoi otsinan'ists. 23 Jesus itüm'anist'siuax otüksänimats'ax, kitau'münistopuau, ako'tsapsiuä ak'skotoitsipim spots'im istsin'naiisinni. 24 Ki kimat'anistopuau aks'istüpiksistspapiu'camel mökotsisüppöksüx atünau'ksis istakün'ikai, ki mataksiksistspapiu'ats ako'tsapsiuä mök'itsipissi spots'im istsin'naiisinni. 25 Otüksänimatsax otokh'tsimsax ek'skaietükkiu, ki an'iau, Tükka' akokotsikömotse'piau? 26 Ki Jesus üs'sümmiuax, ki an'istsiuax matap'pix matokotsistutsim'axau; Ap'istotokiua ikotokön'apistutsimests. 27 Peter itüm'anist'siauaie, sat' sit, nitökönüsskipinan ki nitopokiuo'pīnan ksestu'a. Tsa nitakanistokuinan'ipīnan? 28 Ki Jesus an'istsiuax, kitau'münistopuau, ksöstö'au kitopokiuo'puau nöstö'a, Nīn'au okkui otak'ittokhittaupissi ots'tsapīnaiso'pötsis, ksöstö'au kitak'ittokh ittau pipuau na'tsikoputtuyists asso'pötsists kökitokök'itsimattosau Israel istsistsikoputsix matap'pix. 29 Ki anniks'isk skīm'ixk oko'auests, ki anniks'isk skits' ixk umu'pappiipuauax ki ot'akemoauax ki un'ouauax, ki oksist'ouauax ki otkem'anoauax ki o'kosoauax, kiotsin'simmanoauax, nöstö'i itskim'

iauēsts, kepīp'pi ak'okuyiau, ki akokuinan'attomiau ūsk'sipaitappiisīnni.
³⁰ Ki akai'tappix matom'six ak'sakoīssiau, ki sako'issix ak'otomsiau.

20

¹ SPOTS' IM īstsīn'naiisīnni netoi'nitsiu nīn'au, nap'ioyīs īstsīn'aim, annōk kōk'kōnisuxiuōk mōk'anīstosi ap'autūkkix, mōkapotomoyīsax otsīn'sīmman. ² Ki ōkh'situkkisax mōkokuyīsax tuks'kai ksīstsikui tūks'kūmi apūn'asaini itūp'skuyuiax otsīn'sīmmani. ³ Ki nioks'kaii itai'ksīstsikumioipi mat'suxiu, ki stsik'ix nan'nuyiuax nam'itai'puyiāx itau'pumopi, ⁴ Ki an'īstsiuax nokōt'sitappoak īnsīm'man, ki mokōm'otsīssi kitak'okotopuau, ki itappo'iau, ⁵ Nau'yi itai'ksīstsikumioipi, ki piksu'yi itai'ksīstikumioipi, mat'sūxiu, ki netoi' mat'anīstsiu. ⁶ Ki nitsiko'puttuyi itai'ksīstsikumioipi, itsūx'iu ki ikon'oyiuax stsīk'ix nam'itai'puyix, ki an'īstsiuax konai'ksīstsikuyi kumaukai'amitai'pui'sks annom'? ⁷ An'īstsiuaie mats'itstipa matap'pi nōk' anikīnan. An'īstsiuax, Nokōt'sitappoak īnsīm'man; ki mokōm'otsīssi kitak'okuinanipuau. ⁸ Ki autūkkus'si, īnsīm'man īstsīn'aim an'īstsiuaie otap'otomoki, ninikōt'sīsau ap'autūkkix, ki ko'tsīsau saiak'inosattaupiau, matom'okotsīsau sako'issix, ki tūm'okotsīsau matom'six. ⁹ Ki īstoto'sau nitsiko'puttuyi itai'ksīstsikumioipi itaumūtūp'apotūkkix, kōnai'īnax ikōno'kuyiau apūn'asaini. ¹⁰ Ki matom'six īsto'sau, ūs'taiāu mōkoku'yīsauāie stsīk'i; ki ikōno'kuyiau apūn'asaini. ¹¹ Ki otoku'yīsauāie, itūpaukape'poawtsiuaie nap'ioyīs īstōkhsīn'ai, ¹² Ki an' iāu, anniks'isk sako'īsīx nituk'skau itai'ksīstsikumioipi itapotūkkiau, ki kanīstokotaiāu kanīst'okokipīnan ki ksīstsiku'i īstīksīs'tutsīssīnni nitap'autūkkipīnan. ¹³ Ki an'īstsiuaie tūks'kūmi, Napi'a, kimat'omaikīmatsīstotopa: kikūt'tomaiōkhsitūkkipa tūks'kūmi apūn'asaini? ¹⁴ Matsit' kitsinan' ki mīs'taput; nitak'anīstokotau am'o sako'issiu kanīst'okotopi. ¹⁵ Kūttomōkhsiuats nitsinan' nanīstsitsitapi nōk'anīstutsīssi? Kūtaukapiu'ats koōps'pi, mōk'ōkhsīssi nitsinan'? ¹⁶ Ki sako'issix akotom'siau, ki matom'six ak'sakoīssiau; tūkka akaiēm'ix nī'nikōttaiāu, ki un'natosīmīx mat'toaiāu. ¹⁷ Ki Jesus otsitūpamīssosi Jerusalem, na'tsikoputtsix otūs'ksīnīmatsax itūnīstūpīp'iikax, ki an'īstsiuax, ¹⁸ Sat' sit aitūpamīssau'op Jerusalem, ki nīn'au okku'i akitūpomūts'kau omūk'atōiapiekuax ki ai'sīnakix, ki akūnīstokōkitsīmūt'tsiiauaie mōks'eīnsaie. ¹⁹ Ki akūtsitūp'omūtskau Gentiles mōkitapapīstotoōssauāie, ki mōkitstīpīs'ossauāie, ki mōkauai'stōsuaie; otsoks'kaiksīstsikusi ak'ūtsīpuau. ²⁰ Zebedee oku'ix oksīs'toauai ipok'itotomiauax oku'ix, ki atsīmīm'miauaie, ki au'kōmōnīstsiuaie tūks'kaii. ²¹ Ki an'īstsiuaie, Tsa kanīstsitsitapa? An'īstsiu aie. Anit am'ox nitai'akokosīx mōkittaupīsau kitsīn'naiisīnni, tūks'kūma netots'i, ki tūks'kūma e'aksīsauotsi. ²² Jesus an'iu, kimatsksīnip'uāua kitau'kōmōnikīpuai, Kikūtaiakokotsīmīpuau annōk' kos'ōk nimutai'aksīmīpūk? Kikūtaiakokotūstapīnūkipuau ūsta'pīnūksīnni nimutai'akūstapīnūkiipi? An'īstsiuaie, nītokot'ūnīstspīnan. ²³ An'īstsiuax kitak'ūtsīmīpuau no'kosā, ki kitak'ūstapīnūkipuau ūsta'pīnūksīnni nimut'akūstapīnūkiipi; ki nīmatsinanēstsau kōkokotosuai kōkittaupīsuai netots'i ki e'aksīsauotsi nesto'a, ki anniks'isk matap'pīxk Nīn'a ūk'aisūppūtsīstotomoyiuax, otaksinan'oiāu. ²⁴ Ke' pīx otokh'tsīmsau īstīmmīm'miauaax na'tsitappix ipapīmmotseiix. ²⁵ Ki Jesus ninikōt'siuax, ki an'īstsiuax, kits'ksīnīpuau Gentiles otsīn'aimoauax otain'aiīskotokoaiāuax ki anniks'isk omūx'īnaxk nokōtai'naiīskotokoaiāuax. ²⁶ Ki mataketūmanīstsiu'ā ksēsto'au:

annök' ak'omüksimök, ũnanıstap'otüksı; ²⁷ Ki annök' kitaks'ınnauükök ũnanıstap'otüksı: ²⁸ Nin'au okku'i matütoto'ats mök'apotomoösaie, mök'apotomoösi umut'oto, ki mök'itatsuaumütstkotosi akaitappix opai'tappiısnı. ²⁹ Ki otsıstüpaatosau Jericho, akai'tappix ipokıuo'ıauaie. ³⁰ Ki satsıt, natsıtappix naps'tsıx pıtsıko'-otsım i tau' pıx otokh'tsısau Jesus umutak'ıtsskosaie awk'umıau, ki an'ıau, kım'okınan, Nin'a David okku'i. ³¹ Ki o' tappiısn'na aı'semıauax mökstaie'puyısax: ki matsıstawk'umıau ki an'ıau kım'okınan, Nin'a, David okku'i. ³² Ki Jesus itsıpu'yıu, ki nan'niköttsıuax, ki an'ıu, Tsa kök'anıstutopıau? ³³ An'ıtsıauaie, Nin'a möksıkıuopıısaiı noöps'pınanıx. ³⁴ Ki Jesus kaıım'ıuax, ki itsıksen'ıuax oöps'pıauax, ki oöps'pıauax kau'opıau, ki itopokıuo'ıauaie.

21

¹ OTSITASTOTOSAU Jerusalem otsıtotosau Bethphage, itum'uasuaie Olives an'ıstop Jesus itüp'skuyıuax na'tsitappix otüksınımats'ax, ² Ki an'ıtsıuax, akap'ıoyıs astı'ım ıtsıpı'ık, kıkıtakstümkonau ũsk'omükstokıua aks'ıksıpıstau, ki o'kosepokai ak'opokıtaıpuyımiu: apo'tokau ki puk'sıpıppotokıkau. ³ Ki sıtsıpsatsenoainiki matap'pi, kıkıtak'anıstıau Nin'a au'anıtsıuax; ki ak'otümütstıpskuyıuax. ⁴ I kōnan'ıstıtsıp möks'enüpanıstosı otan'ııpıaie prophet ki an'ıu, ⁵ An'ıstok Sıon otün'ni, Süm'mıs kıtın'aimau kıtıpsıksıpa'ak, ıkınıs'sıu, ki ũskomük'stokı itokhitopıu, ki o'kosepokai ũskomük'stokı o'kosaie. ⁶ Ki ũksınımats'ax itappo'ıau, ki Jesus itün'ıstıtsımıax manıstanıstopıax. ⁷ Ki itsıpsıpsıppı'pıauaie ũskomük'stokı ki okose'pokai, ki itokh'ıtstomıau otsıtotos'oauęsts ki itsıtto kıtstı'ıauaie osto'ı, ⁸ Ki ek'akaitappix saie'kuyııauaie otsıtotos'sıuauęsts moksokuı; ki stsık'ıx kaıak'ımıau okün'ıksısts ki moksoku'ı itōkh'tümıauęsts. ⁹ Ki annıks'ısk matap'pıxk ı'tomaumattoyıxk ki itopokıuo'ıxk, awk'umıau, ki an'ıau, Hosanna ũnnıanıstıstıps'ıtsıs David okkuı: Atsım'sıu annök' aıpsıpsıpu'ök nın'a otsın'ıkösım; Hosanna mıs'tüpsıu. ¹⁰ Otsıtsıpıs'sı Jerusalem, konai'akapıoyıs ap'ıtsıtaıau, ki an'ıau, Tükka'ats? ¹¹ Ki akai'tappix an'ıau annök'auk Jesus Nazareth ıtsıprophet, Galılee ıstauösım'ım. ¹² Ki Jesus itsıpsım Ap'ıstotokıuā otatoı'apıoyıs ki annıks'ısk itsıps'tanmütstkotükıxk, ki itsıps'tawk'pumaxk natoı'apıoyıs, ıtsai'tüpıksıstısuax, ki au'ötsıuautuyıxk otsıt'asınakıpuauęsts ıma'pıxmęsts, ki au'mütstkotükıxk kükku'ıx otsasso'pötsıuauęsts ıma'pıxmęsts. ¹³ Ki an'ıtsıuax, Sın'aıp, Noko'ai ak'anıstop a'tsımıokapıoyıs, ki ksęsto'au kanıs'tıtsıpuau kōmos'ıepıtsıx oko'auai. ¹⁴ Ki naps'tsıx ki ũs'tsekıııx itsıps'totoyıauaie Natoı'apıoyıs; ki ıkıttotoyıuax. ¹⁵ Ki omük'atıapıekıuax ki ısınakıx, otınıs'ęsts skai'pıssıtıpısts otap'ıstıtsıpısts, ki pokax otsıstıps'tawkkumsau natoı'apıoyıs, otan'ıssau Hosanna ũnnıanıstıstıps'ıtsıs David okku'ı, eks'kaısıuökhsıtükıııau. ¹⁶ Ki anıtsıauaie, kıkütaııokhtsıp'ā otan'ııpııau am'oxı? Ki Jesus an'ıtsıuax, A; kıküttomısauanıstopa sınaksn, pokax ki ũs'tstax maıu'auęsts kumıt'totssüpanıstıstıpsıtıpsıtısak'sın? ¹⁷ Ki itskıt'sıuax ki akap'ıoyıs ıtıtıp'süxkıtısımaıe Bethany; ki annım' ıtsok'au. ¹⁸ Ki ksısküna'tünni mat'skıtıpsıpsı akap'ıoyıs, ıtun'otsıu. ¹⁹ Ki otsıtınno'ösi moksoku'ı omüx'ınıstıstı, ıtoto'aie ki matsıtokonıımaı'atsaie, nam'ıtııtsıı sıuo'pokısts, ki anıtsıauaie, ũnnıanıst'sauıksııın as ıt ksęsto'a. Ki omüx'ınıstıstı sotüm'ıkünıpsııu. ²⁰ Ki ũksınımatsax otsınıs'au, skai'etükıııau, ki an'ıau, Mau'maıkıpıkünıpsııu! ²¹ Jesus an'ıtsıuax, kıtııu'münıstıpsııu

Aumaitükkienoainiki, saietükkienoeniki itsistuts'ipi omüx'inistsisi kimataksikaksistutsipa, ki noküt'anistominoainiki am'o nitum'moi, ünistüp'itsit, ki ünistüp'apiksistükkit omük'sikimi; ak'ünistutsip.

²² Kitak'omianistau'kõmonipuai a'tsimoikainoeniki aumai'tükkienoeniki, kitak'okoksuai. ²³ Ki otsitsipis'si nato'i'apioyis, omükatoiapiekuax ki matappix ot'omüximoauax otüs'ksinimatstüksi ito'toiauaie, ki an'iau, Tsanistapotümapsin'na kumut'anistutsipiau am'ostsk? Tükka' kit'okokaii am'ok otümapsinnik? ²⁴ Ki Jesus an'istsiuax kitak'oksüppoõtsesattopuau tuks'kaii anik'ienoainiki kitak'õtanistopuau otümap'sinni numut'auanistutsipi am'ostsk. ²⁵ John otüs'tapinüksinni, Tsema itotstsiu'ats? Spots'im, ki matap'pi? Ki ai'sitsipsattseiau, ki an'iau, mak'aninaniki spots' im; nitak'anikinan, kumauk'stauaumaitoauaiïksix? ²⁶ Ki mak'aninaniki ma tap' pi, nitstünnauünaniau matap'pix; tük'ka ikõn'auaniau John mõkoprophetsi. ²⁷ Ki anistsiauaie Jesus, ki an'iau, Nimatokot'anipinan. Ki an'istsiuax, kimatokot'anistopuau otümap'sinni nimut'auanistutsipiau am'ostsk. ²⁸ Ki Tsa kit'stapuau? Tuks'kümi matap'pi, na'toküm o'kosix; Ki matom'sii itoto'aie, ki an'iu, noko'ä, matap'otük kit annok' ksistsiku'i nitsin'simman. ²⁹ An'iu Nimat'akittappopa: ki itsako'isauaitsitau ki itsitap'po. ³⁰ Ki matstsik'i itoto'aie ki mat'anistsiauaie. Ki an'iu nitak'ittappo, nin'ä; ki matsitappo'atsaie. ³¹ Tüma' amoxi üs'satsima un'ni otsitsi'taniaie? An'istsiauaie, Matom'siuä. Jesus an'istsiuax, kitau'münistopuau kitsauomai'pisuai Apistotokiüa istsin'naiisinni publicanix ki mats'akex ai'aksipimiau. ³² Tük'ka John kitsitota'akuau mokom'otsitappiisinni istokh'sokui, ki kimataumaitoauau'ats: ki publicanix ki mats'akex au'maituyiauaie: ki ksësto'au kitsinis'uai kimatsakoisauaitsitapuaua kõkaumai'toausuai. ³³ Okh'tsik stsik'i parable, ittsiu' tuks'kümi nin'au, nap'ioyis istsin'aim, itsüppipumattomaie insim'man min'istsix, ki itsistse'piskünattomaie, ki itatun'iakiu itsin'iokkeïmskaupi, ki spiap'ioyis itap'istutsimaie, ki itök'kumatokuyiuax ai'insimax ki itsi'pio: ³⁴ Ki otas'tsissi min'ists otai'akitsetspiësts itüp'skuyiuax otap'otomokix aiinsimax mõk'okuyissi istsin'ists. ³⁵ Ki ai'insimax mat'tuyiuax otap'otomok-ix, ki tuks'kümi, itauaiak'iauaie, ki stsik'i initsi'auaie, ki stsik'i okotokix itau'aiakiauaie. ³⁶ Ki mats'itüpskuyiuax stsik'ix otapotomokix: ki netoi' an'istutuyiauaax. ³⁷ Ki sako'okhtsim, itüp'skuyiu okku'i, ki aniu, ak'atsimmimmiau noko'a, ³⁸ Ki ai'insimax otsinno'össau okku'i an'istseiau Am'o otak'sinan; ki, öks'enitai, ki nõksinan'atopinaniau otsinan. ³⁹ Ki een'iauaie, ki itsai'tüpiksistsiauaie insim'man, ki initsi'auaie. ⁴⁰ Oto'si insim'man istsin'aim, Tsa' akanistutuyia'atsax anniks'isk ai'insimaxk? ⁴¹ Anistsiauaie, ak'saiinaknaiatsistutuyiuax anniks'isk sauum'itsitappixk, ki ai'akökkumatuyiuax otsin'simman stsik'ix ai'insimax, anniks'isk aiakokotsiauaie istsin'ists aits'isau. ⁴² Jesus an'istsiuax, kiküttomaisauanistopuaiïksix natois'inaksists, Ok'otoki, annök itsis'tüpapiksistauük aiokotoksapiokoïskaiau, netoi'nitsiu koke'i istotom'okotok; am'ok Nin'a ot'apistutüksinni ki skaie'tsip noõps'pīnanists? ⁴³ Ün'nikaie kumut'anistopuau Spots'im istsin'naiisinni ak'otsip ksësto'au ki ak'okotau noke'tappix, anniks'isk aks'inasiïxk. ⁴⁴ Ki annök' ai'akittutütsinnissiuük annök' ok'otoki, aksi'ksisiu, ki annök' matap'iuök ai'akittutütsinnissiuük okotoki aksipin'iau. ⁴⁵ Ki omük'atoiapiekuax ki Pharisees otokh'tsimsau parables, isksinim'iau osto'auai umutai'puyisaie. ⁴⁶ Ki otap'sümmösax mõk'sixenösax, üs'stünnyiauaax akai'tappix, tük'ka ü, 'taiau mõk'siprophetsi.

22

¹ KI Jesus mat'anistsiuax parables, ki an'iu, ² Spots'im
istsin'naiisinni netoi'nitsiu tuks'kümi omüx'inau, okuyi otokem'si.
³ Ki itüp'skuyiuax otap'otomokix moksiničkottosaxax anniks'isk
otüm'axk: ki matüskak'sipuksipuax. ⁴ Ki mats'itüpskuyiuax stsik'ix
otap'otomokix, ki an'istsiuax anistok'au anniks'isk üm'axk, Sat'sik,
nikaw'apastutsip nitso'össin: nitap'otskinamix ki nitunistakhtsimix
ükainitaiäu ük'okönaiksistsiäu: Puksipa'atok okem'sinni. ⁵ Ki
ap'etsimiauäie, ki oksoku'ouäests itappoiäu, tuks'kümi otsin'simman,
stsik'i otsit'aumütskotükkipi: ⁶ Ki stsik'ix mat'tuyiuax otap'otomokix, ki
au'ksistutuyiuax, ki initsiu'ax. ⁷ Ki omüx'ina otokh'tsimsi, itsis'tsetükkiu:
ki itüp'skuyiuax otseän'akemix, ki itsaiinakuaiistutuyiuax anniks'isk
inik'ixk, ki itsin'simaie otakap'ioyimoäuäie. ⁸ Itüm'anistsiuax
otap'otomokix, ük'aiksistsiu mak'okemsinni, ki anniks'isk üm'axk
matsipumapsiu'ax, ⁹ Itap'poak moksoku'ists ki kit'okönaukonoaxk
üm'mokau mak'okemsinni. ¹⁰ Ki anniks'isk apotükkixk itsitap'poiäu
moksoku'ists, ki ikönau'moipiaüax ot'okönokonoauax makap'six ki
ökh'six: ki itsüpanis'tsimiau üm'max. ¹¹ Ki omüx'ina otsipis'si
möks'innoössax ümmax, nan'nuyiäuäie nin'aii ikem'sinni istsiso'kösimi,
mat'süpsköstomaie; ¹² Ki an'istsiäuäie, Napi'a, Tsa kanis'tsipipa
kitsauomai'süpsköstosi ikem'sinni istsiso'kösimi? Ki matsepuyiu'ats.
¹³ Omüx'ina itüm'anistsiuax otap'otomokix is'ksipistok otsists' ki
oköt'sists, ki is'tüppippis, ki satüp'iksistsis ski'natsi; ak'itstsiu asain'sinni,
ki papüx'ekinikani. ¹⁴ Akai'tappix naniköttaiaäu: un'natosimix mat'toiaäu.
¹⁵ Itümis'tapuiäu Pharisees, ki itauüt'ünistsiäu mökitokonimösauäie
ote'poawsistsaie. ¹⁶ Ki ipokitüp'skuyiäuax otüksinimatsauäuax
ki Herodians, ki an'istsiäuäie, Nin'a, nits'ksinipinan kitau'müni ki
kitau'münisksinimatstükki Ap'istotokiäu oksoku'i, ki kimatsümman'ax
matap'pix: tük'ka, kimatsatsipats manistüp'apitappiipiaäu. ¹⁷ Anik'inan,
Tsa kit'stapa? Ökh'siuats mök'otsiponitasi Cæsar, tsöktau
mat'öksiuats? ¹⁸ Ki Jesus nan'imaie otsau'okömotsitappiisuai, ki
an'iu kumauk'saksksinokipuauiäists kitsiks's'tapokömotsitappiansuai?
¹⁹ Ünis'tsinümmokik mixkim, kumut'siponitapi. Ki ito'tsipotuyiäuäie
nitai'pünasainiini. ²⁰ Ki an'istsiuax, tükka' am'o ostoksis'ä, ki tükka'
osinaksin'ats? ²¹ An'istsiäuäie, Cæsar otsinan'. Itüm'anistsiuax kotok'
Cesar otsinan'ists, ki Ap'istotokiäu kotok' otsinan'ists. ²² Otokh'tsimsau
annists'isk epo'awsistsk itskai'etükkiaäu, ki itskit'siäuäie, ki oksoku'auai
itappo'iaäu. ²³ Neto'ik ksistsiku'ik, Saducees, anniks'isk an'iisk
matsitstipats matsipuaü'osinni itoto'iaäuäie, ki ai'süppoötsesattsiaäuäie,
²⁴ Ki an'iaäu, Nin'a, Moses itüni'u enis'si nin'au, ki saitstissi pokax,
oskün' akokem'atssi'inaii otokem'an, ki ak'ksistauüttomuyiäuäie us'i
pökax'. ²⁵ Annok' ikit'sikümiau umu'pappiipix; ki matom'si otokem'attosi,
its en'iu, ki otsai'itstissi o'kosix itskit'siäuäie otokem'an oskün'
mök'okemattosaie: ²⁶ Neto'initsiu osküni enis'aie, ki omat'osküni ki
ikit'sikümiau ikönen'iaäu. ²⁷ Ki itsako'ieniu ake'u. ²⁸ Matsipuaü'osinni
tükka' otakokeman'atsaie, ikit'sikümix? Tük'ka ikönau'tuyiäuäie. ²⁹ Jesus
an'istsiuax. Kitai'patsistutsipuaü kimatsksinipuaüests natois'naksists
ki ototümap'sinni Ap'istotokiäu. ³⁰ Matsipuaü'sax matokemiu'axau
matapikau'axau. Netoi'nitsiäu Ap'istotokiäu otatsim'otokatatsix Spots'im.
³¹ Annik' matsipuaü'awsinnik kiküttomisauanistop'ats annik' kitan'iipik
Ap'istotokiäu. ³² Nesto'akauk Abraham otsinan Ap'istotokiäu ki Isaac

otsinan' Ap'istotokiuä, ki Jacob otsinan' Ap'istotokiuä Ap'istotokiuä enix' matsinan'oauats, sa'kiatappiix otsinan'oauax Ap'istotokiuä. ³³ Ki akai'tappiix otokh'tsimsau skai'etsimiau otüksšinimats'tüksinni. ³⁴ Ki Pharisees otokh'tsimsau ot'omaupütsössax Saducees, itauütomoi'piotseiau. ³⁵ Ki tuks'kümi, lawyer, ai'süppoöttsesattsuaie, ki as'aksksinnuyiuaie, ki an'iu, ³⁶ Nia'a, tse'a omük'o okök'itsimani istse'poawsists? ³⁷ Jesus an'istsuaie, Kitak'ükomimmau, Nin'a Ap'istotokiuä kitokönai'uskëttsipöppi, kitokönai'staaw, ki kitokönai'tsitani. ³⁸ Am'oi matom'iu ki omük'o epo'awsinni. ³⁹ Ki pok'iotomi netoi'nitsiu, Kitak'ünistükomimmau kitopokau'pimok kanistük'omimmosp. ⁴⁰ Annists'isk na'tokaistsk epo'awsists, ikönaukökitsimanists ki prophetix otan'ipists ikön'itaitsiiests. ⁴¹ Otsakiaumoi'piotseisau Pharisees, Jesus süppo'öttsesattsuax, ⁴² Ki an'iu, Tsa kitstatau'ats Christ? Tukka' oko'atsaie? An'istsiauaie David okoai'e. ⁴³ An'istsuax, David umut'ainistainiköttaupiaie Nin'ä, otanipi, ⁴⁴ Ap'istotokiuä an'istsuaie nin'a, netots'i tüpo'piit, nökö'ünistutoösau kikatun'ix kitsitautütsekau'pipi? ⁴⁵ David niniköt'tüssi Nin'a, Tsa otak'anistoko'atsaie? ⁴⁶ Ki matap'pi matsitstipa mök'okotsitsipsättosi tuks'kai epo'awsinni, ki annik' ksistsiku'ik matap'pi matokot'sakosüppoöttsesattau.

23

¹ JESUS itüm'sitsipsiuax akai'tappix ki otüksšinimats'ax, ² Ki an'iu, Ai'sinakix ki Pharisees, Moses otsiso'pötsisaie itau'piau: ³ Ünnikaie kitomian'istaniipuai sat'sik ki nistutsik'. Ki manistsis'tutsipiau, pinan is'tutsik: tük'ka itan'iau, ki matsistutükkiu'axau. ⁴ Issoksis'tsists itau'monimiauests soku'ests mökopa'tosau ki matap'pix otsistsoauests itotom'iauests; ki osto'auai matakotsistüpakiotsim'axauests tuks'kümi okit'suauax. ⁵ Otokönap'otüksuauests itsistuts'imiauests möksinnu'yisau matap'pix: itopüx'istutsimiauests phylacteries, ki itomüx'istutsimests otsaieno'tüksuauests, ⁶ Ki ükome'tsimiauests oye'tanists istotom'iapioyists, ki nato'i'apioyists istotom'isopötsists. ⁷ Ki otsitau'pisau itau'pumaupi aiksemattsini'otseisinni, ki möks'iniköttosau, Rabbi, Rabbi. ⁸ Pinis'tsinikükik Rabbi: tuks'küma kitsin'aimoauä, Christ: ki ksësto'au kitokönaix'okoauax. ⁹ Ki Pini'niköttok matap'pi, annom' ksök'kum, kün'a; tuks'küma kün'oaua annök' spots'im itau'piuök. ¹⁰ Ki pinitsin'ikükik Nin'ax: tuks'küma kitsin'aimoaua, Christ. ¹¹ Annök' omüx'imök ksësto'au, kitak'apotomokoau. ¹² Annök' ak'omuxistutosiuök, aks'inüxistutoau; ki annök' aksinüx'istutosiuök, ak'omüxistutoau. ¹³ Kitaks'ksinipuu maka'pi ksësto'au ai'sinakix ki Pharisees, kitsiks's'tapokömotsitappiansuai! Kitsitaiok'iauaiau matap'pix Spots'im istsin'naiisinni: ksësto'au kimatsitaipipuu'ats, ki aiaksipimix kimats'epokkitsetomauaxau mök'itsipisau. ¹⁴ Kitaks'ksinipuu maka'pi ksësto'au ai'sinakix ki Pharisees, kitsiks's'tapokömotsitappiansuai! Nam'akex oko'auests kitau'atopuaiau, ki kitaisümiksistapatsimoiikapuu: mis'tüpkapii kitakoku'yisuai. ¹⁵ Kitaks'ksinipuu maka'pi ksësto'au ai'sinakix ki Pharisees, kitsiks's'tapokömotsitappiansuai kitotka'atau ksök'kum ki omük'sikimi kök'itokonoösi tuks'küma matap'iuä mökitanis'tsitsitasi kanistsitsi'tawpi kitaumaitu'yissi, kanistüm'ipuai ksësto'au Hell oku'yix kitak'anistsistokiaiistutoauau. ¹⁶ Kitaks'ksinipuu maka'pi ksësto'au kitsaps'tsiotüpünükipuu, kitan'ipuu annök' akitup'ütäuünüök

omük'atoiapioyis matsikiu'ats, ki annök' akitüp'ütäuñiuök omük'atoiapioyis isto'tokuiixkim, aks'istutsimaie! ¹⁷ Kitüt'tsapspuau, kitsaps'tsiipuau: Tsima' omük'o. Otoku'iixkim, ki omük'atoiapioyis annik' itatsim'mimmiik otoku'iixkim. ¹⁸ Ki annök' akitüp'ütäuñiuök altar, matsikiu'ats; ki annök' akitüp'ütäuñiuök kotük'sinni altar itokhits'tsipi, ai'aksistutsimaie. ¹⁹ Kitüt'tsapspuau, kitsaps'tsiipuau Tsima' omük'o, kotük'sinni, ki altar annök' itatsim'etsimök kotük'sinni? ²⁰ Annök' aiakitüp'ütäuñiuök altar, itup'ütäuñiu altar ki mian'isttokhītsii. ²¹ Ki annök' aiakitüp'ütäuñiuök omük'atoiapioyis, itüp'ütäuñiu omük'atoiapioyis ki annök' iko'attomök. ²² Ki annök' aiakitüp'ütäuñiuök spots' im, itüp'ütäuñiu Ap'istotokuia otspiso'pötsis ki annök' itokhittaupiuök. ²³ Kitaks'ksinipuau makapi ksęsto'au ai'sinakix ki Pharisees, kitsiks's'tapokömotsitappiansuai! Kitai'ponitasuai mint ki anise ki cummin, ki issoku'ists kimatsatsipuauestsau, okök'itsimanists, kim'apiisinni ki aumai'tüksinni: am'osts ökh'si kök'satsösuaiau; ki mat'ökhsiuats kök staiistutsissuai stsik'ists. ²⁴ Kits' apstiotüp'nükipuau, kitai'sooutsauau inüx'soıksıssi, ki kitait'sstimaauau camel: ²⁵ Kitaks'ksinipuau maka'pi ksęsto'au ai'sinakix ki Pharisees, kitsiks's'tapokömotsitappiansuai! Kö's'ä ki saięts'o'kosi sauauts'i kitüs'siipuaiau, ki pıstots'im itui'tsiau minik'otüksinni ki auüt'tseisinni. ²⁶ Kitsaps'tsii Pharisee, matom'siıtau pıstots'im kos'ä ki saięts'o'kosa mök'ütsitsiksıxıssi sauauts'i, ²⁷ Kitsaks'ksinipuau maka'pi ksęsto'au ai'sinakix ki Pharisee kitsiks's'tapokömotsitappiansuai! Ksikoken'imanists kine'tümanistspuau ai'ökhsinipiau sauauts'ıtsi, ki pıstots' im itui'tsiau enix' okin'ouaests ki makap'ıts. ²⁸ Netoi'nitsiii ksęsto'au kito'kömotsitappiinipuau matap'pi, ki pıstots'im kitotuitskitsipuai ksıs'tapokömotsitappiisinni ki sauum'itsitappiisinni. ²⁹ Kitaks'ksinipuau maka'pi ksęsto'au ai'sinakix ki Pharisees, kitsiks's'tapokömotsitappiansuai! Kitap'ıstutsipuaiau prophetix otoken'imanoauests, ki kita'nütsıstutsipuaiau moköm'otsitappix otoken'imanoauests, ³⁰ Ki kitanipuau nıtsa'kiaitappiipınanopi nın'anix otsa'kiaitappiisau nıs'tasauopoksıstokemaumünanopiau prophetix otsa'apünoauests. ³¹ Ün'nikaie kit'auütanipuau, ksęsto'auükauk anniks'isk matap'pix initsix' prophetsix o'kosoauax. ³² Tu'itok kın'ouax otsauum'itsitappiisauauests. ³³ Pitseksınax, opıx'exınasınna, Tsa'a kitakanıstupıs'tapıxsattopats Hell ıstokök'itsimani? ³⁴ Ün'nikaie, sat'sik kitakittüp'skoaiu ksęsto'au prophetix, ki mokök'ietappix ki ai'sinakix: ki stsik'ıx kitax'enıtauaiau ki kitiikau'aıstauaiu; ki stsik'ıx kitakıtsıpstüstsıps'auaiu kitatoi'apıoyımoauests, ki kitak'auksıstutuauaiu amian'ıstakap'ıoyısts otai'akıtsıpsısau: ³⁵ Mökıtto kh'ıttıtsıssi ksęsto'au kónau'kömotsitappıapüni ksök'kum ıtsai'kımskaii. Abel moköm'otsitappıuä otsa'apün itüpots'tsıuaie Zacharias, Barachias okku'i otsa'apüniaie annök', kitsıtsenıtauaüök itüt'sıkatsı omük'atoiapıoyıs ki altar. ³⁶ Kitau'münıstopuau kónai'sıtskă aunok' o'tappiısınna akıtotu'ıests. ³⁷ Jerusalem, Jerusalem ksęsto'auä kitai'nıtauaie prophetix, ki anniks'isk itüp'skuaxk ksęsto'auä ok'otokıx kumutauauaiak'ıauaiu, nökstanıstsıkapumoi'pıauopi ko'kosoauax nıpuau'ä manıstau'moıpiopi o'kosıx ki kimat'ökhsıtsıpuau'ats! ³⁸ Sat'sik, Koko'auai nam'ıtaıtsıu kıt'skıtomoko. ³⁹ Kitan'ıstopuau, ıssoots'i kimatakainokıpuaua sauanenoainiki Atsım'sıu annök' paıuksıpuök Ap'ıstotokuia otsın'ıkösım.

24

¹ KI Jesus itsux'iu ki itsis'tupaatomaie omük'atoiapioyis ki otüksinimatsax itoto'iauaie mökanis'tsinnomoosauaie omük'atoiapioyis istap'istutüksinni. ² Ki Jesus an'istsiuax kiküttaisauainipuauastsau kõnai'istsk? Kitau'münistopuau, matakskit'auapa okotoki mökstaiina'piksistosi. ³ Otsit'tokhitaupissi nitum'moyi Olives, üksinimats'ax isimitoto'iauaie, ki an'iau, Anik'inan Tsanistsis' akanistsiu'astsau? Ki tsa akanistsiu'a kitsipuksipusinni, ki punksök'kuasisi? ⁴ Ki Jesus an'istsiuax Iskskats'ik kökstaipistsiksistutu'yisuai. ⁵ Akai'tappix ak'ütsitotoiau nitsin'ikösim ki ak'aniau Christ nesto'akauk; ki ak'sipistsiksistutuyiauaax akai'tappix. ⁶ Ki kitakokhtsimatopuau auakaw'tseisists ki mak'auakawtseisists: Sats'sik kökstai'apaititasuai; konai'istsk ak'itstsiu; ki umut'aketsinikawpi matomoto'ats. ⁷ Aiok'auaua aksipua'tseiaua aiokauai'i ki nin'naiisinni aksipua'atomiau nin'naiisinni; ki ak'unnatosiu aau'össinni, ki ak'itstsiu okh'tokosists, ki ksök'kumã otaks'ikauopiisists, ki akokõnau'toitstsiiau. ⁸ Am'osts Istokõnau'mütüpipuñawkuyii' sists. ⁹ Kitakaumüts'kakipuau kökitapauksistutoksi, ki kitaks'enikoaiua: ki kõnai'okauaua kumutaks'tsimmimmokoau nitsin'ikösim. ¹⁰ Ki akai'tappix akistskimskükiau ki akaumüts'katseiaua, ki akau'kimotseiaua. ¹¹ Ki akaiëm'ix ksís'tapsix prophetix aksipuauiua ki aksipisksis'tutuyiaua. ¹² Ki sauo'kömotsitappiisinni otakau'osi, akai'tappix otükome'tüksuaii akstuyiauaie. ¹³ Ki annök' eikak'imauök umuk'itsipi aksikömotse'piaua. ¹⁴ Ki am'ok nin'naiisinni istökh'sitsiniksinni ak'anistop kõnüs'ksökkum, kõnai'okoaua möks'ksiniisauaie; ki umuk'itsipi ak'otümitoto. ¹⁵ Ninim'innoainiki üs'tsimetsipi Daniel otan'istopi atsim'apii istai'puyissi (annök' an'istomök ünnists'ksinissi:.) ¹⁶ Anniks'isk Judæa itau'pixk ünnianistitüpoks'kasau nitum'moists: ¹⁷ Annok' itokh'itaupiuök oko'ai pinünists'inissaatos mök'sauautsissi itsipsts'tsii oko'ai: ¹⁸ Annök' insimman itau'piuök pinüt'ünistsskos mök'otsissi otsistotos'ists. ¹⁹ Anniks'isk ipitap'piix ki üs'takataxk aksksinimiau makapi annists'ists ksistsiku'ists! ²⁰ Atsimoiikak kök'stautsimutasuai stuyissi, ki issik'opiiksistsikui. ²¹ Annik' omüx'ipuñasinni ak'itstsiu, itsitsis'si ksök'küm, ki annok' manists'ipuñapsi, aksis'tüpünistsipuñapsiu, ki is'sotsk matakotümanistsipuñapsiu'ats. ²² Ki annists'ists ksistsiku'ists sauun'natsistutsisests mat'akitstsiua matap'pi itsikömotse'piaua; aumai'tökkixk, osto'auai itunnats'istutsimests annists'ists ksistsiku'ists. ²³ Kümits'tsiki matap'pi kitai'akaniki Süm'mis, am'auk Christ, ki om'auk; pinau'maitos. ²⁴ Ksís'tapsix Christix akitsipuauiua ki ksís'tapsix prophetix, ki akanis'tsinnükiau omük'apstosists ki pisats'kasists; ki iküm'itstsiiki aks'ipistsiksistutuyiauaax aumai'tökkixk. ²⁵ Sat'sik, kikau'anistopuau. ²⁶ Küm'anistsenikiau sat'sit ksís'tapsksökkuyi ün'amauk; pini'tappoat; Sa'sit, simiap'ioyists ün'amauk; pinaumai'tökkik. ²⁷ Ksistsikum' manisttotsipuksipupi umut'autstsiipi apinök'kuyi, ki manistsitüpikünatspi ame'totsi; netoi' ak'üniststsiu nin'au okku'i otos'aie. ²⁸ Míksinii otsits'tsiipi, ün'nim pi'tax akomooi'iau. ²⁹ Annists'ists ksistsiku'istsk itsipu'inasissts otaiksiuos'au, nato'si akski'inüm, ki kokum'ikesüm matakanakimauats, ki kök'atosix akotots'inissiau, ki spots'im otsis'köpsinni akauüt'apixip: ³⁰ Ki Nin'auã okku'i otap'stosinni akitsinakoai spots'im: ki ksök'kum istokõnai'tappix ak'otümauyesiau, ki aks'innoyieua Nin'au okku'i spots'im itsissöksis'tsiku'ists itsipsts'otosi, otümap'sinni ki omüx'ik'kunnasinni akopoto. ³¹ Ki ak'itüpskuyiaua

otatsim'otokatatsix ak'soksikkiax, ki aumai'tükkixk akitotomoi'piiuaux, nissoo'ists sopu'ists ki spots'im umuk'itsipi: ³² Annok', isksinik parable omux'inistsis; okun'iksi otsa'kiükkinisissi, ki otsuo'pokassi, kitsksinipuaup nepu'yi itasts'tsiu; ³³ Neto'i maks'inimenoainiki annists'isk, isksinik, mökaststsissi, ito'to okh'sepistanists. ³⁴ Kitau'münistopuaup am'oi o'tappiisinaai mataksistapu'ats otsauomaisüpanis'tsiosau annists'isk. ³⁵ Spots'im ki ksök'kum ak'eitsinikau, ki nitse'poawsists matakeitsinikau'ëtsau. ³⁶ Annik' ksistsiku'ik ki annik' itai'ksistsikumioipik matsksinim'ats matap'pi, Spots'im istso'tokatatsix matsksinim'axauaie, Nin'a nits'ksinimaie. ³⁷ Noe otsiks'stsikumists manists'piests, netoi' ak'anisttsiiests Nin'au okku'i oto'saie ³⁸ Otsauomo'kõnaiokkeuasi ksökkum manistau'yipiaup ki manistai'simipiaup, manistok'kemipiaup manista'piköttükkipiaup, itüp'itsiup annik' ksistsikuik, Noe otsit'süppopissi akh'iosatsis. ³⁹ Ki matsksinim'axaup otsauomo'kõnaiokkeuasi ki itsau'inakuaiistutuaiaup; netoi' ak'anistsiup Nin'au okku'i oto'saie. ⁴⁰ Natsitappiix akotümitaup'piiup insim'man: nituks'kümi ak'otoaup, ki stsik'i ak'skitaup. ⁴¹ Natsitappiix akex' akitaipik'iakiaup; nituks'kümi ak'otoaup, ki stsik'i ak'skitaup. ⁴² Ün'nikaie mokökik: kimats'ksinipuaup annik' itai'ksistsikumioipik kitsin'aimeoaup otai'akitotopik. ⁴³ Am'okä isksinik', Napioyis istökhsin'auä otsksinim'opi annik' itai'ksistsikumioipik otai'akitotosi kõmos'iepitsiuä is'taiüskskümüopi, istai'saiepukitsetsimopi oko'ai istokitsim'i mökopokse'isaie. ⁴⁴ Ün'nikaie ük'aisüppuiapistotosik; kitsit'sisauaitsitatopuai, Nin'au okku'i ak'itoto. ⁴⁵ Tükka' aumai'tükki ap'otükkiau, ki mokök'i apotükkiau annök' otsin'aim otinaiäts'okök oko'ai istsitappim'ix, mök'okömotokotösax otso'ösinoauësts? ⁴⁶ Atsim'siup annök ap'otükkiauök, otsin'aim oto'saie otak'okonokaie netoi' it'ünistsistutsimaie. ⁴⁷ Kitau'münistopuaup, akokõnitainaiäts'iauaie otokõnai'nanists. ⁴⁸ Ki annök sauum'itapotükkiauök, makotots'anissi u'skëttsipoppi ai'sümsiup nitsin'aim; ⁴⁹ Ki makaumütüpauaiak'iüssi ot'opokapotükkimax, ki makopoks'oyimüssi ki mak'opoks'imimüssi ai'simix; ⁵⁰ Annök' ap'otükkiauök otsin'aim ak'oto annik' kust-siku'ik otsauomüsks'kümosaie, ki annik' itai'ksistsikumioipik otsauomüs'ksinniissi, ⁵¹ Ki akaiaketsin'iauaie, ki aiakokotsiauaie mök'itaupissaie otsitau'pipiax ksistapokömotsitäppiansix: annim' ak'itstsiup asain'sinni ki satse'kinani.

25

¹ SPOTS' IM istsin'naiisinni aketum'anistsiaup ke'pix ake'kuax, anniks'isk mat'tuyixk ot'anakimatsuauests, ki itsux'iaup mökota'tsemösau annök' ai'akokemiuök. ² Ki nis'itsix mokök'iaup, ki nis'itsix mat'tsapsiaup. ³ Anniks'isk mat'tsapsix nito'tsimiaup ot'anakimatsuauests, ki, mattotükkiaup'axaup okke'anakimatsis: ⁴ Ki mokök'ixk ipok'iotscmiaup otanakimatsuauests okke'anakimatsis, kos'ix itsüp'pitükkiaup. ⁵ Annök' ai'akokkemiuök otai'sümsi, ikõnai'okano'piiup ki ikõnai'okax. ⁶ Ki itüt'sikiikokoi ikum'iüstutsip, sat'sik, ak'okemiuä ai'puksipu; Süksik' kökotatsemössuai. ⁷ Itümokõnaipuaup'iaup am'ox ake'kuax, ki ikön'itaisüppasuyinükiaup otanakimatsuauests. ⁸ Ki mat'tsapsix an'istsiaup mokök'ix, kok'inan kitök'keanakimatsuai; tük'ka, nitan'akimatsinanests ük'aiitsinikaiaup. ⁹ Ki mokök'ix an'istsiaup, Sa; matakakauo'ats ksëstün'un: Is'tapuk aumüts'kotükkix kök'opumattosuai. ¹⁰ Ki otsakiaitapposau mök'opumattosau, aiakokemi ito'to; ki anniks'isk

sopuiap'istotosixk ipok'sipimiauaie okkem'sinni: ki ai'okip. ¹¹ Sako'okhtsi mat'tsapsix noküt'otoiau ki an'iau, Nin'a, nin'a, kauai'pïxikïnan. ¹² Ki an'istsiuax, kitau'münistopuau kimats'ksinopuauats. ¹³ Ün'nikaie mokökik', tük'ka, kimats'ksinipuuats annik'ksistsiku'ik ki annik'itai'ksistsikumioipik Nin'au okku'i otai'akitotopik. ¹⁴ Spots'im istsin'naiisinni netum'anistsiu nïn'au annök'piuo'ök, ki niniköt'tsiuax otap'otomokix, ki ikotsiu'ax otsinan'ists. ¹⁵ Ki tuks'kai ikotsiu'aie nïtsi'i itawk'pumaupix ki stsik'i na'tokai, ki stsik'i nituks'kai; ki kõnai'tappix itanistokotsiu'ax manïst'okotsistutsipiau; ki itau'matto. ¹⁶ Annök'ikuyiu'ok nïtsi'i itawk'pumaupix itsis'tapu, ki itau'mütskotükkiu, ki ikuyiu' stsik'ix nïtsix itawk'pumaupix. ¹⁷ Ki netoi annök'ikuyiu'ök na'tokümi, ikuyiu' stsik'ix na'tokümix. ¹⁸ Ki annök'ikuyiu'ök nituks'kümi itsis'tapu, ki itatün'akiu ksök'kum, ki ai'ksasattomaie otsin'aim otsixkimim'iaie. ¹⁹ Otai'süm mosi, am'ox ap'otükkix otsin'aimoauai itoto'yïnai, ki ipokoks'tükimiuax. ²⁰ Ki annök'ikuyiu'ök nïtsi'i itawk'pumaupix ito'to ki ito'tsipatopiau stsik'ix nïtsix itawk'pumaupix, ki an'iu, Nin'a, kit'okök nïtsi'i itawk'pumaupix: Sat'sit nitokuinan' matsis'itsix. ²¹ Otsin'aim an'istsiu aie, kitökhs'istututükki, ökhs'apotükkiuä ki emün'apotükkiuä: kitse'münüssatsipiau un'natosësts, kitakïnai'atso akauo'iësts: Kitsin'aim otse'tametüksinni istsi'it. ²² Annök'iku'yiu'ök natoküm itawk'pumaupix ito'to ki an'iu, Nin'a, kit'okok natokümi itawk'pumaupix: Sat'sit, nimat'okuinani mats'istokai itawk'pumaupix. ²³ Otsin'aim an'istsiu aie, kitökhs'istututükki, ökhs'apotükkiuä ki emün'apotükkiuä; kitse'münüssatsipiau un'natosësts, kitakïnai'atso akauo'iësts: Kitsin'aim otse'tametüksinni istsi'it. ²⁴ Annök'ikuyiu'ök tuks'kümi itawk'pumaupi ito'to ki an'iu, Nin'a kits'ksino ksësto'a kitse'inai, kiküt'tomaisüppipumattopi kitai'pokiaki, ki kiküttomauanit'apixipi kitomoi'pitükki; ²⁵ Ki nïtsiko'pum, ki nitsit'tappo ki nitai'ksasattop ksök'kum kitsinanä itawk'pumaupi: Sat'sit, kitsinan. ²⁶ Otsin'aim an'istsiu aie, kitsauum'apotükkiuä ki kitsistap'apotükkiuä, kitsksinoki nitai'pokiaki niküttomai'süppipumattopi, ki nitomoi'pitükki, ni küttomauanit'apixipi: ²⁷ Kumaukstauokotaiïksixau au'awtsoomütskotükki nitsix'kimümix, ki nitsitotopi nö'k'staitokuyitopi nitsinan'ix ki umut'okuyesix. ²⁸ Mattomok'aie itawk'pumaupi, ki kotok' annök'iku'yiu'ök ke'pix itawk'pumaupix. ²⁹ Anniks'isk ikuyix ak'okotaiiau, ki otaksinanoaiiau akauo'i: ki annök'itsau'okuyiu'ök ak'otomoau annik'ooko'ösinik. ³⁰ Ki istüp'satüpiksistsis ap'otükkiuä itsau'okuyiuä ski'natsii: ak'ittsiu asain'sinni ki satse'kinani. ³¹ Otak'itotosi Nin'au okku'i otsta'pïnasinni ipokom'össau otokönatsim'otokatatsix, ak'otümotokhitaupiu otsistsapïso'pötsis: ³² Ki akokönipotamoi'piaiau ikönai'okauaua: ki aiakanïstaiaketaipïksistaiau emük'ikïnaikuun manistai'aketaipïksistopix emük'ikïnax ki apomük'ikïnax: ³³ Ki akotüpi'piau emük'ikïnax onet'otsis ki ap'omükikïnax otse'aksissauotsis. ³⁴ Omüx'ina akotüm'anistsiuax anniks'isk onetotsis itau'pixk, Puk'sipuk, Nin'a otatsims'imix, ki nïn'naiisinni matsik'annik'kitapistutomokiik, otsauomap'astutoössi ksök'kum. ³⁵ Nitse'nots, ki kit'okokipuu aau'ösin; nitse'naki, ki kitsit'tutokokipuu: nitsi'piitappi, ki kito'tokipuu: ³⁶ Nimatsistospa, ki kitsis'totosatskokipuu; nitokh'tokos, ki kitsipis'kotokipuu; itai'okiakiopi nitsitau'pi, ki kitsittotaakipuu. ³⁷ Moköm'otsitappix akotüm'anistsiu aie, Nin'a, tsanistsi'i kit sits' In o pin an kitau'nots, ki kits is' so pi Q an? Ki kitse'naki, ki

kitiitakopinan. ³⁸ Tšanistsi'i kitsits'inopinan, kitsi'piitappiisi ki kito'tosinin? Ki kimatsistotospa, ki kitsistotos'atskopinan? ³⁹ Tšanistsi'i kitsits'inopinan kitai'okhtokos, ki kitsitau'pissi itai'okiakiopi ki kitsito'taatosinan? ⁴⁰ Ki omux'ina ak'anistsiuax, kitau'münistopuau kanistitüpištutsipuai tuks'küma inux'tsima am'ox nix'okoax, kitanists'istutomokipuau. ⁴¹ Akotüm'anistsiuax anniks'isk ote'aksisautsis itau'pixk, is'tapuk emütskax mökseinsau, üksustsinasii is'tapuk, ek'aisepütsistotomoiiauaux au'tutsokuuä ki oto'tokatatsix: ⁴² Tük'ka, nitau'nots, ki kimatsissok'ipuaua: nitse'naki, ki kimat'tutukkokuaua: ⁴³ Nitsi'pitappi, ki kimat'otokipuau: nimats'istotospa, ki kimatsistotosats'kokipuaua: nitokh'tokos, ki nitsitau'pi itai'okiakiopi, ki kimat'sipiskotokipuaua. ⁴⁴ Osto'auai ak'otümanistsiiauaie, Nin'a Tšanistsi'i kitsits'inopinan kitau'nots, ki kitse'naksi, ki kit'sipitappisi, ki kitokh'tokosi, ki kitsitau'pissi itai'okiakiopi kökstaikawk'anistotösinan? ⁴⁵ Ai'akotümanistsiuax, kitau'münistopu au kanist'saiitüpištutsipuai tuks'küma inuxtsima amox, kimat'anistsistutomokipuaua. ⁴⁶ Ki am'oxi aksistüpitappo'iau üsk'sitauksistototspi: ki moköm'otsitappix akittappoiau üsk'sipaitappiisinni.

26

¹ KI itünistsiu, Jesus otaiksiste'poattosësts am'östs epo'awsists, itün'istsiuax otüksinimatsax, ² Kītsksinipuau aisto'küssi ksistsiku'ists ak'ittsiu passover, ki Nın'au okka'i itaumüts'kau mök'itsiksistoxösi. ³ Omük'atoiapiekuax, ki aisinakix, ki matap'pix otsin'aimoauax itümitüpaumooiau sp'a'toiapiekuün Caiaphas oko'arii. ⁴ Ki ai'sitsipsattseiau mök'anistokotsisimmiotoösauaie Jesus, ki mök'itsenitösauaie. ⁵ Ki an'iau, pinits'tsis oye'tani itsiksist'itsikui ökskakümüstsikiniau matap'pix. ⁶ Jesus otsitau'pissi Bethany, Simon leper oko'ai otsitsipsts'taupissi, ⁷ Ake'ua itoto'aie, ipa'tükkiu alabaster atüxak'sin puye' itsüp'patomaie, akai'inxkimasuaie, ki otau'yisaie itsita'suyininmaie otokön'iaie. ⁸ Ki otüksinimats'ax otsinīs'saxaie, istse'tükkiax, ki an'iau mauk'etsinikatopi? ⁹ Am'ok ipum'atotopi is'taiekekaiixkimasuopi, ki kim'atapsix is'tauokotauopiauaie. ¹⁰ Jesus otokh'tsimsi, an'istsiuax, kumauk'sauaiksixinouaiisix ake'uä ökh'siu nitapüstutu'yipi. ¹¹ Ksësto'au, kimatapsix kitusk'sauopoksemokoaiau; ki nësto'a kimat'üksauopoksemokipuaua. ¹² Am'ok puye' nostüm'i otsita'suyinissi itsistuts'imaie mök'itsopuiapistutuyissi nökitak'itsasi. ¹³ Kitau'münistopuau am'oi ökhs'itsiniksinni amianistan'istopi kõnüs'ksökkumä, am'ok, am'o ake'uä otap'istutsipi ak'ütanistomaie, mök'itüsksinooši. ¹⁴ Na'tsikoputsix, tuks'küma, anistau Judas Iscariot, itappo omük'atoiapiekuax, ¹⁵ Ki an'iu, tsanistap'pi kitak'okokipuau, ki nitakitüp'omutskau ksësto'au? Ki nitsi'tuyiauaie niip'pii ksixix'kimix. ¹⁶ Ki annik' itot'apsatsim mök'itamütskösaie. ¹⁷ Ke'tani küt'taikopüttsii, istotom'iksist'itsikui, üksinimats'ax itoto'iau Jesus, ki an'istsiauaie, Tse'a kit'stapa kök'sopuiapistutosinan kök'kitsoyisi passover? ¹⁸ Ki an'iu is'tapuk akap'ioyis, ki om'ümä nın'auümä anistok', Nin'a, an'iu, nitsiksistikum'i asttsi'u: koko'ai nitüs'ksinimatsax nitak'opoksoyimaiau passover. ¹⁹ Ki üksinimats'ax manistan'istopi ax itan'isttutsimias; ki itsopöütsistutsimiau passover. ²⁰ Ki otau'tükkiu, ipokitau'pimiuaux na'tsikoputsix. ²¹ Ki otau'yisau, an'iu, kitau'münistopuau tuks'küma ksësto'au kitakaumüts'kauki. ²² Ki eks'kaiikikin'etükkiu, ki ikönau'mütüpanistsiauaie, Nin'a nësto'akats? ²³ Ki an'iu, annök

okit'sis nitopoksistapimakemauok kos'i nitakaumüts'kauk. ²⁴ Nin'au okku'i itanists'itappo nitsin'awpi: ak'itüpokapiu annök' nïn'auök imüts'kauuök Nin'au okku'i! Küt'taipokaiiuopi annök' nïn'auök, is'taökhsiuopi. ²⁵ Judas anni'isk itse'mütskaukisk, itüm'anistsiuaie, Nin'a nęsto'akats? An'istsiuaie, kitan'i. ²⁶ Ki otau'yisau Jesus ito'tsimaie ke'tani ki itatsim'istutsimaie, ki itaumin'imaie, ki ikotsiu'ax üksinimats'ax, ki an'iu, Matsik', oyik'; am'oi auk nostüm'i. ²⁷ Ki mat'tuyiuaie kos'i ki thanks ikotük'kiu, ki ikotsiu'ax, ki an'iu kōnai'simattok; ²⁸ Am'okauk nitsa'apün, mananists'etoksinni itüp'itsiu itsai'kimskau akai'tappix otsauum'itsitappiisuauešts mök'sinšests. ²⁹ Ki kitan'istopuau nimatakütsšimattopa am'ok mñniokke sauomo'pokitsipštsšimattomñnaniki manš'si nin'a ots'innaiššinni. ³⁰ Ki otinik'sau natoi'ñnikššinni itüp'süxiau nitum'moyi Olives. ³¹ Jesus itüm'anistsiuax, nęsto'a kitak'okönüskššimššikššipuuau annok'ä koko'ikä: tük'ka, šin'aip, nitak'auaiakiau annök' üks'kümiuök emük'ikñnax, ki ot'omükikñnauäššinna isto'mükikñnax akūneto'iau. ³² Aiksistatsipuau'eniki kitakitüpotoma'topuau Galilee. ³³ Peter an'istsiuaie, iküm'okönüštššimššikššissau ksęsto'a, nimat'akistššimššikššipau. ³⁴ Jesus an'istsiuaie, kitau'mñišto, Annok' koko'ik otsauomit'awkkumsi nipuuau'ä nioks' kai kitakani kimatsksšnok'ipa. ³⁵ Peter an'istsiuaie ökskakūmopoks'enio, nimat'akanipa kimatsksšnopa; neto'i ikōnau'aniiax üksšimimats'ax. ³⁶ Jesus itūmitüpopokomiuax Gethsemane an'istop, ki an'istsiuax otüksšimimatsax, annom' stau'pik, nitakittappo omim' nōkitüt'tššimoiikasi. ³⁷ Ki mat'tuyiuax Peter, ki Zebedee otsistok'iokeyix, ki itaumütüpiššikñn'etukki ki itau'mütüpeikapitsitau. ³⁸ Itüm'anistsiuax nitsitüpiššikñn'etukki e'ñššinni: annom' stau'pik, ki ök'itüskkatükkiop. ³⁹ Ki pa'tšištüpaatsiuax, ki isstokopi'u ostoksšs', ki itüt'tššimoiikau ki an'iu, Nin'a, iküm'okotsitššissi am'oi kos'a ũnnianistšs'tüpipotoössi; nimatakššitan'ats, ksęsto'a kitak'itsitan. ⁴⁰ Ki matskitoto'ax otüksšimimats'ax, ki ikon'oyiuax oto'kaniax, ki an'istsiuaie Peter, Awx'ats? Kiküttaukotüskššimššimokššipau tuks'kai itai'ksšstššikumiopi? ⁴¹ Mokök'etsik ki a'tššimoiikak, kökštššitššipššissuai iššaks'ksšññššinni; sta'aw itsiššit'atomaie ki ix'isakuyi matsi'uats. ⁴² Ki mats'istapu ki itüt'tššimoiikau, ki an'iu, Nin'a, am'oi kos'a sauomot'aiššimñniiki sauomšs'tüpipotomokoeniki, kitak'itsitan. ⁴³ Ki mat'oto ki mat'okonoyiuax otsok'asax: tük'ka iššoksšm'au oöps'puauax. ⁴⁴ Ki itskiššiuax, ki mats'istapu, ki nioks'kai itüt'tššimoiikau, ki netoi' au'aniu. ⁴⁵ Itüm'itotoiax otüksšimimats'ax ki an'istsiuax okak' annok, ki iššik'siššstššikok: sat'sik astššsiu' itai'ksšstššikumiopix, ki Nin'au okku'i itüp'aumütskau sauum'itsitappix otsu'auęšts. ⁴⁶ Nipuak', ökittäppau'op: annök' nitakaumüts'kauök astššsiu'. ⁴⁷ Ki otsa'kiai epuyššši, Sat'sik, Judas, na'tššikopššstššix tuks'kümä ito'to ki akai'tappix ipokom'iauaie inus'stoanix ki söksšs'tššstššs ipa'tükkiššix, itototoiau omük'atoiapiekuax ki matap'pix otsšn'aimoauax. ⁴⁸ Ki annök' imüts'kauuökaie ikotsiu'ax apsto'sinni, ki an'iu, annök' nitak'sinnauskššippauök, an'nökauk: mi'eenok. ⁴⁹ Ki ikōm'itoto Jesus, ki aniu, Hail, Nin'a; ki itsšn'nauskššippuaie. ⁵⁰ Ki Jesus an'istsiuaie, Napi'ä, kumauk'sipuššipukuššiks? Itūmitoto'iauaie ki een'iauaie Jesus, ki mat'tuyiuaie. ⁵¹ Ki sat' sit, anniks'isk ipokom'iskaie Jesus, tuks'küma itsitüpiššikñn'stsakiaie otsšn'usstoan itsau'tuyiuaie, ki sp'a'toiapiekuššn tuks'kümi otap'automok ot'auaiakiokaie, ki kök'sšññmaie okhtok'iššiaie. ⁵² Jesus itüm'anistsiuaie, kitsšn'usstoanä otsiššts'ššipi

istsi'is; anniks'isk matap'pixk mat'tuyixk inus'stoan, inus'stoan itax'enittaiu. ⁵³ Kit'stapa nöküttokotsitüp'atsimoiikani nin'ä, ki annok' nök'okuyissi otsitsksistsikoputsix legionix otatsim'otokatatsix? ⁵⁴ Tsa akokototümuniststutsipa natois'insaksists, mök'itünistsissi? ⁵⁵ Neto'ik itai'ksistsikumioipik Jesus an'istsiuax akai'tappix, kiküt'anistsipuksipa'akipuaua kanist'sitappopuau kömos'iepitsi annök' pa'tükkiuök inus'stoax ki söksis'tsists, kök'otoksuai? Anis'tsiksistsikuists kitopokau'pimopuau omük'atoiapioyis köküsksinimats'opuau ki kimatseen'okipuauä. ⁵⁶ Ki am'ostsk ikönaiistutsipi möks'enüpanistosau prophetix osinak'suauësts. Ikönüsksinimatsax itüm'skittsiiu ki ai'tsimmutaiu. ⁵⁷ Ki anniks'isk een'ixkaie Jesus itüp'ipiauaie Caiaphas, sp'atoiapiekuun, itomoi'piawpiau ai'sinakix ki omüks'imix nin'ax. ⁵⁸ Ki Peter piaapütsitüpa'tseuaie sp'atoiapiekuun oko'ai, kiitsipim' ki ipokau'pimiuax ap'otükkix mökitokönai'nisi. ⁵⁹ Annok', omük'atoiapiekuax ki omüks'imix nin'ax ki ikönau'kökitsimax, istüp'iksistapenüpanissinni ap'satsimiau möks'enitösauaie Jesus; ⁶⁰ Ki matokonim'axau; otsito'tosax akai'tappix aiksistapenüpanix, matokonim'axau. Sako'okhtsim ito'toiau na'sitappiix ai'tapksisenüpanix, ⁶¹ Ki an'iau, am'o nin'au an'iu nitokot'opüksinip Ap'istotok'iuä otatoi'apioyis ki nitokot'sokapüstutsip nioks'kai ksistsiku'i. ⁶² Ki Sp'atoi'apiekuun itsipuu', ki an'istsiauaie, kitakstaie'puyipa? Tsanistapiu'a am'ox kitse'nüpanipiau? ⁶³ Ki Jesus matsepuyiu'ats. Ki Sp'atoi'apiekuun mat'anistsiauaie, kita'tauünisto Äp'istotokiua ipai'tappiiuä, kök'aniksian iküm'ümeniki Christ, Ap'istotokiua okku'i. ⁶⁴ Jesus an'istsiauaie, kitsemüniani; ki kitan'isto sako'okhtsim kitaks'inoauai'ini Nin'au okku'i, otsitau'pissi otümap'sinni istset'otsisi ki umutsipuk'sipusi Spots'im istsisoksis'tsikuists. ⁶⁵ Sp'atoi'apiekuun itümai'pinotsimësts otsistotos'ists ki an'iu, itüpepo'atomaie Ap'istotokiua; nitak'otsikipinanana stsik'ix e'ënüpanix? Sat'sik, kikai'okhtoauau oksis'tapiniköttsimani. ⁶⁶ Tsa kit'stapuuuä? An'iau, möks'einsi. ⁶⁷ Itüm'itaisokuttüttsiauaie ostoksis'aie, ki oto'auësts itsitauaiak'iauaie: ki stsik'ix omi'tsirikinstspuauësts itsitauaiak'iauaie. ⁶⁸ Ki an'iau, ksësto'a Christ e'ënüpanikinana, Tükka' kitauaiak'ioka? ⁶⁹ Annok' Peter sauauts'im itau'piu, istokitsim'i pistots'im: ki ake'kuun itoto'aie, ki an'iu, ksësto'a kitopokom'au Jesus Galilee istsitappim'i. ⁷⁰ Ki paiot'anistsiuax matap'pix nimatsksinoau'ats nimatsksinipa kitan'ipi ⁷¹ Ki otsitüp'süxsi kitsim'iapioyis, stsik'i ake'kuun nan'nuyenaie ki an'istsiuax anniks'isk matap'pixk itau'pixk, ani'o nin'au noküt'opoksimiuaie Jesus, Nazareth istsitappim'i. ⁷² Ki mata'toünü, ki an'iu, nimatsksin oau'ats nin'au. ⁷³ Ki otai'pistsiksissüm mosi anniks'isk itai'puyixk itoto'iauaie, ki an'istsiauaie Peter, E'münü, ksësto'akauk tuks'kümä: kitse'poawsists kitse'ënüpaniki. ⁷⁴ Itümaumütüpipako'sinepuyiu, ki itaumütüputau'ünü, nimats'ksinoau'ats nin'au. Ki nipuuu'ä sokit'okumiu. ⁷⁵ Ki Peter isksinim'aie Jesus ote'poawsinniaie, annik' itanis'tsiauaie, otsauomokh'kumsi nipuuu'a nioks'kai kitak'ani kimatsksinokipats. Ki itsüx'iu, ki itsok'auasainiu.

27

¹ OTAP'INÖKKUSI, könuu'mükatoiapiekuax ki matap'pix otsin'aimoauax itüp'okökitsimaiu Jesus möks'enitösauaie; ² Ki otai'isksipistössauaie, itünistüppip'iauaie, ki itüp'aumütškaiauaie Pontius Pilate, anni'isk ninai'isk. ³ Judas, anni'isk otse'mütškaukisk,

otsinno'ösaie, otanıs'sax möks'eınsi, itsisauai'tsitau, ki mat'skittotsıpotuyiuax omük'atoiapiekuax ki omüks'imix nın'ax niıp'pix ksıxıx'kımıx, ⁴ Ki an'iu, nikai'sauumitsitappi nitse'mütskatop moköm'otsaapünni. Ki an'iau, Tsanıstappi nitokanıstappikipınan'a? Ksęsto'a kitak'satsip. ⁵ Ki itsipsts'ıstüpapıksıstsiuax ksıxıx'kımıx omük'atoiapıoyıs, ki itsıs'tapu, ki itsiko'köpsiu. ⁶ Ki omük'atoiapiekuax mat'tuyiauax ksıxıx'kımıx, ki an'iau, matökhsıu'ats ök'itsüppıtsösau atsım'ısokaiıs, tük'ka aa'pünni ipum'attomiau. ⁷ Ki itau'kökotomotseiau ki itopum'attomiau potter otsın'sımman, pie'tappıx mok'ıtstsösau. ⁸ Ün'nikaie itüsks'unnıstainıköttop a'apünni ıtsın'sımman. ⁹ Itümeenüpanıstomaie annik' otan'ıpıkaie Jeremy prophet, ki an'iu, Ki mat'tuyiauax niıp'pix ksıxıx'kımıx, umutopum'attopıaie annök' Israel itünıau ünıi mökanıstsıxkımısi; ¹⁰ Ki itopum'attomiauaie potter otsın'sımman, nanıstün'ık Ap'ıstotokıuä. ¹¹ Ki Jesus paio'tsipuyımıuaie, nın'aii; ki nın'auä ai'süppoöttsesattsıuaie, ki an'iu kıkütam'ıpa Jews otsın'aimoauai? Ki Jesus an'ıstsiuaie, kitan'i. ¹² Ki Omük'atoiapiekuax ki omux'ınax ote'ėnüpanıstösauaie, matsepuyıu'ats. ¹³ Pilate itüm'anıstsiuaie, kıküttaisauokhtoau'axau akauo'yi kıtse'nüpanıkoısts? ¹⁴ Ki tuks'kai epo'awsın matanıstsiu'atsaie; ki Nın'auä eık'skaietükkiu. ¹⁵ Annok' oye'tanı nın'aua itüsksaipotoyıuaie tuksküm'i eėn'naii ot'statauaie matap'pix. ¹⁶ Annik', nannan'attsıau tuks'kümi eėn'naii, Barabbas an'ıstau. ¹⁷ Ün'nikaie otokönau'moösax, Pilate itünıs'tsiuax, Tükka' kıt'statauä köks'ıpotomosuai? Tsöktau Barabbas, tsöktau Jesus, annök' anıstauök Christ? ¹⁸ Tük'ka ısksınım'aie umutsıksıssat'sıuösau, itaumüts'kau. ¹⁹ Otsıtau'pıssi okök'ıtsımani ıtsıso'pötsıs, otokem'an itüpüt'oköttsıuaie ki an'ıstsiuaie, pinotokan'ıstappıkit om'ä moköm'otsıtappıuä: tük'ka akauo'ıests nit'okuyıpısts pu'ınasısts nı'papaukanısts annok' ksıstsıku'ık, osto'i itots'tsiests. ²⁰ Ki omük'atoiapiekuax ki omux'ınax eıkakımattsıauax matap'pix mök'aukömönıstösauaie Barabbas, ki Jesus möks'eınsaie. ²¹ Nın'auä an'ıstsiuax, Tükka' na'tokümıx kıtstatauau'a köks'ıpotomoösıuai? An'iau Barabbas. ²² Pilate an'ıstsiuax Tsa nıtakünıstıtoau'ats Jesus, anıstauök Christ. İkön'auanıstsiuaie, ünıanıstauai'ıstais. ²³ Ki nın'auä an'iu, kumauk'anıstauaisksıks? Tsanıstapıu'äts otsauum'ıtsıstutüksınni? Ki akauo'yi itsokse'puyıau ünıanıstauai'ıstais. ²⁴ Otsınıs'sı, otsau'otokanıstappıkıssaie, ki otai'akitstsıssi äsınata'pii ito'tükkiu okke', ki itüs'tsımııu otsıpot'ayıpuyımösax matap'pix, ki itünıu', nımat'ototoımoko'ä am'o moköm'otsıtappıuä otsa'apünni: ksęsto'auä sat'sık. ²⁵ Itümökönai'puyıau matap'pix, otsa'apünni ünıanıstıstots'tsısaie nęstün'an ki no'kosınanıx. ²⁶ Itümıpo'tomoyıuax Barabbas: ki otai'ksıstıstıspıšösaie Jesus, emüts'kaiuaie öksıksıs'toxösaie. ²⁷ Nınauä otseėnnakem'ix itüpıp'ıuaie Jesus itoköno'paupi, ki itokönaumoı'pııau eėn'nakex. ²⁸ Ki itsau'tomoyıuaie otsıstotos'ıstsaie, ki mawks'ısokösımi itsüps'kaiuaie. ²⁹ Otai'amıtsınıssau ksıssııstsümmököni, ıtsıs'tsümmokıuaie ki apai'i itstom'ıuaie onet'otsısaie: ki auanaukopıstıksıs'aköttsıuaie, ki ai'ksıstapanıstsiuaie, ki an'iau, Hail, Jews otsın'aimoauai! ³⁰ Ki ai'sokotıtsıuaie, ki matsımıau apai'i ki otokön'ıaie ıtsıtau'aiak ıuaie. ³¹ Otai'ksıstsıksıstapanıstısaıuaie, asso'kösımi ıtsauts'ımıuaie, ki otau'ıtsısokösımaie itsüps'kaiuaie, ki ıtsıstapıp'ıuaie mök'auaiıstasauaie. ³² Ki otsüks'au, ıkonoyıuaie nın'aii Cyrene ıtsıtappım'i, otsınıkösım Simon: ısskuopa'atsıuaie

otauai'staksin, ³³ Ki otsito'tosau Golgotha an'istop, itokisasiik, müksikinükotokönik, ³⁴ Ikotsi'auaie moksimatossaiaii' istsipoku'yi ki gall ipa'sokasuyinimiauiaie: ki otüt'totsisaie, mat'skaksimattom'atsaie. ³⁵ Ki itau'aiistaiiauaie, ki otsistotos'ists, ki aiaketotsipests, itsi'kötsotsiësts: möks'eënuapanistosu annik' otan'ipik prophet, itai'aketotsipests nitsistotos'ists ki itsi'kötsopnaaiua. ³⁶ Ki ito'piiua ki üs'sümmiiauaie annim'; ³⁷ Ki itstom'iauaie otokön'i spots'i ksistapanissinni sinaip', Am'ok Jesus, Jews otsin'aimoauai. ³⁸ Na'sitappix kömos'iepitsex ipauai'istauax tuksküm'i onet'otsisi ki stsik'i otse'aksissautsis. ³⁹ Ki anniks'isk itsits'skuixk au'kapsitsipsattsiauaie, ki auauükia'pixiau, ⁴⁰ Ki an'iau ksësto'a annök' ipuxin'imök omükatoi'apioyis, ki nioks'kai ksistsikuists itsiksist'apistutsimök, kömotse'piosit. Iküm'ümeniki Ap'istotokuä okku'i inisa'atoat auai'staksin. ⁴¹ Neto'i omük'atoiapiekuax netoi'nitaiksistapanistsiauaie, kiai'sinakix ki omux'imix ipokaniau, ⁴² Kömotse'piuax stsik'ix ki matokotsikömotsepiosiu'ats. Ikümüm'issi Israel otsin'aim, ünaniistsinnisa'atos auai'staksin, ki nitakaumai'tauunan. ⁴³ Au'maituyiuaie Ap'istotoki'i: annok' ünianistsikömotse'piösaie, maksinan'attüsaie: tük'ka iünüu', nësto'akauk Ap'istotokuä okku'i. ⁴⁴ Kömos'iepitsex ipok'auaistapixk neto'yistk nokütsitüp'apiximiauësts okhpe'kists. ⁴⁵ Nau'yi itai'ksistsikümüiopi konüs'ksökkumä itüp'skinatsiu piksu'yi itaiksistsikumioi. ⁴⁶ Ki otsipik'susi itai'ksistsikumioi, Jesus aisokse'puyiu. Ki itüni'u, Eli, Eli, lama sabachthani? Annik' ito'kisasiik, Nitap'istotokim, Nitap'istotokim, kumauk'skikiks? ⁴⁷ Stsik'ix itai'puyixk, otokh'tsimsau', an'iau, Am'o ninau nan'niköttsiuaie Elias. ⁴⁸ Ki tuks'kümä itauks'kasiu ito'tukkiu ai'ksippuyinip, ki ito'kimiuiaie istsipoku'yi, ki itstom'aie apai'i, ki ikotsiu'aie möksimattossaiaii'. ⁴⁹ Stsik'ix an'iau, ki'ka, ök'satsip maks'ikümüpuksipusi möksikömotse'piösaie. ⁵⁰ Jesus ota'atsoksepuyissi, itaumüts'kaiuaie Sta'aw. ⁵¹ Ki Sat'sit, omük'atoiapioyis itsi'koksok'iakiopi ai'aketsinikau, spots'im itots'ipinikau; ki ksök'kumä itsi'papuyiu, ki ok'otokskuists ai'aketopiiua; ⁵² Ki a ken 'i man ists kau'opiiua; ki atsım'six anniks'isk ai'okaxk akaiëm ostüm'ouaësts itsipuu'ax, ⁵³ Ki ota'atsipuuwsi Jesus, itsux'iau aken'imanists, ki itüp'ipimiau atsımakap'ioyisi, ki otsinok'oaiau akai'tappiix. ⁵⁴ Annok' eënakin'au'ä, ki otopokom'ixk, otopoküs'satükkimaxk Jesus, otsinno'ösau ksök'kumi otsi'papuyiisi, ki otsinıs'sau annists'isk ıtstutstip'ıstsk, eks'kaikopumiau, ki an'iau am'o emün'iümüiu Ap'istotokuä okku'i. ⁵⁵ Ki akai'tappix akex' pie'tsi itüs'sümmiuaie, anniks'isk itotopokiuo'iixk Jesus Galilee, ki apotomoyiixkaie: ⁵⁶ Ki ipokom'iauaax Mary Magdalene, ki Mary, James ki Joses oksis'toauaii, ki Zebedee okku'ix oksis'toauai. ⁵⁷ Otau'tükkussi, akotsin'auä Arimathæa ıststıppım'i anıstau Joseph, ito'to, tuks'küma Jesus otüsksinımats'aie: ⁵⁸ Itappo' Pilate, ki iköm'önıstomaie Jesus stüm' i aie. Pilate itümün'iu mökaumütskatosaie mostüm'i. ⁵⁹ Ki Joseph otots'ıssi mostüm'i, ıstıssom'ınımaie ksıxıstokh'aıpıstısi, ⁶⁰ Ki ıtspststotomaie otauüt'sınanı aken'ıman, manıu'aie, annık' ıtatün'ıpıok'otokskui: ki omük'okotoki itüp'auapımiuaie aken'ımanı ıtstokıstım'i, ki ıtstıstapı. ⁶¹ Ki Mary Magdalene, ki stsik'i Mary, ıtotau'pıauaie aken'ımanı. ⁶² Ki annık' ksıstısku'ık otökhs'apıstutosau, mat'apınökksısi, omük'atoiapiekuax ki Pharisees ikönıtoto'ıauaie Pilate, ⁶³ Ki an'ıau, Nin'a, nıtüskksınıpınanı om'ä ai'pıstıksıstıtütükkiuä otan'ıpi, otsakıaitap'pıısi, nioks'kai ksıstısku'i nıtak'aatsıpuau. ⁶⁴ Anıt'

õkhs'istutsissī aken'imani nioks'kai ksistsiku'ists, otūs'ksinimatsax mōkstai'sepiotosax, mōkstai'kōmosa'isax, mōkstai'anistosauax matap'pix, ũk'aipuu: ki sako'ipatsistutũksinni aks'istũpskĩts top matom'ipatsistutũksinni. ⁶⁵ Pilate an'istsiuax mattok'au eēn'akex; is'tapuk, mi'istutsik. ⁶⁶ Ki itappo' iau, ki mi'istutsimiau ake'niman, iskskũm'iauaie ok'otoksõkh'sepistan, ki istsi'iauaie eēn'akex.

28

¹ ISSĪK'SĪSTSIKUYII ksistsiku'i otai'ksiuosaie, otaumũtũpapinõk'kusaie issik'atoiksistsikui, Mary Magdalene ki stsik'i Mary itoto'iau mōks'iniisau ake'nimani. ² Ki, sat'sit, ksõk'kumã ai'papuyiu: tũk'ka Ap'istotokiaua oto'tokatatsis spots' im itsinnisso'iinai, ki ito'to ki matskoop'imiaie ok'otoksokh'sepistan ki itop'auaie. ³ Ostoksis'si netoinitai'natsuaie popos'ists, ki kaii'ksistotosiu neto'i kon'skui: ⁴ Ki ũsks'katũkkix stun'noyiauaie, ki ai'papuyeian netoi'nitsiaua enix'. ⁵ Ki oto'tokatatsis an'istsiuax a kex', piniko'puk; nits'ksinip kitap'ũssũmmauuau Jesus annõk' kaiis'toksauõk. ⁶ Matsinakuaiēm'ats: tũk'ka, ũk'aipuu otan'ipi. Puk'sipuk, sat'sik otsit'sipi Nĩn'ã. ⁷ Ki kipi'tappoak, ki an'istok'ax otūs'ksinimatsax otse'ĩnsinni ũkaipua'atomaie; ki, sat'sit, kitse'tomomattaak Galilee; omim' kitak'itsinnoauau: sat'sik, kikau'anistopuu. ⁸ Ki itsikĩp'istupaatomiauaie ake'niman ai'kopumau, ki eks'kaetametũkkiau; ki auks'kasiau mokitots'ipotosauaie otūs'ksinimatsaxaie otse'poawsiniaie. ⁹ Ki otsitappo'sauax mōkitsinnikoõsauax otūs'ksinimatsaxaie, sũm'mĩs, Jesus ito'tatsemiauaie ki an'istsiuax All hail! Ki ito'toiauaie ki eĩn'ĩmiauaie okõt'sistsaie, ki ita'tsimmĩmiauaie. ¹⁰ Jesus itũm'itũnistsiuax, Pinikopuk; mĩs'tapuk, an'istok'au nĩx'okoax mōk'ittapposau Galilee, ki omim' nitak'itsinokiaua. ¹¹ Annok' otsa'kiaitapposau, sũm'mĩs, stsik'ix ũsks'katũkii itoto'iau akap'ioyĩs, ki aitsĩn'nikoyiauaie omũk'atoiapiekuax nitap'ii. ¹² Kiotokõnau'moõsau ki omũx'ĩnax otokõnai'puyĩsau, ikotsi'auax eēn'akex akaiēm'i itawk'pumaupix, ¹³ Ki an'istsiauaie, ũnnik' otūs'ksimimatsax nitsa'kiaiokasĩnan, sepioto'iax ki itsikõmos'attsiauaie. ¹⁴ Ki nĩn'a okhtsis'saie, nitaksemũnan ki kitakitsikõmotse'piopĩnan. ¹⁵ Mat'toyiauaie itawk'pumaupix, ki otsksinimatseipuaiaiax iia'tutsimiau ki annik' anissĩn'nik Jews sa'kiauanistomiax. ¹⁶ Nitsi'koputsiax otūs'ksinimatsax itappo'iax Galilee nitum'mo, Jesus otan'istopi. ¹⁷ Ki otsĩnno'õsauaie itatsĩm'mĩmiauaie: ki stsik'ix sai'etũkkiax. ¹⁸ Ki Jesus ito'toax ki ai'sitsĩpsattsiauaie, ki an'istsiuax, kõnau'tũmapsinni spots'im ki ksõk'kum nit'okoko. ¹⁹ ũn'nikaie, is'tapuk, isksinimats'okau kõnau'mianistsitappii, ũs'tapĩnokau ninikõt'tokẽsts otsĩn'ikõsimẽsts kĩn'un, ki okku'i, ki atsĩm'istaaw: ²⁰ Isksinimats'okau mōk'satsisauẽsts kĩtan'istopuauests; ki sat'sit, kitũsks'opoksemopuu an'istsiksĩs'tsikuĩsts aiksiuo'si ksõk'kum.